

OSIEMDZIESIĄTE DRUGIE
POSIEDZENIE
SIÓDMEJ KADENCJI

dzień trzeci

SPRAWOZDANIE STENOGRAFICZNE
WERSJA ROBOCZA

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2011 r.

Jest to robocza wersja stenogramu z posiedzenia. Poprawki do tej wersji można zgłaszać w ciągu dwóch dni po posiedzeniu w Dziale Stenogramów Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu, pokój nr 409, tel. 694 90 18.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 Regulaminu Senatu urzędowym stwierdzeniem przebiegu obrad są protokół i sprawozdanie stenograficzne.

(Wznowienie posiedzenia o godzinie 9 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczą marszałek Bogdan Borusewicz oraz wicemarszałkowie Zbigniew Romaszewski, Marek Ziółkowski i Grażyna Sztark)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Wznawiam posiedzenie.

Proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydialnym.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dwudziestego dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Tekst ustawy zawarty jest w druku nr 1322, a sprawozdanie komisji – w druku nr 1322A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, pana senatora Adama Massalskiego, o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Adam Massalski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Szanowni Państwo!

Na wstępie chciałbym bardzo podziękować panu marszałkowi za to, że mogę dzisiaj prezentować ten punkt jako sprawozdawca, bowiem wczoraj byłem w delegacji na Jamboree w Szwecji. Stąd jeszcze raz uprzejmie dziękuję za umożliwienie mi wystąpienia dzisiaj.

Chciałbym także przywitać obecnych wśród nas panów rektorów uniwersytetu, pana profesora Cabana i pana profesora Króla.

Proszę państwa, poselski projekt ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach – druk sejmowy nr 4388, druk senacki nr 1322 – przewiduje zmianę dotychczasowej nazwy tej uczelni na „Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach”. Sejm 29 lipca tego roku przyjął ten projekt zdecydowaną większością głosów, za zmianą było 415 głosów.

W przedłożonym projekcie ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kiel-

cach przewiduje się zmianę nazwy uczelni poprzez jej dostosowanie do wymogów art. 3 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, ogłoszonej w Dzienniku Ustaw nr 84, poz. 455 i nr 112, poz. 654. Przewiduje się nadanie nowej nazwy, czyli przekształcenie uniwersytetu humanistyczno-przyrodniczego w tak zwany uniwersytet klasyczny. Zgodnie z tymi przepisami wyraz „uniwersytet” może być używany w nazwie uczelni, której jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadania stopnia naukowego doktora co najmniej w dziesięciu dyscyplinach, w tym co najmniej po dwa uprawnienia w każdej z następujących dziedzin nauki: po pierwsze, humanistycznych, prawnych, ekonomicznych lub teologicznych; po drugie, matematycznych, fizycznych, nauk o Ziemi lub technicznych; po trzecie, biologicznych, medycznych, chemicznych, farmaceutycznych, rolniczych lub weterynaryjnych.

Aktualnie jednostki organizacyjne Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach posiadają łącznie dziesięć uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora. Wydział Humanistyczny – dwa uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinach: historia i językoznawstwo; Wydział Matematyczno-Przyrodniczy – cztery uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk biologicznych w dyscyplinach: biologia, chemia, fizyka oraz geografia; Wydział Nauk o Zdrowiu – jedno uprawnienie do nadawania stopnia doktora nauk o zdrowiu; Wydział Pedagogiczny i Artystyczny – dwa uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie „pedagogika” i stopnia doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie „sztuki piękne”; Wydział Zarządzania i Administracji – jedno uprawnienie do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie nauk o polityce. Równocześnie chciałbym poinformować, że kolejne dwa kierunki oczekują na zatwierdzenie, bowiem

(senator A. Massalski)

zostały złożone wnioski w sprawie możliwości doktoryzowania w zakresie literaturoznawstwa i ekonomii. I wszystko wskazuje na to, że będzie to zrealizowane na jesieni tego roku. Uczelnia posiada ponadto uprawnienia do habilitowania w zakresie historii, a w dwóch dyscyplinach złożyła wnioski o uzyskanie prawa do habilitowania.

Chcę również państwa poinformować, że obecnie na uczelni kształci się blisko dwadzieścia tysięcy studentów, w tym także cudzoziemców. Na studiach stacjonarnych jest blisko trzynaście tysięcy studentów. Uczelnia zatrudnia tysiąc nauczycieli akademickich, w tym ponad dwustu czterdziestu profesorów i doktorów habilitowanych. Posiada siedem wydziałów. Jest tam trzydzieści pięć kierunków studiów, które reprezentują wszystkie dziedziny wiedzy. Chciałbym również poinformować państwa, że uczelnia ma osiem kierunków studiów, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym także studia doktoranckie.

Proszę państwa, na posiedzeniu komisji nauki wysłuchaliśmy opinii rządu na temat tego projektu. I opinia rządu, wyrażona również na piśmie, jest pozytywna. Także Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich nie wnoszą zastrzeżeń, a tym samym popierają wniosek. W związku z tym komisja nauki jednogłośnie przychyliła się do przyjęcia projektu tej ustawy. Dziękuję, Panie Marszałku. Dziękuję państwu.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatora sprawozdawcy.

Pan senator Bergier, proszę uprzejmie.

Senator Józef Bergier:

Panie Marszałku! Panie Przewodniczący!

Nie ulega wątpliwości, że prowadzenie debaty w sprawie podjęcia tej decyzji jest wydarzeniem nie tylko w życiu tego miasta, lecz także w życiu akademickim w naszym kraju. Jest tak, kiedy powstaje kolejny klasyczny uniwersytet. Pan senator przytoczył aktualne osiągnięcia i powiedział o spełnianiu wszystkich wymogów. Czy mógłby pan przedstawić, jakie nowe uprawnienia uzyskała uczelnia od czasu, kiedy była uniwersytetem humanistyczno-przyrodniczym? Myślę, że to jest ważny element decyzji, który by pokazywał, jak sędzę, dynamikę rozwoju tego uniwersytetu.

I drugie pytanie. Każdy uniwersytet ma swoje osiągnięcia naukowe, a tym samym publikacje.

Czy mógłby pan przewodniczący powiedzieć, co jest wizytówką tych wydawnictw? Myślę głównie o czasopiśmie z punktacją ministerialną, być może z *impact factor*, których obecność by potwierdzała i zachęcała nas wszystkich do podjęcia, jak sędzę, dobrej decyzji. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pan senator Bisztyga.

Senator Stanisław Bisztyga:

Panie Senatorze Sprawozdawco!

Nie tak dawno na tej sali była bardzo intensywna dyskusja o uprawnieniach dla, jeśli dobrze pamiętam, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, wtedy jeszcze Akademii Pedagogicznej. Pan profesor z ogromną życzliwością podszedł do tego zagadnienia. I tam, na tej sali, były wysuwane również różnego rodzaju wątpliwości odnośnie do uprawnień itd., które później okazały się płonne. Czy w tej chwili jest pan przekonany, że uniwersytet świętokrzyski spełnia wszystkie te parametry, jeżeli chodzi o nadawanie uprawnień, zwłaszcza w kontekście tego, co pan mówił, że jeszcze dwa wnioski zostały złożone? Czy jest to jakby dopełnienie tej puli? Czy tu nie ma żadnych wątpliwości? Zakładam, że nie ma, ale proszę o rozwianie wątpliwości.

Druga kwestia. Może pan profesor byłby uprzejmy powiedzieć o sytuacji finansowej uczelni, o tym, czy ona jest poprawna, stabilna, czy są tam jakieś problemy z płynnością.

I trzecia. Jakie są trendy, jeśli chodzi o rekrutację? Bo to, że dzisiaj jest dwadzieścia tysięcy studentów, brzmi świetnie, ale czy jest tendencja spadkowa? Jak państwo jesteście przygotowani na nadejście niżu demograficznego, którego skutki niewątpliwie dotkną wszystkie uczelnie? Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

I pan senator Rachoń.

Senator Janusz Rachoń:

Panie Marszałku, we własnym imieniu i w imieniu pana senatora Kieresa, któremu głos odebrało, ale nie z powodu tego punktu w programie...

Moje pierwsze pytanie jest następujące. Może pan senator sprawozdawca byłby łaskaw przypomnieć, czy te wymogi, które będą obowiązywały od 1 października w świetle znowelizowanej ustawy... Chodzi o to, jakie są wymogi dotyczące ut-

(senator J. Rachoń)

worzenia uniwersytetu i czy kandydat spełnia te wymogi.

I drugie pytanie. Klasyczny uniwersytet – tak było w historii – miał przede wszystkim wydziały prawa, teologii i medycyny. Pan powiedział, że ten uniwersytet ma uprawnienia do nadawania stopnia doktora w naukach o zdrowiu. Czy może pan przybliżyć, jaki to wydział i kogo kształci?

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.
Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Adam Massalski:

Dziękuję bardzo.
Będę odpowiadał kolejno na pytania.

Najpierw te zadawane przez pana senatora Bergiera. Pierwsze dotyczyło uprawnień, jakie uniwersytet uzyskiwał w ostatnim czasie. Ja może przeczytam... To znaczy od momentu, kiedy został przekształcony w Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy, zostały złożone dwa nowe wnioski. Uniwersytet w Kielcach miał dużą liczbę uprawnień, znacznie przekraczającą wymagania w momencie składania wniosku. Z tym, że ostatnie uprawnienie, z nauk o polityce, było uzyskane w 2009 r. A w tej chwili, tak jak mówiłem, są złożone dwa kolejne, jedno w dziedzinie literaturoznawstwa, a drugie – ekonomii. I one były złożone już pół roku temu, tak że myślę, że mniej więcej jest... A więc są złożone dwa takie wnioski, do dwóch kierunków. Ale chcę powiedzieć, że... No, jako humaniście trudno mi w tej chwili o tym mówić, poza tym nie było to przedmiotem dyskusji na posiedzeniu komisji, ale mogę powiedzieć, że w ciągu ostatnich kilku lat powstały dwa tysiące publikacji, w tym wiele książkowych. I około pięćset tych publikacji było w czasopiśmie punktowanych w klasyfikacji filadelfijskiej. Powstały głównie na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, bo tam te punktacje są uwzględniane. W naukach humanistycznych, niestety, wygląda to zupełnie inaczej, dlatego trudno mi o tym mówić.

Jeżeli chodzi o uprawnienia... To znaczy teraz będzie o tym, jak wygląda rekrutacja, bo o uprawnieniach już mniej więcej powiedziałem. A więc pierwsze pytanie pana senatora Bisztygi, mam nadzieję, zostało w tym momencie, że tak powiem, skonsumowane. A jeżeli chodzi o rekrutację, to przyznam, proszę państwa, że nie było to przedmiotem specjalnej dyskusji. Ale chcę powiedzieć, że w tym roku zrekrutowano już na pierwszy rok studiów, na wszystkich kierunkach studiów, dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt siedem osób. A rekrutacja nie jest jeszcze skończona, bo będzie jeszcze, jak wiemy, rekrutacja we wrześniu. W ze-

szłym roku uniwersytet przyjął na pierwszy rok trzy tysiące studentów. Tak że utrzymuje się to mniej więcej na tym samym poziomie. Rekrutacja dotyczy w 60% regionu świętokrzyskiego, czyli województwa świętokrzyskiego, a w 40% – regionów ościennych, to znaczy południa Mazowsza i ziem poniżej Pilicy, dawnego województwa kieleckiego, a także województwa piotrkowskiego, lubelskiego, podkarpackiego i małopolskiego. Mamy także studentów zagranicznych.

Jeżeli chodzi o sprawy finansowe, o których także była tutaj mowa, to powiem, że uczelnia nie ma żadnego zadłużenia. Chcę też państwa poinformować, że ogółem uczelnia realizuje w tej chwili projekty unijne, które owocują budową centrum nowoczesnej technologii, Biblioteki Głównej, centrum języków obcych. Inwestycja rozbudowy uczelni jest realizowana dzięki Programowi Operacyjnemu „Polska Wschodnia”. Chodzi w sumie o około 150 milionów zł.

Chcę państwa poinformować, że mniej więcej cztery lata temu został powołany komitet honorowy, mający na celu przekształcenie tej uczelni czy dążenia do przekształcenia jej w klasyczny uniwersytet. I chcę państwa poinformować, że w skład tego komitetu wchodziłi wszyscy parlamentarzyści z województwa świętokrzyskiego plus wojewoda, marszałek, ksiądz biskup, oczywiście, wszystkie pozostałe prominentne osoby w regionie, a także biznesmeni i rektorzy pozostałych wyższych uczelni. Na czele tego komitetu stał świętej pamięci pan poseł Przemysław Gosiewski. I to wszystko zaowocowało właśnie ogromnym zmobilizowaniem się wszystkich osób w dążeniach do tego, aby ten uniwersytet powstał.

Pan senator Rachoń pytał, jakie są wymagania. Jest dziesięć uprawnień do doktoryzowania. I my mamy dziesięć... To znaczy uniwersytet w Kielcach ma dziesięć takich uprawnień. Przepraszam, ale przez sześć lat byłem rektorem tej uczelni. A więc uczelnia spełnia wymagania, bo ma dziesięć uprawnień plus dwa złożone wnioski, czyli jest rezerwa. Przekroczono znacznie liczbę samodzielnych pracowników naukowych, bo w tej chwili jest to prawie dwieście pięćdziesiąt osób. A więc to bardzo duża kadra.

Jeżeli chodzi o klasyczne kierunki, to powiem, że w tym roku ogłosiliśmy także rekrutację na filozofię jako jeden z takich, powiedzmy, klasycznych kierunków uniwersyteckich. W tej chwili przygotowujemy się do uruchomienia u nas kształcenia na kierunku lekarskim na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Na Wydziale Zarządzania i Administracji mamy w tej chwili nauki o administracji, a będzie się to rozwijać. Jest już w tej chwili zatrudnionych chyba czterech profesorów w dziedzinie prawa, ale będziemy kontynuować starania o przyciągnięcie kadry.

Chciałbym jeszcze wskazać, jak ogromna była dynamika wzrostu kadry uczelni, proszę pań-

(senator A. Massalski)

stwa. Było to podnoszone na posiedzeniu komisji. Nasi absolwenci, to znaczy nasi studenci czy doktoranci, którzy uzyskali habilitację w czasie, kiedy u nas pracowali, są dzisiaj... Na przykład pan profesor Pietrzyk jest profesorem UJ i dyrektorem Biblioteki Jagiellońskiej, a pan profesor Wijaczka jest dyrektorem instytutu historii na uniwersytecie w Toruniu. Tak więc mamy takich wychowanków. Z różnych względów przenieśli się do innych ośrodków, ale są naszymi wychowankami i przez nas byli wykształceni.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Ryszka zadaje pytanie.

Senator Czesław Ryszka:

Panie Senatorze, mam takie pytanie. Wspomniał pan o dwudziestu tysiącach studentów. Mam pytanie: czy jest to uczelnia regionalna, świętokrzyska, czy jednak – tak procentowo – ponadregionalna? Jak liczba studentów przekłada się tutaj na procenty? Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Rachoń.

Senator Janusz Rachoń:

Jeśli można, to jeszcze spytam o wydział lekarski. Największy problem to oczywiście kliniki. W związku z tym pytam: na bazie czego chcecie państwo uruchomić ten wydział lekarski?

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Proszę bardzo.

Senator Adam Massalski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Senatorze, ja przed chwilą mówiłem, że 60% studentów pochodzi z województwa świętokrzyskiego, a 40% spoza województwa, w tym są także cudzoziemcy. Uczelnia nie ma więc charakteru regionalnej czy prowincjonalnej uczelni, jest to już... Także konferencje naukowe, które są przez nas organizowane, są konferencjami międzynarodowymi. Uczelnia organizuje konferencje międzynarodowe, mamy publikacje w obcych językach czy dwujęzyczne, mamy podpisane umowy z uczelniami nie tylko z Europy, ale także ze Stanów Zjednoczonych, Japonii czy Kanady. Pod-

kreślała to pani rektor w czasie posiedzenia komisji czy tutaj panowie rektorzy.

Jeżeli chodzi o pytanie pana profesora Rachoń...

(Senator Janusz Rachoń: Kliniki, w oparciu o co chcecie...)

Aha, tak, kliniki i zaplecze. Kielce są pod tym względem w bardzo dobrej sytuacji, bowiem istnieje tu centrum onkologii, w którym mamy PET, jeden z pięciu w Polsce, co jest niezwykle ważne. Jest bardzo dobrze zorganizowane centrum kardiologii przy wojewódzkim szpitalu zespólnym, i tam są oddziały kliniczne dla kierunków, które my prowadzimy, czyli fizjoterapii, pielęgniarstwa, położnictwa, nauk o zdrowiu, a także ratownictwa. Zatrudniamy na tym wydziale dwudziestu czterech profesorów z zakresu medycyny, bo nie ma jeszcze w Polsce za wielu profesorów na przykład pielęgniarstwa czy położnictwa.

Chcę także powiedzieć, że uczelnia w zakresie nauk przyrodniczych ma znakomite zaplecze, to jest Świętokrzyski Park Narodowy. Dyrektor tego parku jest naszym pracownikiem, jest doktorem habilitowanym i pracownikiem uniwersytetu w Kielcach. Podpisane są również stosowne umowy.

Ma również miejsce przekształcanie szpitala miejskiego w Kielcach, który nawet fizycznie jest połączony z wydziałem nauk o zdrowiu. W tej chwili przejmuje go marszałek, prowadzimy z nim rozmowy i mamy już obietnicę marszałka, który jest członkiem komitetu honorowego przekształcania w uniwersytet klasyczny. Marszałek zobowiązał się, że ten szpital będzie przeznaczony na szpital kliniczny dla naszej uczelni. Oczywiście, jak pan senator doskonale wie, wymaga to wielu różnego rodzaju zabiegów, i prawnych, i finansowych także, bo szpital jest trochę zadłużony. Marszałek obiecał, że go oddłuży i później będziemy prowadzić rozmowy, jak to zrobić, żeby był to szpital...

(Senator Janusz Rachoń: Nie przejmować go. Niech pan marszałek będzie właścicielem, a wy to wykorzystajcie.)

No, właśnie zobaczymy, Panie Senatorze, jak to będzie można zrobić.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

(Senator Adam Massalski: Dziękuję bardzo.)

Projekt tej ustawy został wniesiony przez posłów. Do prezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister nauki i szkolnictwa wyższego.

Czy pan minister Marciniak chciałby zabrać głos?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Zbigniew Marciniak: W razie potrzeby.)

(marszałek B. Borusewicz)

Dziękuję.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do przedstawiciela rządu, związane z omawianym punktem porządku obrad. Nie widzę takich pytań.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców. Przemówienie senatora w dyskusji nie może trwać dłużej niż dziesięć minut, a podpisane wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają do marszałka Senatu do momentu zamknięcia dyskusji.

Poproszę o zabranie głosu pana senatora Grzegorza Banasia.

Senator Grzegorz Banaś:

Dziękuję uprzejmie, Panie Marszałku.

Szanowne Panie! Szanowni Panowie Senatorowie!

Po raz drugi w tej Izbie debatujemy nad przyszłością uczelni niezwykle ważnej dla całego regionu świętokrzyskiego, ale nie tylko, bo przecież ze słów pana profesora, senatora Massalskiego wynikało, iż ta uczelnia promieniuje poza region. Po raz pierwszy robiliśmy to na piątym posiedzeniu w marcu 2008 r., kiedy to pozwoliliśmy na przekształcenie akademii w uniwersytet, wtedy przymiotnikowy.

Dzisiaj mamy taką dobrą puentę wysiłków włożonych przede wszystkim przez środowisko akademickie w rozwój tej uczelni, ale i symboliczną puentę naszej pracy w Senacie. Patrzę tu na pana senatora Massalskiego, patrzę na pana senatora Okłę, na tych, którzy są z tego regionu, z regionu świętokrzyskiego, i myślę, że szczególnie dla nich ta symbolika jest uderzająca. Zdarzało nam się słyszeć takie opinie o naszym regionie, iż jest to region o tak zwanej ujemnej tożsamości, z którego ludzie chcą wyemigrować, by szukać swojego szczęścia poza tą małą ojczyzną. Sądzę jednak, że ogromne znaczenie miały tu ambicja oraz niezwykle wysiłek i upór wielu środowisk, które decydują o przyszłości regionu, w tym oczywiście ta niezwykle dynamika rozwoju uczelni, co jest wysiłkiem całego środowiska akademickiego. Wszyscy ci ludzie postawili sobie za cel dokonanie zmiany, która przyniesie dodatnią tożsamość regionalną tym, którzy urodzili się, mieszkają i pracują w regionie świętokrzyskim. A cóż lepiej konsumuje ambicje niż możliwość uzyskania dobrego wykształcenia, możliwość uzyskania dobrego startu w dorosłe życie, możliwość kształcenia się później po to, by elastycznie reagować na potrzeby rynku pracy? To właśnie uczelnia, uniwersytet będzie jednym z tych niezwykle ważnych elemen-

tów wyciągających region świętokrzyski z tego czasami niezasłużonego, ale jednak mającego obiektywne racje, miejsca w Polsce B czy C, bo to się różnie nazywa.

Zatem, Szanowne Panie, Szanowni Panowie Senatorowie, zwracam się do was o to, byście zechcieli swoim głosem wesprzeć ambicje tego regionu, byście zechcieli wesprzeć utworzenie uniwersytetu bezprzymiotnikowego, uniwersytetu, który będzie silną jednostką uczelnianą, silną uczelnią regionalną, ale też będzie mocno promieniował na otoczenie.

Mam nadzieję, że wynik głosowania będzie jednoznaczny, jednomyślny, tak jak to się stało podczas obrad Komisji Nauki, Edukacji i Sportu. Dziękuję bardzo wszystkim państwu za uwagę.

Dziękuję, Panie Marszałku.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Dla porządku informuję, że pan senator Skorupa złożył swoje przemówienie w dyskusji do protokołu.

Informuję, że głosowanie w sprawie rozpatrywanej...

Aha, zamykam dyskusję.

I informuję, że głosowanie w sprawie rozpatrywanej ustawy zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzydziestego trzeciego porządku obrad: informacja Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o działalności Instytutu Pamięci Narodowej w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.

Tekst informacji zawarty jest w druku nr 1162.

Marszałek Senatu otrzymaną informację skierował do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Komisja na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2011 r. wysłuchała informacji i poinformowała o tym marszałka Senatu.

Pragnę powitać obecnego na posiedzeniu Senatu prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, pana Łukasza Kamińskiego, i poprosić go o zabranie głosu oraz przedstawienie informacji.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Przychodzi mi złożyć sprawozdanie, przedstawić informację o działalności Instytutu Pamięci

(prezes *L. Kamiński*)

Narodowej, dotyczącą niewątpliwie bardzo trudnego okresu w dziejach Instytutu Pamięci Narodowej. Był to okres, w którym straciliśmy prezesa – pan profesor Janusz Kurtyka zginął w katastrofie smoleńskiej – co zapoczątkowało dość długotrwały kryzys w funkcjonowaniu Instytutu Pamięci Narodowej. Dodatkowo w tym samym okresie miały miejsce istotne zmiany w statusie prawnym, nowelizacja ustawy, która weszła w życie wkrótce po tym. Kłopotem okazał się też długotrwały proces realizacji tych zmian, dotyczących zwłaszcza powołania Rady Instytutu Pamięci Narodowej, którego to procesu, mimo ponownej nowelizacji ustawy, nie udało się zakończyć w roku ubiegłym – rada ukonstytuowała się dopiero w marcu bieżącego roku. Wszystkie te wydarzenia sprawiły, iż był to niewątpliwie bardzo trudny okres w dziejach instytutu, niemniej jednak wszystkie ustawowe zadania instytutu zostały wypełnione w każdym z czterech podstawowych obszarów działania.

Ja może nie będę przedstawiał liczb, bo wszyscy państwo senatorowie, jak co roku, otrzymali nasze sprawozdanie, które, jak widać, jest nader obszerne. Pragnę tylko zwrócić uwagę, że jeśli chodzi o działalność Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, komisja borykała się z pewnymi zmianami w stanie prawnym. Szczególne znaczenie miała uchwała Sądu Najwyższego, która spowodowała konieczność umorzenia znacznej części śledztw w sprawach zbrodni komunistycznych.

Jeśli chodzi o działalność Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów, to w dalszym ciągu znaczącym wyzwaniem dla biura był proces realizacji ustawy dezubekizacyjnej. Obecnie jest to związane z licznymi odwołaniami i sprawami przed sądami pracy wytaczanymi przez byłych funkcjonariuszy, którzy podważają ustalenia będące podstawą do obniżenia ich świadczeń emerytalnych. Także nowelizacja ustawy z roku ubiegłego nałożyła dość znaczące zobowiązania na nasz pion archiwalny i już w roku ubiegłym podjęto działania zmierzające do tego, aby wypełnić te zobowiązania. Przypomnę, że dotyczy to przede wszystkim znacznego skrócenia czasu oczekiwania na materiały archiwalne, a także opublikowania inwentarzy całości naszego zasobu, co niewątpliwie jest zadaniem bardzo trudnym, jego realizacja rozpoczęła się już w roku ubiegłym.

Działalność Biura Edukacji Publicznej zdominowana była przez rocznice ważnych wydarzeń historycznych. Były to: siedemdziesiąta rocznica zbrodni katyńskiej, w związku z którą biuro przygotowało poświęcone tej rocznicy liczne publikacje, wystawy, pakiet edukacyjny, a także trzydziesta rocznica powstania Niezależnego Samo-

ządowego Związku Zawodowego „Solidarność” – i tu również Biuro Edukacji Publicznej ma wiele znaczących osiągnięć, przede wszystkim opublikowanie sześciu tomów syntezy dziejów „Solidarności”, co, jak się wydaje, jest wydarzeniem przełomowym dla stanu naszej wiedzy na temat „Solidarności”.

Jeśli chodzi o działalność Biura Lustracyjnego, to w związku z kolejnymi wyborami, wyborami samorządowymi, odnotowano znaczący wzrost złożonych oświadczeń lustracyjnych. Jak państwo doskonale wiedzą, przyrost liczby oświadczeń jest szybszy niż obecne możliwości ich weryfikacji, co dla nas jest nieustannie problemem. Jednakże pracujemy nad tym, aby i ten proces znacząco przyspieszyć. Mówiłem o tym nieco przy okazji głosowania Senatu nad moją kandydaturą na prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Co do kwestii budżetowych chciałbym powiedzieć, że budżet został wykonany niemalże w stu procentach. Jedyna istotna różnica w porównaniu z ustawą budżetową to znaczący wzrost dochodów Instytutu Pamięci Narodowej w stosunku do zakładanych w ustawie budżetowej, co było związane z procesem likwidacji gospodarstwa pomocniczego i przekazaniem jego środków i majątku instytutowi, tak że to spowodowało taki jednorazowy, skokowy wzrost dochodów Instytutu Pamięci Narodowej. Ten proces likwidacji gospodarstwa pomocniczego niewątpliwie jest jednym z największych problemów, jakie dotknęły Instytut Pamięci Narodowej w roku ubiegłym. Spowodował on szereg komplikacji. Niestety skutki tego odczuwamy do dnia dzisiejszego. Staramy się w tej chwili złagodzić te najbardziej dotkliwe, jak choćby zniszczenie sieci dystrybucji publikacji Instytutu Pamięci Narodowej, która musi być odbudowana z dość dużym trudem. Z punktu widzenia organizacyjnego był to największy problem, którego skutki będą odczuwalne niestety także w tym roku, tak więc kiedy będę przedstawiał sprawozdanie za rok bieżący, też będę się do tej kwestii odwoływał.

Tak jak powiedziałem, wszystkie te trudności nie wpłynęły na wykonanie ustawowych zadań. W wielu aspektach, na przykład jeśli chodzi liczbę publikacji, był to kolejny rok, kiedy udało nam się doprowadzić do wzrostu efektywności działalności Instytutu Pamięci Narodowej.

Gdyby państwo senatorowie mieli pytania, jestem gotów udzielić wszelkich odpowiedzi. Jeśli pan marszałek pozwoli, będę też prosił o pomoc dyrektorów biur – wszyscy dyrektorzy biur merytorycznych są obecni na sali.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dobrze.

Pan senator Rulewski zadaje pytania.

Senator Jan Rulewski:

Panie Prezesie, wspomniał pan o problemach wynikłych ze zmiany ustawy o finansach publicznych, mocą której zakład pomocniczy przekształcił się w jeden z działów Instytutu Pamięci Narodowej. I mówił pan – tak delikatnie pan to ujął – o pewnych trudnościach z tym związanych. Mnie interesuje ta sprawa od strony klienta, który chciał pozyskać te wydawnictwa i się okazało, że nie mógł ich znaleźć ani w publicznych, ani w prywatnych księgarniach, ani nawet za pomocą internetu. I chciałbym zapytać – także w imieniu tych wszystkich, którzy poszukują licznych publikacji wydawanych przez IPN – czy ten problem zostanie usunięty i czy publikacje instytutu trafią pod strzechy.

Drugie zagadnienie, o które chciałbym zapytać, a na które zwróciłem uwagę, przeglądając to bogate sprawozdanie, to sprawa współpracy zagranicznej. Mam tu właściwie dwa pytania. Jedno z nich dotyczy pewnej, powiedziałbym, asymetrii tej współpracy. Pan przewodniczył Europejskiej Sieci Instytucji Archiwalnych Zajmujących się Aktami Tajnych Służb, zrzeszającej przedstawicieli instytucji będących zagranicznymi odpowiednikami IPN z wielu krajów. Ale nie zauważyłem w tym sprawozdaniu czegoś, co jest bardzo istotne dla Polaków, a mianowicie współpracy z instytucjami zajmującymi się aktami tajnych służb Francji, Anglii, że nie wspomnę już o Rosji. Czy w tej mierze prowadzone są jakieś... Poza tym jest prowadzona bardzo intensywna współpraca, na przykład, z Instytutem Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, ale nie ma takiej współpracy z instytutem Sikorskiego w Londynie. A przecież z tym instytutem były związane losy setek tysięcy Polaków. Czy przy okazji współpracy z tym instytutem można byłoby nawiązać kontakty i z innymi instytucjami w Londynie? Czy są jakieś przeszkody do tej współpracy?

I wreszcie trzecie. W sprawozdaniu jest mowa o współpracy z Ukrainą, o tym, że występuje państwo o pomoc prawną w ściganiu przestępstw ludobójstwa czy też innych przestępstw popełnianych na terenie Ukrainy wobec Polaków. Jaka jest odpowiedź tych ukraińskich organów, do których występuje państwo o pomoc prawną? Może rozszerzę jeszcze to pytanie. Czy będą owoce współpracy z odpowiednikiem IPN na Ukrainie? To na razie tyle.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Ryszka.

Senator Czesław Ryszka:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Pierwsze moje pytanie będzie niejako uzupełnieniem pytania senatora Rulewskiego. Mia-

nowicie, jakie straty finansowe poniósł instytut w związku z likwidacją wspomnianego gospodarstwa pomocniczego? Czy można przeliczyć je na złote?

I drugie pytanie. Jaki jest stan śledztwa w sprawie zamachu na życie Jana Pawła II? Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Rachoń.

Senator Janusz Rachoń:

Panie Prezesie, chciałbym poznać pańskie zdanie na temat uprawnień, jakie uzyskały rady wydziałów w świetle nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej, jak się sprawdziło to wyłanianie kandydatów itp., itd. Jaka jest pańska ocena aktywności rad wydziału i wykorzystywania uprawnień, jakie uzyskały one w myśl nowej ustawy.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Prezesie.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Dziękuję uprzejmie.

Odpowiadając na pierwsze pytanie, może jeszcze dopowiem, że oprócz tego, iż na zamieszczenie czy trudności związane z dystrybucją publikacji przełożył się proces likwidacji gospodarstwa pomocniczego, w efekcie tego procesu Instytut Pamięci Narodowej został płatnikiem podatku VAT, co też, po pierwsze, nie jest zwyczajne dla urzędu państwowego, a po drugie, wywołało szereg dodatkowych komplikacji, a także pewnych kontrowersji dotyczących interpretacji ustaw podatkowych w tym kontekście. Niewątpliwie było to też związane z osłabieniem władzy wykonawczej w instytucie. Doprowadziło to do tego, iż pod koniec ubiegłego roku doszło do załamania się sieci dystrybucji i w tej chwili podejmujemy bardzo intensywne wysiłki, aby ją odbudować. Ale jak wiadomo, zawsze trudniej jest odbudować coś, co zostało zniszczone, niż coś utrzymać. Dodatkowo instytut jako urząd państwowy ma po prostu trudności z dostosowaniem się do reguł rynku. Rynek księgarski ma swoje ustalone zasady funkcjonowania, z którymi po prostu nie zawsze dobrze jest skorelowana ta sztywna rzeczywistość formalnoprawna urzędu państwowego. Jednakże już jesteśmy na dobrej drodze, aby te problemy rozwiązać. Sprzedaż przez internet została przywrócona jako

(prezes *L. Kamiński*)

pierwsza i ona funkcjonuje już od kilku miesięcy. W tej chwili staramy się, aby odbudowana została też sieć dystrybucji tradycyjnej, czyli w księgarniach.

Jeśli chodzi o współpracę międzynarodową, to w tych państwach, które pan senator Rulewski wymienił, Francji, Wielkiej Brytanii... Problemem jest to, iż instytut nie ma bezpośrednich odpowiedników. Łatwiej jest nam współpracować z państwami Europy Środkowo-Wschodniej, bo praktycznie w każdym z nich istnieje instytucja, która jest wprost odpowiednikiem instytutu, posiada podobne zasoby archiwalne, prowadzi podobną misję edukacyjną. Zwykle te instytucje nie mają uprawnień śledczych. Natomiast państwa Europy Zachodniej w niewielkim stopniu posiadają instytucje, które byłyby naszymi odpowiednikami. Jeśli chodzi zaś o instytucje polskie na Zachodzie, takie jak wspomniany instytut Sikorskiego, to wydaje mi się, że z większością z nich prowadzimy nadal ścisłą współpracę, z samym instytutem Sikorskiego i ze Studium Polski Podziemnej mamy podpisane umowy o współpracy. Takim największym projektem, którego realizacja rozpoczyna się w tej chwili, aczkolwiek nie bez trudności ze względu na skalę wyzwania, jakie on stawia przed wszystkimi partnerami, jest projekt ponownej edycji w formie rozszerzonej, przede wszystkim opracowanego, mającego formę naukową, takiego monumentalnego dzieła „Armia Krajowa w dokumentach”..., które było największym dorobkiem Studium Polski Podziemnej w Londynie, jednakże nie miało całego aparatu naukowego, było oparte na niepełnym zasobie archiwalnym. Będziemy wspólnymi siłami, ale to jest projekt bardzo wieloletni i stawiający bardzo duże wyzwania, starali się doprowadzić do ponownej edycji tego wręcz, można powiedzieć, pomnikowego wydawnictwa źródłowego. Tak więc jak najbardziej ta współpraca istnieje.

Pan senator zapytał również o współpracę z instytucjami rosyjskimi, która oczywiście nie jest łatwa. W ubiegłym roku udało nam się nawiązać, także w sposób formalny poprzez podpisanie umowy, współpracę z Rosyjskim Państwowym Archiwum Historii Najnowszej, które jest o tyle istotne, iż przechowuje dokumenty archiwalne wytworzone przez sowiecką partię komunistyczną po roku 1953. Są to więc fundamentalne źródła także dla historii Polski. Oczywiście to archiwum jest jeszcze nie w pełni otwarte na świat zewnętrzny, znaczna część jego zasobów, ponad połowa, jest wciąż klauzulowana, ma status dokumentów tajnych. Jednakże myślę, że krok po kroku ta współpraca w ciągu najbliższych kilku lat przyniesie dość znaczące ustalenia i przede wszystkim publikację źródeł bardzo istotnych dla najnowszej historii Polski.

Jeśli chodzi o współpracę z partnerami ukraińskimi, to ona ma kilka wymiarów. Jest to współpraca z Ukraińskim Instytutem Pamięci Narodowej, która, nie ukrywam, w związku ze zmianami politycznymi na Ukrainie uległa osłabieniu w roku ubiegłym. Jest to współpraca z Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, która jest kontynuowana już od wielu lat, rozpoczęła się jeszcze przed powstaniem Instytutu Pamięci Narodowej. Jest to kontynuacja współpracy rozpoczętej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. I ta współpraca, wydaje mi się, układa się bardzo dobrze. Kolejne tomy dokumentów są przygotowywane do druku.

Jeśli chodzi o to szczegółowe pytanie dotyczące skali odpowiedzi na zapytania o pomoc prawną, to poprosiłbym o udzielenie odpowiedzi, jeśli pan marszałek pozwoli, pana prokuratora Dariusza Gabriela, dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dobrze, to za chwilę, bo jeszcze zapewne będą pytania do pana.

Teraz pan senator Bisztyga...

(Senator Jan Rulewski: Tak, ale...)

(Senator Czesław Ryszka: A moje pytanie?)

(Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński: To znaczy ja jeszcze nie odpowiedziałem...)

To proszę bardzo.

(Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński: ...na pytania senatora Rulewskiego.)

Było jeszcze pytanie pana senatora Ryszki.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Tak, tak, mam jeszcze zanotowane trzy pytania panów senatorów.

Jeśli chodzi o pytanie o straty finansowe, to instytut nie poniósł bezpośrednich strat finansowych związanych z likwidacją gospodarstwa pomocniczego, nawet można powiedzieć, że przejmując majątek gospodarstwa, Skarb Państwa miał pewne zyski. Straty raczej związane są właśnie z takimi konsekwencjami, jak zamknięcie sieci dystrybucji, jak to, iż gospodarstwo pomocnicze z natury rzeczy jako podmiot rynkowy było dostosowane do funkcjonowania w obiegu handlowym. Tak więc to są raczej takie straty trudno wymierne i może straty, nazwałbym je, wizerunkowe instytutu, chociażby polegające na tym, że od wie-

(prezes *L. Kamiński*)

lu miesięcy jest bardzo duży kłopot z zakupem publikacji Instytutu Pamięci Narodowej.

Jeśli chodzi o pytanie o stan śledztwa, to również poproszę o dopowiedzenie pana prokuratora Gabrela. Pragnę zwrócić uwagę na to, iż takim istotnym wydarzeniem, mającym miejsce już w roku obecnym, ale zapoczątkowanym w roku ubiegłym, była zgoda prokuratora na wykorzystanie części materiałów zgromadzonych w tym śledztwie do badań naukowych, co jak mi się wydaje, jest bardzo dobrą praktyką na przyszłość. Kilka miesięcy temu ukazał się zbiór zeznań Ali Agcy właśnie zgromadzonych w ramach śledztwa i przetłumaczonych na język polski.

Było pytanie o ocenę, jak rady wydziałów wykazały swoje nowe uprawnienia związane z powoływaniem najpierw kolegium elektorów, a w konsekwencji Rady Instytutu Pamięci Narodowej. Niewątpliwie ten proces był utrudniony i wiele rad wydziałów trzeba było wręcz wzywać czy zachęcać do tego, aby skorzystały z tych swoich uprawnień. Nie było to satysfakcjonujące – takiej użyłbym formuły.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Prokuratorze, odpowiedzieć na te pytania... z miejsca.

Dyrektor Główniej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Bardzo dziękuję za umożliwienie mi wypowiedzi i udzielenie mi głosu. Są dwa pytania.

Pierwsze pytanie dotyczy współpracy z Ukrainą w ramach pomocy prawnej. Chciałbym oświadczyć, że ta współpraca generalnie układa się dobrze. Jeżeli chodzi o skalę procentową, o to, ile wniosków zostało zrealizowanych na plus, to układa się to mniej więcej tak, że jest to 30% do 70%. Tak że ta współpraca w ramach pomocy prawnej układa się pozytywnie. Nasze wnioski kierowane są za pośrednictwem wydziału współpracy z zagranicą Prokuratury Generalnej, taki wniosek jest przesyłany do strony ukraińskiej i tam prokuratura wykonuje na naszą restytucję, czyli naszą prośbę, przedmiotowy wniosek.

Drugie pytanie, pana senatora Ryszki: jaki jest stan śledztwa w sprawie Jana Pawła II? Chciałbym Wysoką Izbę poinformować, że po pierwsze, jeszcze trwa proces tłumaczenia części materiałów, które uzyskaliśmy w ramach pomocy prawnych. Po drugie, otrzymaliśmy nowe materiały – nie chcę tutaj być gołosłowny – bodajże

z Włoch. Po trzecie, podjęliśmy bardzo intensywne działania w szczególności wraz z archiwum wywiadu, przy czym są to czynności procesowe, o których z racji klauzuli tajności... Nie jestem ani upoważniony, ani, że tak powiem, predestynowany do tego, by wykraczać poza tajemnicę służbową i państwową. Mówię to w odpowiedzi na drugie pytanie. Jeżeli pan senator chciałby uzyskać szczegółowe, rozszerzone informacje, to zdecydowanie jesteśmy skłonni przekazać je na piśmie. Bardzo dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Bisztyga, proszę bardzo.

Senator Stanisław Bisztyga:

Panie Prezesie, chciałbym zapytać o pewną sprawę. Rok temu czy niecały rok temu, gdy mówił pan na naszej sali o projektach, o programach, jednym z ważnych elementów w pana planie dotyczącym działalności IPN była działalność edukacyjna. Czy byłby pan uprzejmy pochwalić się najważniejszymi osiągnięciami? Szczególnie interesują mnie publikacje, konferencje, odczyty, a zwłaszcza współpraca z sektorem... to znaczy z młodymi ludźmi, z młodzieżą szkolną, ze szkołami i ze studentami. Uważam, że niezwykle ważny jest ten rodzaj działalności, który IPN mógłby i – według pana – miał prowadzić w ramach tych programów. To jest pierwsza kwestia.

Druga kwestia. Byłbym wdzięczny, gdyby pan był uprzejmy powiedzieć o przyszłości oddziałów terenowych i ich aktualnej kondycji. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Nie zdążyłem spytać w ciągu minuty, może teraz to nadrobię.

Panie Prezesie, swego czasu sensację i oczywistą ciekawość wywołał fakt przekazania przez CIA, czy też przez rząd amerykański, ale chyba CIA, dokumentów dotyczących sprawy Kuklińskiego. Wiem, że w IPN trwają prace nad opracowaniem tych materiałów. Czy można dowiedzieć się, jaki jest termin zakończenia tych prac? Czy dziś już wynika z nich, że te ważne sprawy, które były ukrywane przez różne służby, będą miały wpływ na zmianę poglądów na temat tego, co działo się w Polsce w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych?

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan marszałek Romaszewski.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Czy w najbliższym okresie zamierza pan – czy pan już z tym się zetknął, zajrzał do tego – ograniczyć objętość zbioru zastrzeżonego? Ostatnio okazało się, że to, że pewne informacje są właśnie w tym zbiorze, ma w gruncie rzeczy na celu ukrywanie prawdy, a nie ochronę interesów państwa.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Prezesie.

**Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
– Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Łukasz Kamiński:**

Jeśli chodzi o działalność edukacyjną, to niewątpliwie jest to dziedzina bardzo mi bliska, ponieważ byłem dyrektorem Biura Edukacji Publicznej. Tak jak wspominałem we wstępnym wystąpieniu, moim zdaniem największe osiągnięcia edukacyjne związane są z dwoma rocznicami. Pierwsza to siedemdziesiąta rocznica zbrodni katyńskiej. Na wyróżnienie zasługuje pakiet edukacyjny, który trafił do wszystkich nauczycieli historii w Polsce. Wielu z nich zostało dodatkowo przeszkolonych w zakresie możliwości wykorzystania tego pakietu w działalności dydaktycznej. Ponadto zorganizowaliśmy cały ogólnopolski cykl wystaw dotyczących zbrodni katyńskiej. Wystawy te trafiły również do publiczności międzynarodowej, wystawa o zbrodni katyńskiej miała kilka ekspozycji za granicą. Opublikowaliśmy też, moim zdaniem znaczący, tom studiów dotyczących zbrodni katyńskiej. Publikacja ta zawiera nowe ustalenia odnośnie do może bardziej bocznych, ale nie mniej istotnych wątków, takich jak na przykład represjonowanie osób, które po wojnie były skazywane lub w inny sposób prześladowane za głoszenie prawdy o zbrodni katyńskiej. To pierwszy pakiet działań. Drugi związany jest z trzydziestą rocznicą „Solidarności”. Wspominałem już o wielotomowej syntezie dziejów „Solidarności”, chociaż mieliśmy też oczywiście do czynienia z wieloma innymi publikacjami. Nasz projekt zakończył się też takim sukcesem, że wielu autorów poszczególnych rozdziałów tej syntezy rozszerza swoje publikacje do wymiaru pełnych monografii książkowych. W tej chwili mamy już blisko dziesięć dodatkowych monografii, które ukazały się w efekcie tego projektu. W przygotowaniu są następne. Roczniczy „Solidarności” towarzyszyło również

wiele wystaw, ich wykaz jest załączony w naszej informacji. Organizowane były także konferencje, może wspomnę jedną z nich, konferencję we Wrocławiu „Świat wobec «Solidarności»”, w której wzięli udział referenci z dwudziestu trzech państw. Po raz pierwszy udało nam się ukazać może nie w pełni jeszcze światowy wymiar „Solidarności”, ale bardzo wiele istotnych działań. Myślę, że ważne jest to, że mimo trudnego okresu udało nam się w zakresie działalności edukacyjnej zrobić w ubiegłym roku więcej niż w poprzednich latach. To jest wymierne, o czym świadczy liczba publikacji i liczba nowych wystaw: ponad sześćdziesiąt nowych wystaw, blisko sto nowych konferencji. Myślę, że ten dorobek jest istotny, a jego niemi przewodnikami są niewątpliwie zbrodnia katyńska oraz rocznica „Solidarności”. Czterdziesta rocznica zbrodni na Wybrzeżu także została w należyty sposób przez instytut zauważona. Przygotowaliśmy materiały edukacyjne, sesje naukowe oraz kilka publikacji na ten temat. Można powiedzieć, że nasza działalność skoncentrowała się wokół tych trzech rocznic wydarzeń.

Pewne efekty działań z ubiegłego roku będą odczuwalne jeszcze w roku obecnym. Ukazał się już specjalny materiał edukacyjny, z którego jestem szczególnie dumny, może nie ze względu na jego nakład, bo nakład wynosi bodajże dwieście egzemplarzy, ale ze względu na jego znaczenie. Udało nam się przygotować materiały edukacyjne dotyczące dziejów „Solidarności” dla osób niewidomych i niedowidzących. To jest środowisko bardzo zaniedbane pod względem edukacyjnym. Już wcześniej przygotowaliśmy materiały dotyczące zbrodni katyńskiej i, jak mówię, chociaż liczbowo może nie jest tego dużo, to, jak mi się wydaje, jest to bardzo istotne osiągnięcie edukacyjne. Na pewno będziemy kontynuować te działania. Wkrótce, w ciągu kilku tygodni, mam nadzieję, ukaze się też „Tekka edukacyjna” dotycząca „Solidarności” przeznaczona dla wszystkich nauczycieli w Polsce i to też będzie znaczący krok naprzód.

Jeśli chodzi o przyszłość oddziałów terenowych, to liczbę i status oddziałów reguluje ustawa i w tej sprawie prezes nie ma szerokiego pola do działania. Oczywiście odwiecznym problemem, z którym zmagają się już pan profesor Kieres, jest zapotrzebowanie środowisk lokalnych, aby sieć placówek Instytutu Pamięci Narodowej była szersza. Staraliśmy się i nadal się staramy kompensować to poprzez sieć delegatur, które może powoływać prezes Instytutu Pamięci Narodowej. To, jak wiadomo, jest ściśle uzależnione od możliwości finansowych, więc na pewno w tym momencie nie możemy mówić o rozbudowie sieci delegatur, a raczej o bronienu ich przed ograniczaniem zakresu działalności.

Pan senator zapytał również o podstawowe problemy oddziałów. Otóż większość oddziałów zmagają się z problemami lokalowymi. Instytut Pamięci

(prezes Ł. Kamiński)

Narodowej w ostatnich latach na skutek nowelizacji ustaw zyskał nowe zadania i zwiększył też zatrudnienie, jednak większość oddziałów wciąż dysponuje tą samą bazą lokalową, którą dysponowała na samym początku, kiedy cały jeden pion merytoryczny, Biuro Lustracyjne, nie istniał jeszcze w ramach Instytutu Pamięci Narodowej. Stopniowo, powoli staramy się rozwiązywać ten problem. W tym roku znacząco poprawi się sytuacja lokalowa oddziału katowickiego. Mamy nadzieję, że w kolejnych latach także następne oddziały będą mogły liczyć na wsparcie centrali.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące materiałów udostępnionych przez CIA, to rzeczywiście po ich opublikowaniu podlegały one analizie historyków zatrudnionych w Instytucie Pamięci Narodowej. Muszę powiedzieć, że ten materiał, który został opublikowany, nie jest materiałem przełomowym. To wciąż jest materiał, że tak powiem, o bardzo wysokim stopniu ogólności, zawierający już przetworzone informacje i niewątpliwie nie wzbogacił naszej wiedzy ani o samej sprawie pułkownika Kuklińskiego, ani o wydarzeniach mających miejsce w Polsce w latach 1980–1981. Liczymy więc na to, i są w tej sprawie podejmowane przez historyków pewne działania, że może CIA, która dysponuje specjalną komórką zajmującą się udostępnianiem materiałów dla potrzeb badań naukowych, wykona jeszcze jeden krok i udostępni kiedyś badaczom – nie tylko polskim – trochę, powiedzielibym, głębsze materiały.

I pytanie pana marszałka Romaszewskiego dotyczące zbioru zastrzeżonego. Istnieją bardzo ściśle reguły prawne dotyczące związanych z nim działań. To, co deklaruje, to pełna determinacja w dążeniu do tego, aby były one egzekwowane i aby dokonywane były systematyczne przeglądy zbioru zastrzeżonego, żeby kolejne materiały mogły trafiać w ręce badaczy i być przedmiotem analiz. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję. Pytanie zadaje pan senator Sidorowicz, a potem pan senator Massalski.

Senator Władysław Sidorowicz:

Panie Marszałku! Panie Prezesie!

Chciałbym zadać panu pytanie o to, czy instytut prowadzi prace związane z relacjami polsko-żydowskimi, zwłaszcza tymi w krytycznym okresie lat czterdziestych i tuż powojennych. W tej chwili dominuje w pewien sposób wizja pana Grossa, która, moim zdaniem, wymaga starannej i spokojnej kwerendy, dokumentów. To ogromna robota. Przeglądając publikacje z takich umiarkowanych czasopism, jak „Tygodnik Powsze-

chny”, zaczynam się zastanawiać, jak to jest: czy rzeczywiście przyjęcie takiej koncepcji, że byliśmy współsprawcami... Bo w tym kierunku zmierza ciąg tych różnych publikacji, jak „Złote żniwa” i wcześniejsze. Ja nie znajduję jakiejś takiej dobrej, rozsądnej odpowiedzi z naszej strony w postaci rzetelnych publikacji, które pokazywałyby skalę tego wszystkiego, co się wydarzyło. Mówię to w kontekście choćby takiej informacji, którą chcę tu przytoczyć. Timothy Snyder w „Skrwawionych ziemiach” podaje – powiem o tym więcej w dyskusji, a tutaj tylko wspomnę – taką jedną wartość, która mnie zdumiała: 67% stanowisk w aparacie bezpieczeństwa, w UB, zajmowali Żydzi. Tymczasem w Polsce stanowili oni 1% ludności. Brakuje mi tutaj troszeczkę jakichś naszych prac w tej materii. Tak że z jednej strony mamy taką dosyć łatwą do skompromitowania narrację, którą się wpisuje w nurt antysemicki, ale z drugiej strony brakuje nam takich rzetelnych, szerokich opracowań, które pozwoliłyby na wyrobienie sobie poglądu. Ja zajmuję się tymi zagadnieniami jako historyk amator i ciągle mam wrażenie, że jest wyraźna dominacja takiej w sumie wrogiej nam narracji. Teraz zresztą była rocznica wydarzeń w Jedwabnem itd.... A więc tutaj naprawdę, moim zdaniem, jest potrzeba podjęcia odpowiednich prac. I dlatego pytam: czy takie prace są prowadzone, czy można oczekiwać jakichś publikacji adekwatnych do skali tego, co się dzieje?

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Massalski.

Senator Adam Massalski:

Dziękuję bardzo.

Jedno pytanie zabrał mi właśnie pan senator Sidorowicz, miałem spytać o to samo. A drugie będzie takie ogólniejsze. Panie Prezesie, czy działalność IPN w roku 2010 pozwala już stworzyć podstawy do myślenia o przyszłości? Mówię o przyszłości instytutu. Przecież stopniowo będzie się on przekształcał: będzie malała liczba prowadzonych przezeń śledztw, za to będzie zwiększała się jego rola edukacyjna, archiwalna i naukowa. Czy pan prezes po tych kilku miesiącach pracy ma już jakąś wizję, jak to może się dalej rozwijać? Oczywiście to pytanie jest bardzo ogólne, zdaję sobie z tego sprawę, i można na nie odpowiedzieć jednym zdaniem „mam wizję” i na tym skończyć, ale proszę o kilka przemyśleń pana prezesa na ten temat, jeżeli można. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

I pan senator Cichoń.

Senator Zbigniew Cichoń:

Dziękuję bardzo.

Panie Prezesie, ja mam trzy pytania. Pierwsze dotyczy materiałów archiwalnych. Tu w sprawozdaniu podano, że przybyło ich kolejne 284 m. i teraz liczą one ponad 89 km. W związku z tym pytaniem: skąd przybywają te materiały?

Pytanie drugie: jak wygląda stan postępowań karnych przeciwko pseudosędziom, czyli sędziom systemu totalitarnego, którzy niejednokrotnie dokonywali zbrodni sądowych? Wiadomo, że pani sędzia Wolińska wymknęła się polskiemu wymiarowi sprawiedliwości i teraz będzie odpowiadała już na sądzie bożym, ale są chyba sprawy w toku, jak bodajże ta przeciwko panu sędziemu Michnikowi i paru innym osobom. Jaki jest stopień zaawansowania tych spraw?

I pytanie trzecie: czy instytut ma wystarczający dostęp do mediów publicznych? Chodzi mi o udział w różnego rodzaju programach telewizyjnych czy radiowych. Pytam dlatego, że odczuwam pewien niedostatek właśnie tego typu informacji w mediach publicznych. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Prezesie.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Jeśli chodzi o pytanie pana senatora Sidorowicza, to powiem tak: rzeczywiście problem relacji polsko-żydowskich, zarówno w okresie II wojny światowej, jak i po jej zakończeniu, jest jednym z największych, powiedziałbym, wyzwań stojących przed Instytutem Pamięci Narodowej. I oczywiście prowadzimy tutaj od samego początku wiele istotnych działań. Na przykład te liczby – chociaż wydaje mi się, że to było raczej 37% – które pan senator przywołał, profesor Snyder uzyskał, o czym jestem przekonany, dzięki lekturze jednej z publikacji Instytutu Pamięci Narodowej, który ten problem przeanalizował już w 2006 r. W tej chwili gros naszych działań związanych z tymi zagadnieniami koncentruje się na okresie II wojny światowej. Prowadzimy tu między innymi działania w wymiarze naukowym, funkcjonuje ogólnopolski projekt badawczy dotyczący tej problematyki w jej pełnym wymiarze, generalnie, to znaczy relacji polsko-żydowskich, w tym zarówno trudnych spraw z nimi związanych, jak i ich strony bardziej chwalebnej, czyli pomocy udzielanej Żydom przez Polaków. Ta część programu ma także swój wymiar edukacyjny: Instytut Pamięci Narodowej wspólnie z Narodowym Centrum Kultury

prowadzi stronę internetową „Życie za życie”, dostępną w języku polskim i angielskim, której zadaniem jest próba dostarczenia zainteresowanym rzetelnych informacji na omawiany temat. Przygotowanie bardziej kompleksowych opracowań, które pewnie nigdy nie będą pełne – bo to jest taki obszar badań, w którym nie uzyskamy na przykład pewnych i niezmiennych liczb, tutaj zawsze będą wartości szacunkowe – wymaga niestety jeszcze sporo czasu. Dlatego Instytut Pamięci Narodowej nie jest w stanie natychmiast reagować na takie publikacje, jak te wspomniane przez pana senatora. Nasze prace byłyby wówczas bowiem na takim samym poziomie warsztatowym jak tamte publikacje, a tego chcemy uniknąć. Dążymy do tego, aby taka odpowiedź była rzetelna i zamykała jakiś etap badań.

Jeśli chodzi o pytanie pana senatora Massalskiego, takie wybiegające nieco w przyszłość, aczkolwiek zakorzenione w przeszłości, to powiem tak: na pewno rok 2010 był ważnym impulsem do tego, żeby zacząć przygotowywać instytut do pewnej ewolucji w nowym kierunku. Ale realne działania zostały podjęte dopiero w ostatnich tygodniach, po ukonstytuowaniu się Rady IPN, a później po powołaniu nowego prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Nie są one może jeszcze zbyt spektakularne, ale bardzo, moim zdaniem, istotne dla przyszłości. W tej chwili jesteśmy w trakcie procesu zmiany struktury centrali Instytutu Pamięci Narodowej, który to proces powinien się zakończyć w ciągu kilku tygodni. Jednym z celów tej zmiany, oprócz ogólnego usprawnienia pracy, jest właśnie wskazanie czy wyznaczenie tych podstawowych pionów merytorycznych i stworzenie dobrych podstaw do rozwijania działalności edukacyjnej i naukowej oraz do usprawniania w przyszłości działalności archiwum. Tak więc przygotowujemy się bardzo intensywnie do tego wyzwania.

Na pytanie pana senatora Cichonia o akcesję materiałów archiwalnych, odpowiem, że są, można powiedzieć, dwie główne drogi, którymi nowe materiały trafiają do instytutu. Jedna z nich to jest wciąż jeszcze bardzo wąski, ale ciągle istniejący strumień przekazywania przez niektóre instytucje materiałów, jakie z mocy ustawy powinny się znaleźć w zasobach Instytutu Pamięci Narodowej, ale na skutek różnego rodzaju okoliczności – czasem po prostu z niewiedzy, że dana instytucja ma taki materiał archiwalny – nie zostały przekazane w stosownym czasie. Tutaj część instytucji, chociażby takich jak Komenda Główna Policji, deklaruje dobrą współpracę, jeśli chodzi o przekazywanie takich materiałów, których zgodnie z ustawą nie można wprost zinterpretować jako podlegające obowiązkowemu przekazaniu do Instytutu Pamięci Narodowej. Ale są też instytucje, które nie chcą przekazywać pewnych materiałów dotyczących historii przed 1989 r. W sytuacji, kiedy te materiały mogą ulec brakowaniu,

(prezes Ł. Kamiński)

czyli bezpowrotnemu zniszczeniu, instytut zawsze wyraża gotowość ich przejęcia. A druga ścieżka to darowizny osób prywatnych: różnorodne, o różnym znaczeniu, czasem raczej symbolizującym, ale często także bardzo dużym, wymiernym dla najnowszej historii Polski. Tak więc myślę, że ta pierwsza droga będzie zanikać, druga zaś pozostanie, w związku z czym instytut będzie pewnie w sposób naturalny powiększał swój zasób archiwalny.

Jeśli chodzi o postępowania przeciwko zbrodniarzom sądowym, to podobnie poproszę o pomoc pana prokuratora, dyrektora Gabrela.

A na pytanie o dostęp do mediów publicznych odpowiedziałbym w sposób następujący. Instytut ma podpisane dobre umowy z głównymi mediami publicznymi i w większości wypadków z kolejnymi ekipami, zwłaszcza w Telewizji Polskiej, sprawującymi funkcje kierownicze, udawało się nawiązać dość szybko dobre relacje, które miały skutkować pewnymi wspólnymi projektami. Niestety szybkość zmian dokonujących się w mediach publicznych utrudnia stworzenie, powiedzmy, regularnej platformy współpracy. Jednak moim zdaniem podstawy do tego są bardzo dobre, także do tego, żeby zwłaszcza misja edukacyjna instytutu mogła uzyskać pewne wsparcie. Wydaje mi się, że w tej chwili mamy nieco lepszą sytuację, jeśli chodzi o Polskie Radio niż o Telewizję Polską, tutaj udało się przeprowadzić dużo więcej wspólnych projektów. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Teraz ja mam parę pytań, przede wszystkim do pana prokuratora. Prosiłbym o zebranie tych pytań, a potem poprosimy o odpowiedź, bo zapewne będą do pana jeszcze inne pytania dotyczące śledztw.

Czy instytut prowadzi śledztwo w sprawie mordu na obywatelach polskich w Ponarach pod Wilnem?

Czy zostały przekazane instytutowi materiały prokuratorskie w sprawie śledztwa przeciwko Piotrowi Jeglińskiemu? Śledztwo było prowadzone pod zarzutem działalności szpiegowskiej, chodziło o aresztowanie w Paryżu agenta służb polskich, agenta SB. Pytam dlatego, że ja byłem w tej sprawie przesłuchiwany w prokuraturze jeszcze w 1999 r. i wtedy stwierdziłem, że śledztwo nie zostało zakończone. Dlatego pytam, czy materiały zostały przekazane, bo z tego, co rozumiem, jeżeli śledztwo zostało zakończone, to materiały powinny trafić do IPN.

Teraz pytanie do pana prezesa. Wspomniał pan o współpracy z Archiwum SBU. Cieszę się, że ta współpraca nadal jest prowadzona. Była też pro-

wadzona współpraca z białoruskim archiwum KGB. Czy ta współpraca trwa, czy została przerwana? Ja wiem, że nawet w trudnej sytuacji politycznej była ona prowadzona.

A jeżeli chodzi o współpracę ze stroną rosyjską, to – jak rozumiem – jest tylko to jedno archiwum, nie jest prowadzona współpraca na przykład z archiwami służb specjalnych. A może jest? Pytam, bo myślę, że znajdują się tam ważne materiały archiwalne. I to wszystko.

Teraz pan senator Gogacz.

Senator Stanisław Gogacz:

Panie Prezesie, ja mam pytanie dotyczące zatrudnienia. Została nam przekazana informacja za rok 2010 o liczbie osób zatrudnionych, liczbie etatów, liczbie osób zatrudnionych w poszczególnych pionach składających się na strukturę IPN. Wiedząc o tym, jak duże są wyzwania przed IPN, wiedząc o głosach, w których pozwalano sobie w jakiś sposób deprecjonować działania IPN, oczywiście te głosy były słyszane wcześniej, oczekiwałbym pewnej oceny. Brakuje mi w tym dziale dotyczącym zatrudnienia oceny tego, czy stan zatrudnienia jest adekwatny do pana oczekiwań, jeżeli chodzi o wyzwania, które pan przed sobą postawił. Czy według pana zatrudnienie powinno się zwiększyć, a jeżeli tak, to szczególnie w jakim pionie IPN? Mówię o tym także dlatego, że w innej części tegoż sprawozdania znajdujemy tabelę, z której dowiadujemy się o liczbie spraw i wniosków wciąż wpływających do IPN. Widzimy, że to są ogromne liczby i nie zawsze państwo jesteście w stanie szybko się tymi sprawami zająć. Stąd moja prośba o ocenę stanu zatrudnienia. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę bardzo, Panie Prezesie.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Jeśli chodzi o pytania pana marszałka Borusewicza, to w kwestii materiałów śledztwa dotyczących Piotra Jeglińskiego poproszę może o wypowiedź dyrektora Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów.

Nie mamy i to już od wielu lat współpracy z Białorusią, ona zamarła. Nie było też jakichś ścieżek, które pozwalałyby próbować ją odnawiać.

Jeśli zaś chodzi o Rosję, to kilka lat temu we współpracy z archiwistami Federalnej Służby Bezpieczeństwa udało się wydać tom poświęcony powstaniu warszawskiemu i nie dalek jak wczoraj

(prezes *L. Kamiński*)

czy przedwczoraj podpisałem pismo do szefa tamtejszego archiwum z propozycją, abyśmy na tej podstawie próbowali może kontynuować współpracę. To jest oczywiście trudna sprawa, ale podejmujemy wysiłki, aby współpracować także z tym archiwum.

Kolejne pytanie dotyczyło stanu zatrudnienia. W tej chwili spływają do pana dyrektora generalnego Jacka Weltera, który też jest obecny na sali, raporty otwarcia. To są raporty, o których przygotowanie poprosiłem zarówno dyrektorów oddziałów, jak i szefów innych komórek instytutu i jednym z problemów jest ich ocena stanu zatrudnienia w różnych aspektach, oczywiście w tym najprostszym, czyli liczbowym, ale też na przykład pod kątem kwalifikacji kadry zatrudnionej w poszczególnych komórkach. Nie mamy jeszcze wyników, bo dosłownie w tych dniach te raporty do nas napływają. To, co można zaobserwować, to fakt, że szefowie poszczególnych komórek, chyba wszyscy, może z wyjątkiem dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, sygnalizują potrzeby kadrowe. Jednocześnie jestem realistą i wiem, że instytut nie może w obecnej sytuacji budżetu państwa liczyć na znaczące zwiększenie środków. W związku z tym chciałbym koncentrować się na takiej działalności, która pozwoli lepiej wykorzystać posiadane kadry, czyli z jednej strony na przykład podnosić kwalifikacje poszczególnych pracowników, z drugiej szukać pewnych oszczędności sił chociażby w zmianie procedur. Takie przygotowania też czynimy. Na pewno ten stan nie jest w pełni zadowalający, ale wydaje mi się, że w ramach tego stanu mamy jeszcze pewne możliwości wewnętrzne, aby uzyskać lepsze efekty pracy. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Romaszewski zadaje pytania. A nie, pan senator już zadawał.

(*Senator Zbigniew Romaszewski*: Nie, nie zadawałem.)

Nie, nie zadawał pan senator.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Nie zadawałem i teraz chcę je zadać, tak.

Ja do pana prezesa mam dwa pytania. Jedno rzeczywiście dosyć zasadnicze, a jeśli chodzi o drugie, to nie wiem, czy pan będzie potrafił na nie odpowiedzieć.

Jeśli chodzi o pierwszą kwestię, to natchnął mnie do tego, że tak powiem, senator Sidorowicz. Mianowicie jest totalne, pełne wypaczenie relacji polsko-żydowskiej w okresie okupacji, związane ze zdominowaniem właściwie całego oporu ży-

dowskiego przez organizację bojową, i zupełnie pomijana jest rola Żydowskiego Związku Wojskowego. Chyba nawet ze dwa tygodnie temu był w Warszawie Moshe Arens, który w tej sprawie wydał publikację, i ta sprawa była wtedy omawiana. Czy są prowadzone jakieś badania na ten temat? Ja akurat miałem okazję poznać jednego z członków Żydowskiego Związku Wojskowego, jeszcze żyje jeden z ostatnich członków tego związku. Czy ta sprawa w ogóle zwraca uwagę, czy przywiązujemy do tego właściwą wagę? Pytam, bo tam nastąpiło bardzo gruntowne, daleko idące fałszowanie.

W drugim pytaniu powróciłbym do kwestii współpracy z Niemcami. Jak wygląda ta współpraca? Pytam, bo okazało się ostatnio, właściwie już dosyć dawno i ta sprawa nie nas dotyczy, w każdym razie okazało się, że słynny Juliusz Fučík był zwyczajnie agentem gestapo i jeszcze po roku 2000 dokumenty dotyczące całej tej współpracy były tajne i znajdowały się w archiwach niemieckich. Uchodził on za symbol twardego komunisty, który pisał „Reportaż spod szubienicy”, a w tym czasie kontaktował się, chodził na piwo z gestapo. Jak ta współpraca wygląda w tym przypadku? Jak daleko sięga tajność tych... Co tam jest jeszcze utajnione?

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Pan senator Andrzejewski, a potem pan senator Sidorowicz.

Senator Piotr Andrzejewski:

Ja mam takie pytania. Pierwsze. Jak wyglądają prace badawcze... Czy są odrębne, oprócz sprawy zbrodni katyńskiej, badania odnośnie do matactwa i śledztwa, mającego na celu popełnienie osobnego przestępstwa zatarcia dowodów, to jest tak zwane przestępstwo poplecznictwa, które łączy się z kłamstwem katyńskim i z karaniem ludzi jeszcze w latach osiemdziesiątych w Polsce, a za granicą tym bardziej, za mówienie o zgodnych z rzeczywistością faktach w sprawie zbrodni popełnionych na narodzie polskim przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich? Prace badawcze to jedno.

Drugie. Czy w śledztwie katyńskim... Na jakim etapie jest śledztwo katyńskie, w jakim stadium? Czy zostały już przetłumaczone materiały amerykańskie? One od dawna były w Polsce, ale IPN jeszcze raz zwrócił się do Stanów Zjednoczonych w tym zakresie, do komisji Maddena. I czy element poplecznictwa zbrodni ludobójstwa w postaci współdziałania władz polskich jeszcze do 1989 r. z władzami rosyjskimi, już nie radzieckimi, jest przedmiotem, po pierwsze, osobnych prac badawczych, po drugie, czy to toczy się w tym za-

(senator P. Andrzejewski)

kresie specjalna część śledztwa katyńskiego? To drugie pytanie.

Trzecie pytanie dotyczy prac badawczych w sprawie, która nas frapuje i która ciągle budzi kontrowersje, mianowicie przyczyn likwidacji grupy Muszkieterów. No, to pewna grupa... Nie będę rozwijał tematu, ci co wiedzą, to wiedzą. Problem praktycznie fizycznego jej wyniszczenia, i to chyba przez aliantów, jest przedmiotem licznych kontrowersji. Radbym wiedzieć, czy IPN zajmuje się tym tematem.

No i wreszcie: kiedy zostanie zakończone śledztwo w sprawie przestępstwa dokonanego w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych, w 1982 r., to jest znęcania się i okaleczenia internowanych w Kwidzynie? Byłem jednym ze świadków... Uchylono to postępowanie. To jest oddział gdański. Wydaje mi się, że tam w pierwszej fazie śledztwa dokonano bardzo daleko idących uproszczeń, śledztwo wróciło do fazy przedstawienia aktu oskarżenia, a poprzednie umorzono. Radbym uzyskać informację na ten temat. Jeżeli pan, Panie Prezesie, nie może tego zrobić teraz, a pewnie nie, bo ma pan tu szersze spektrum spraw, to prosiłbym o odpowiedź na to pytanie, które zadałem, na piśmie. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.
Poproszę pana senatora Sidorowicza.

Senator Władysław Sidorowicz:

Panie Marszałku! Panie Prezesie! Chciałbym zadać pytanie dotyczące relacji IPN z odpowiednimi instytucjami na Litwie. Litwa była tym krajem, który w czasie II wojny światowej prowadził dosyć surową, że tak powiem, politykę, współpracując z Niemcami i na własną rękę biorąc udział w rozstrzelaniach Polaków. Czy są prowadzone jakieś śledztwa w tej sprawie? Jak wygląda ta współpraca z Litwą? Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, Panie Prezesie.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Pozwolę sobie połączyć niektóre pytania pana marszałka Romaszewskiego i pana senatora Andrzejewskiego, dotyczące tej części badań naukowych, badań historycznych. Otóż jeśli chodzi

o Żydowski Związek Wojskowy, to w tej chwili nie ma odrębnych badań, w Instytucie Pamięci Narodowej nikt się nie zajmuje tą kwestią. Podobnie jest w sprawie grupy Muszkieterów – wydaje mi się, że oprócz tych ustaleń, które kilka lat temu zostały opublikowane przez jednego z naszych badaczy, żadne prace się nie są prowadzone, nie toczą się. Ale to jest część odpowiedzi, dotycząca stanu obecnego. Rozpoczęliśmy już przygotowania do uruchomienia największego projektu naukowo-badawczego, nie tylko na te pięć lat, ale na dziesięć najbliższych lat. On będzie dotyczył właśnie II wojny światowej, a więc oba te problemy znajdą swoje właściwe miejsce. Chcemy przygotować taką nową syntezę okupacji ziem polskich, oczywiście w szerszym aspekcie.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Ale relacje co do tej ostatniej sprawy należy zebrać już, bo czas mija.)

Zanotowałem to i myślę, że pan dyrektor Zawistowski, który jest zastępcą dyrektora Biura Edukacji Publicznej – a w Biurze Edukacji Publicznej mamy komórkę notacyjną, która zajmuje się właśnie zbieraniem tego typu relacji – też na pewno to zanotował i taka relacja w najbliższym czasie zostanie zebrana. My braliśmy udział też w realizacji filmu dokumentalnego na ten temat, w ramach tej współpracy pewne relacje też zostały zebrane. Jeśli chodzi o zaawansowane badania naukowe, to szczerze mówię, że nie ma takich, ale myślę, że w najbliższym czasie nadrobimy te braki.

Jeśli chodzi o współpracę ze stroną niemiecką w aspekcie wojny, to myślę, że ta współpraca będzie się rozwijać w związku z realizacją tego projektu wojennego. Chcemy wyszkolić... Niestety, krąg historyków zajmujących się okresem II wojny światowej, nie tylko w instytucie, ale generalnie w Polsce, jest już w tej chwili bardzo wąski. Chcemy w ciągu bardzo krótkiego czasu przeszkolić szereg młodych ludzi, którzy chcieliby się specjalizować w tej problematyce. Niewątpliwie będziemy bardzo intensywnie eksplorować archiwa niemieckie dotyczące II wojny światowej, bo jest chyba trochę zawstydzające to, że obecnie poważniejsze prace na temat okupacji niemieckiej na ziemiach polskich ukazują się czy to w języku niemieckim, czy w innych językach zachodnich. Polscy badacze, w tym także, przyznaję, badacze Instytutu Pamięci Narodowej, w sposób niewystarczający korzystają z tych archiwów, a niewątpliwie czeka tam na nas wiele ważnych dokumentów w rodzaju tych, o których pan marszałek wspominał.

W sprawach śledztw poproszę o odpowiedź pana dyrektora Gabriela lub też udzielenie jej na piśmie.

Jeśli chodzi o aspekt badawczy, to powiem, że przeprowadziliśmy takie badanie dotyczące represji wobec obywateli polskich po II wojnie światowej. Ono nie wychodziło swoim zasięgiem na za-

(prezes Ł. Kamiński)

chód, dotyczyło osób represjonowanych w kraju za głoszenie prawdy o zbrodni katyńskiej. Została przeprowadzona dość szeroka kwerenda, a jej wyniki zostały opublikowane. A więc takie badanie zostało przeprowadzone. Ono powinno być kontynuowane, bo, jak myślę, jeszcze nie wszystkie materiały zostały odnalezione. Nie zawsze z takiej prostej analizy, na przykład dotyczącej tego, z jakiego artykułu ktoś był skazany, wynika treść sprawy, więc myślę, że będziemy te kwestie pogłębiać.

Jeśli chodzi o współpracę ze stroną litewską, to ona ma dwa aspekty. Taki ścisły aspekt formalnoprawny... Jest tutaj pewne napięcie, tak bym to określił, bo, chciałbym to powiedzieć, strona litewska prowadzi formalne śledztwa w sprawie zbrodni popełnionych, ich zdaniem, przez żołnierzy Armii Krajowej w okresie II wojny światowej wobec obywateli Republiki Litwy. Litwa zwraca się także do Instytutu Pamięci Narodowej o pomoc prawną w tym zakresie. I vice versa, również przez Główną Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prowadzone są śledztwa dotyczące tego aspektu. Tutaj współdziałamy z Ministerstwem Sprawiedliwości, to wszystko odbywa się według pewnych ustalonych reguł.

Instytut współpracuje z instytucjami litewskimi, zarówno z instytucjami, które zajmują się okresem powojennym, i ta współpraca jest łatwiejsza, jak i z główną instytucją litewską, centrum ludobójstwa, która podejmuje także problematykę okresu II wojny światowej. Ta współpraca niewątpliwie nie układa się łatwo, ale są też jej, powiedziałbym, pozytywne aspekty, między innymi niedawno, kilka tygodni temu, otwarta wystawa na temat internowania polskich oficerów na Litwie. To jest akurat jeden z niewielu pozytywnych przykładów tych relacji, związanych z okresem II wojny światowej. Jest podobnie, jak w przypadku tych wszystkich innych partnerów, z którymi... Ten okres wojny jest trudny, ta współpraca bywa niełatwa, ale to nie zwalnia nas z obowiązku jej kontynuowania. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Czy pan prokurator chciałby odpowiedzieć na pytania?

(Dyrektor Głównnej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel: Tak.)

Proszę uprzejmie.

(Dyrektor Głównnej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel: Dziękuję bardzo...)

Przepraszam. Do pana prezesa już nie ma pytań? Nie słyszę.

Dziękuję, Panie Prezesie.

(Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński: Dziękuję.)

Panie Prokuratorze, może proszę podejść tutaj.

Pan prokurator Gabrel.

Proszę bardzo.

Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Odpowiadając na pytanie pana senatora Cichonia chciałbym zazaczyć, że dotyczy to dwóch spraw.

Pierwsza sprawa. Pani sędzina Halina W. była obywatelem Wielkiej Brytanii i w jej sprawie prokurator Instytutu Pamięci Narodowej, za pośrednictwem Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie, skierował do strony brytyjskiej europejski nakaz aresztowania. Ten europejski nakaz aresztowania nie został wykonany przez stronę brytyjską, a podejrzana zmarła.

Jeżeli chodzi o drugą sprawę, pana Stefana M., to było podobnie. Na wniosek prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie wystosował do strony szwedzkiej europejski nakaz aresztowania i przez stronę szwedzką również, tylko z innej przyczyny, ten europejski nakaz aresztowania nie został wykonany.

Jeżeli chodzi o sprawę sędziów i prokuratorów, to w poprzednich latach przed tą Izbą ta sprawa była już poruszana. Informuję, że Sąd Najwyższy uchwałą z 2007 r. wskazał – było to na kanwie sprawy dotyczącej stanu wojennego – że nasze wnioski nie będą podlegały uwzględnieniu. W związku z tym wszystkie postępowania, a było ich około dwudziestu, ponad dwadzieścia, zostały zawieszane. Z tego, co wiem, część spraw została już umorzona. Innymi słowy, nie wchodząc w nomenklaturę prawną, sędziom sądów nie zostały uchylone immunitety. Był jeden przypadek, który dotyczył sędziego Trybunału Konstytucyjnego – również tutaj nie uzyskaliśmy, w naszym pojęciu, sukcesu.

Odpowiem teraz na pytanie pana marszałka Borusewicza, dotyczącego śledztwa w sprawie zbrodni w Ponarach. Takie śledztwo było prowadzone w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku w okresie od 2000 r. do 2006 r. Prokurator wydał postanowienie o umorzeniu tej sprawy, które to postanowienie stało się prawomocne. Jeżeli mógłbym, to w kwestii tej sprawy odpowiem panu marszałkowi szerzej za pośrednictwem pana prezesa, pisemnie.

(dyrektor D. Gabrel)

Jeśli chodzi o pytania pana senatora Andrzejewskiego dotyczące Katynia, to prześlemy na piśmie zarówno wywód prawny w sprawie kłamstwa katyńskiego, jak i stan śledztwa. Wiele materiałów dotyczących rosyjskiego śledztwa katyńskiego zostało nam bowiem przekazanych, o czym powszechnie wiadomo, za pośrednictwem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W tej chwili są one tłumaczone. Tak więc już jako pewną całość prześlemy informacje szczegółowe na temat tego, jaki jest obecnie stan tego postępowania. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Marek Ziółkowski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Aha, przepraszam, pan marszałek Borusewicz ma jeszcze pytanie. Do pana prokuratora, jak rozumie?

(Senator Bogdan Borusewicz: Nie, nie...)

Nie?

Senator Bogdan Borusewicz:

Nie uzyskałem odpowiedzi na pytanie, czy materiały ze śledztwa przeciwko Piotrowi Jeglińskiemu, posądzonemu o szpiegostwo w połowie lat siedemdziesiątych, są w IPN czy też nie.

(Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel: Już...)

Jeżeli pan prokurator nie jest w stanie, to na piśmie.

Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel:

Tak, już odpowiadam. Sądziłem, że powie to pan dyrektor Leśkiewicz, ale już mówię: takich materiałów nie ma, nie otrzymaliśmy ich.

Senator Bogdan Borusewicz:

Wniosek z tego, że śledztwo nie zostało zakończone w prokuraturze...

(Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel: ...powszechnej.)

Tak.

Prosiłbym o odpowiedź na piśmie.

(Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Dariusz Gabrel: Dobrze.)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Nie ma więcej pytań.

Dziękuję.

Otwieram zatem dyskusję, zapraszając do zabierania głosu.

Pierwszym dyskutantem jest pan senator Ryszka.

Proszę bardzo.

Senator Czesław Ryszka:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Panie Prezesie!

Informacja o działalności Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. jest, trzeba tak powiedzieć, dokumentem szczególnym, ponieważ instytut działał w tym czasie przez długi czas bez swojego prezesa. Nie mam wątpliwości, że tragiczna śmierć świętej pamięci prezesa Janusza Kurtyki w katastrofie smoleńskiej zaważyła na działalności instytutu. Na szczęście wrogom IPN, jeśli tak można powiedzieć, nie udało się operacja zalania betonem archiwów ani też uczynienia z IPN placówki politycznie poprawnej, to znaczy niezajmującej się agentami bezpieki – nie udało się to ich wpływowym obrońcom – czy też niebadającej problemów historycznie drażliwych.

Nie muszę nikomu przypominać, że powołanie Instytutu Pamięci Narodowej jest uważane za najważniejsze osiągnięcie III Rzeczypospolitej. To instytut przejął od Urzędu Ochrony Państwa gigantyczne archiwum komunistycznej bezpieki, a następnie je uporządkował, zinwentaryzował i udostępnił opinii publicznej. Dzięki temu w jakiejś mierze doszło do oczyszczenia życia publicznego z dawnej agentury Służby Bezpieczeństwa PRL. Mówię, że w jakiejś mierze, ponieważ rozpoczęliśmy ten proces zbyt późno, a ponadto spotkał się on z ogromnym oporem wpływowych osób. Przykładem niech będzie to wszystko, co spotkało IPN po opublikowaniu pracy historyka Pawła Zyzaka na temat Lecha Wałęsy.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Ale IPN z Zyzakiem nie ma nic wspólnego. Cenckiewicz to może tak.)

Jak to nie ma nic wspólnego? Co pan opowiada? (Wesołość na sali)

Historia... histeria ery III RP: opluwanie autora i jego promotora profesora Andrzeja Nowaka, zarządzanie przez minister edukacji Barbarę Kudrycką kontroli na Uniwersytecie Jagiellońskim, przecież nie wymaga komentarza.

Jednak zasługi IPN to nie tylko sprawa lustracji. Być może ważniejszą i bardziej przyszłości-

(senator C. Ryszka)

wą sprawą są badania nad historią Polski w drugiej połowie XX w., a także w okresie II wojny światowej.

Właśnie za prezesury świętej pamięci Janusza Kurtyki ukazało się kilkaset naukowych monografii oraz artykułów w czasopismach IPN, wydawnictw źródłowych, biografii, albumów. Nie muszę podkreślać, jak ważne dla obecnego pokolenia Polaków jest upowszechnianie wiedzy o totalitarnym charakterze reżimu komunistycznego i o tym, jak cenne jest dla Polski, będącej członkiem Unii Europejskiej, budowanie świadomości historycznej młodych Polaków.

W przedłożonym nam sprawozdaniu wyliczono tę ogromną pracę edukacyjną i popularyzatorską. Nie sposób wymienić ani zliczyć tysięcy wykładów i prelekcji – odbywanych zarówno na uczelniach, jak i w szkołach średnich – kursów dla nauczycieli, wystaw, okolicznościowych akademii, filmów, audycji radiowych, wreszcie publikacji prasowych, często cyklicznych, ukazujących się w najważniejszych polskich dziennikach i tygodnikach. Z całą pewnością jest to zasługa Biura Edukacji Publicznej, którego działalność będzie owocować przez dziesięciolecia i którego dyrektor został obecnym prezesem. Tak że to rokuje i daje dużo nadziei.

Zdaję sobie sprawę z tego, że Instytut Pamięci Narodowej, jak już powiedziałem, działa w tematyce niesłychanie drażliwej. Dojrzałe pokolenie Polaków, tworzące tak zwany establishment, wyrosło i żyło w latach PRL, było poddane różnym rodzajom presji. Zapewne wielu ma coś na sumieniu, są wstydliwe fakty, a nierzadko i mroczne epizody współpracy z komunistyczną bezpieką. Obserwowaliśmy reakcje tych osób, ich bezparadonową nagonkę na pracowników IPN, kiedy ukazywały się publikacje ujawniające trudną prawdę o biografii niektórych polityków, dziennikarzy, artystów czy uczonych, o czym też już wspomniałem. Podobnie było, kiedy IPN wszczął śledztwa przeciwko funkcjonariuszom i przywódcom reżimu oskarżonym o popełnienie zbrodni. Jest o tym mowa również w niniejszym sprawozdaniu. Pamiętamy, jakie ataki spotkały świętej pamięci prezesa Janusza Kurtykę ze strony obecnej władzy, która panicznie obawiała się jego powtórnego wyboru na kolejną kadencję. Aby do tego nie dopuścić, przygotowano skandaliczną ustawę, tak aby prezesa IPN wybierać zwykłą większością sejmową i aby jego kandydaturę zgłaszała nowa Rada IPN wyłoniona również w drodze głosowania przez Sejm i Senat – czyli przez rządzącą partię. W dodatku nowo wybrany prezes został tej radzie podporządkowany, co całkowicie zmieniło dotychczasowy zakres jego samodzielności. Ustawa została uchwalona w Senacie dwa dni przed smoleńską katastrofą.

Dzisiaj nie tyle powinniśmy debatować nad przedłożonym sprawozdaniem, które jest niezwykle ważne i ciekawe, ale raczej – i to już w tej dyskusji się ujawniło – nad tym, jaka przyszłość czeka IPN. Nowy prezes tej instytucji, mimo najszerszych chęci, nie ma już takiego umocowania ustawowego, jakie było dawniej. Pytanie, czy ulegnie wpływom osób domagających się ograniczenia dostępu do dokumentów badaczom spoza instytutu. I czy z powodu zredukowania funduszy zmniejszy się popularyzatorska i edukacyjna aktywność instytutu? Czy prezes ze swoją Radą IPN ulegną rządzącej większości zabiegającej o polityczną kontrolę nad instytutem? Mam nadzieję, że ta placówka, kluczowa w budowaniu narodowej tożsamości Polaków, nie dopuści do swojej marginalizacji w życiu publicznym. Miejmy nadzieję, że obecny prezes razem z dziewięcioosobową Radą IPN nie pozwoli na to, aby politycy wpływali na pracę instytutu.

Chciałbym przypomnieć, że świętej pamięci prezes Janusz Kurtyka wraz ze swoimi współpracownikami kierował się w swoich działaniach krótką zasadą: bez wiedzy historycznej nie ma wolności. Nie znając historii, pozwalamy sobie manipulować przez różne środowiska wykorzystujące naszą niewiedzę, innymi słowy: dzisiaj IPN, nawet, powiem tak w cudzysłowie, po przejściach, nie może zaprzestać formowania społeczeństwa obywatelskiego poprzez popularyzowanie solidnej wiedzy historycznej. To jest misja IPN wobec wspólnoty narodowej, to jest odkrywanie trudnej nieraz prawdy o naszej historii, na przykład o relacjach polsko-ukraińskich, i osadzenie ich w szerokim kontekście.

Wspomniałem te relacje polsko-ukraińskie – mam na myśli temat ludobójstwa popełnionego na Polakach mieszkających na Wołyniu. To właśnie dzięki pracom Instytutu Pamięci Narodowej wiemy, że Wołyń nie był wydarzeniem marginalnym, chociaż przez długi czas chciano, żeby tak to było traktowane. Walka o pamięć o tamtych wydarzeniach nie jest sprawą małej grupki osób, których nieraz pokazuje się w sposób karykaturalny jako wariatów rozdrapujących narodowe rany – to sprawa nas wszystkich. Podobnie jest z tematem relacji polsko-żydowskich. W tym przypadku zasługą IPN jest między innymi fakt odejścia przez światowe media od używania oszczerczej formuły „polskie obozy koncentracyjne”. Dzięki IPN wiemy, ile tysięcy Polaków pomagało Żydom w warunkach okupacyjnych, ryzykując przy tym śmierć. Poruszająca jest w tym przypadku historia rodziny Ulmów z Markowej na Podkarpaciu, wydobyta na światło dzienne przez rzeszowski oddział IPN.

Chciałbym na koniec sformułować życzenia dla Instytutu Pamięci Narodowej: aby po zmianach nie stał się wielce szanowaną, ale bliżej nieznaną instytucją; aby po zakończeniu projektów rozpo-

(senator C. Ryszka)

czętych jakiś czas temu, na przykład po wydaniu encyklopedii „Solidarności”, nie porzucono tradycyjnych metod badawczych i nie skupiono się na opisywaniu problemów w myśl zasady „robimy tylko to, co jest akceptowane i co nikomu nie szkodzi”. Efektem takiej postawy byłoby pozbawienie instytutu możliwości wykonywania misji, do której został powołany. Życzę na koniec, aby Instytut Pamięci Narodowej dalej mógł służyć Polsce i Polakom mimo różnych trudności i dokonanego w dużej mierze ograniczenia samodzielności prezesa. Dziękuję za uwagę. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję.

Proszę bardzo, pan senator Jan Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Nie sposób nie odnieść się na wstępie do słów poprzednika, szanownego senatora Ryszki, którego wystąpienie miało bardziej charakter manifestu niż kwitowania sprawozdania, do którego zobowiązuje nas porządek obrad Wysokiej Izby. A już stwierdzenia, że niezmiernie przyjacielski – mnie i wielu ludziom, nie tylko senatorowi Ryszce – profesor Kurtyka zginął dwa dni po uchwaleniu, między innymi w Wysokiej Izbie senackiej, wspomnianej ustawy, są zbyt daleko posunięta, powiedziałbym, asocjacja do tej katastrofy. Również stwierdzenia, że ustawa jest skandaliczna, bądź przekazywanie tu wielu wątpliwości, i to złośliwych, tak bym powiedział, pod adresem tak zwanych wrogów IPN – ja znam tylko jednego, a raczej tylko jedno takie ugrupowanie – uważam za zbyt daleko posunięte kwitowanie tego sprawozdania.

A więc żeby nadać równowagę tej debacie, powiem, że ja uważam sprawozdanie za bardzo bogate. Wskazuje ono, że działalność instytutu wykracza wręcz poza te zadania, które nakłada ustawa, i kieruje się bynajmniej nie tylko ambicjami, ale również rzeczywistymi potrzebami zwykłych ludzi bądź instytucji. W moim przekonaniu instytut jest organizacją dnia powszedniego w sensie pełnienia misji społecznej, i nie jest to tylko slogan. Jeśliby spojrzeć do tego sprawozdania, to doczytalibyśmy się tam, że ze strony internetowej instytutu w minionym roku sprawozdawczym skorzystało dziesięć milionów internautów, prawie pięćdziesiąt tysięcy obywateli z własnej inicjatywy napisało wnioski – w tym sześć tysięcy dziennikarzy – i że oprócz tych zadań instytut realizuje zadania rutynowe, które my zapisujemy w coraz większej liczbie w ustawach, gdy wskazujemy na konieczność lustracji czy to prezesów

gieldy, czy to najważniejszych organów w państwie. I to realizuje te zadania, jak myślę, nie tylko w sensie realizacji biurokratycznych funkcji, ale też w sensie wypełniania pewnej luki, tak powiem, w demokracji, stwarza bowiem dogodną płaszczyznę do sprawiedliwego i właściwego wyboru dla obywateli. Oczywiście pełni też, niestety z coraz mniejszym natężeniem, funkcje w zakresie lustracji. I za to winię tutaj oczywiście pewną atmosferę, jaka się, tak powiem, nie zmieniła od 1989 r. w polskim wymiarze sprawiedliwości. Stoi się bowiem niezmiennie na stanowisku, że w zakresie wymiaru sprawiedliwości Polska trwa od czasów przedwojennych. Zapomina się, że wymiar sprawiedliwości do 1989 r., to jest w latach między rokiem 1944 a rokiem 1989, nawet mimo obietnic generała Jaruzelskiego, nie reprezentował filozofii państwa prawa i że szereg w nim było – a nawet bardzo dużo – zagadnień związanych nie tylko z nadużywaniem prawa, ale wręcz z pomijaniem prawa.

Powiedziałem, że instytut to instytucja dnia powszedniego, ale jest to także instytucja obywatelska, dla wszystkich obywateli. Choć można by tu zapytać: dlaczego posłowie SLD bojkotowali wybory prezesa IPN, zwłaszcza w momencie, gdy ten prezes IPN został już wyłoniony w trakcie wielostronnego, długiego, zbyt długiego, moim zdaniem, aktu wyboru? Niemniej jednak można by iść dalej i powiedzieć, że IPN to instytucja naprawdę obywatelska, bo korzystają z niej również byli współpracownicy i funkcjonariusze organów bezpieczeństwa, co sam często zauważałem. A skoro tak, to oczywiście bezsensowne są te dyskusje czy ta publicystyka, która podważa potrzebę funkcjonowania instytutu, a nawet idzie dalej, bo proponuje podzielić go na części, część przenieść gdzieś tam do Archiwum Akt Nowych, część zadań głównej komisji badania spraw zbrodni hitlerowskich przydzielić może prokuraturze itd.

Ja myślę, że część trudności w pracy instytutu, o których trochę mówił pan senator Ryszka, związanych z publikacjami między innymi panów Cenckiewicza czy Zyzaka, wynika przede wszystkim z takiego faktu obiektywnego, że instytut prowadzi prace na żywym organizmie, bo przecież żyją uczestnicy przemian w Polsce, bohaterowie pozytywni i negatywni – przy czym oczywiście prawie wszyscy uważają się za pozytywnych.

Trudność polega też na tym, co pan marszałek Romaszewski często wskazuje w swoich wystąpieniach. Otóż instytut, owszem, bada zbrodnie, przestępstwa – co jednak coraz bardziej jest ograniczane przez orzeczenia Sądu Najwyższego – ale też wynajduje dokumenty udowadniające stan naszego patriotyzmu, a może nawet więcej, bo moralności i postaw etycznych. A to oczywiście trudno jest przełożyć na język decyzji, a tym bardziej opublikować. I to każdego razi. Ale przez to tym bardziej taka funkcja jest potrzebna. Nie jest

(senator J. Rulewski)

to funkcja nowa w dziejach historii Polski czy w świecie. Przecież Instytut Yad Vashem i Instytut Gaucka, fundacje w Niemczech czy też ten tak pozytywny Memoriał w Rosji są dowodem na to, że wszystkie narody chcą dociec, jaki członkowie tych narodów, obywatele, mają stosunek do swojego państwa, do swojej kultury, do swojej narodowości. I dlatego te wszystkie głosy, które podważają celowość instytutu, uważam za chybione.

Rzeczywiście ważna jest działalność instytutu w zakresie edukacji. Na co ona wskazuje? Ona wskazuje na to, że instytut wypełnia lukę, której nikt nie chce wypełnić... choć może przesadziłem tu ze słowem „nikt”. Wydawałoby się, że generować sądy historyczne, prace naukowe powinny instytucje szkolnictwa wyższego bądź inne stowarzyszenia. Zwłaszcza że tych stowarzyszeń jest dużo – między innymi Fundacja „Karta” – choć tak naprawdę wciąż za mało, poza tym mają one ograniczone środki, mają wręcz problemy finansowe. Jeszcze gorzej wygląda pod tym względem sytuacja szkolnictwa wyższego, do współpracy z którym ja zawsze w pracach komisji namawiałem instytut. Namawiałem, by poszerzył swoje zadanie lub podzielił się zadaniami, w ramach Polski obywatelskiej, poprzez nawiązanie współpracy z wyższymi uczelniami, których liczba przyrasta nam w tempie tyle pozytywnym, ile zastraszającym. Niestety, przykład mojego miasta i tamtejszego uniwersytetu wskazuje, że uniwersytet, w którym historia była dziedziną wiodącą, odwraca się od tych problemów. A wybory elektorów i późniejsze... Cóż, ja już wskazywałem, że elity intelektualne Polski – to nie jest nowość dla tej sali – nie chcą się, za przeproszeniem, grzebać w historii najnowszej. Dlatego uważam, gdyby nawet instytutu nie stworzyła ustawa, to ten instytut musiałby powstać w sposób naturalny.

A więc ta edukacja także jest ważna. Dlaczego jest tak ważna? Ano dlatego, że lekcje historii są redukowane, zredukowana jest zatem pewna możliwość motywacji do uczestnictwa w życiu zbiorowym Polaków. Bo oczywiście oprócz budowy gospodarki rynkowej i oprócz związanym z tych profitów dla wielu ludzi – przynajmniej dla mnie i wielu tu obecnych – to historia, tożsamość narodu, jej obrona były źródłem inspiracji życiowej, często przekraczającej poziom elementarny, czego dowodzi historia i dowodzą wspomnienia. Dlatego ważne jest to, że tę funkcję edukacyjną instytut pełni.

Na koniec taka refleksja. Instytut zorganizował obchody trzydziestolecia „Solidarności”, inni ludzie też się w to włączyli. I było mi dane obserwować to, jak grupa młodzieży, która uczestniczyła w międzynarodowych spotkaniach z okazji powstania „Solidarności”, odwiedziła archiwum instytutu. I wówczas dało się widzieć zdumienie

w oczach tejże młodzieży, nie tylko z Uzbekistanu, z Gruzji, ale też z Portugalii – państwa, bądź co bądź, już od lat demokratycznego. Ci młodzi ludzie stwierdzili, że oni nigdy instytutu o takiej randze, z takim wyposażeniem, o takim znaczeniu dla losów kraju się nie doczekają. Dziękuję. (Oklaski). Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Pan senator Sidorowicz.

(Głos z sali: Ale to dziesięć minut, bo tu już...)

Na razie senatorowie przestrzegali limitu dziesięciu minut, prawie co do sekundy. Jestem zaskoczony.

(Senator Czesław Ryszka: Nie chcemy się narażać.)

Senator Władysław Sidorowicz:

Panie Marszałku! Panie Prezesie! Wysoka Izbo!

Mój przedmówca, pan senator Rulewski, w znacznej części niejako skwitował informację, jaką otrzymaliśmy od prezesa. Wobec tego ja nie będę tego powtarzał, tylko też się pod tym podpiszę. I powiem, że cieszę się z tego, iż to sprawozdanie jest tak bogate i że wbrew katastroficznym wizjom co do losów IPN, których miałem okazję wysłuchiwać, widzę, że IPN w dalszym ciągu prowadzi bardzo aktywną, szeroko zakrojoną działalność śledczą i edukacyjną.

Chciałbym tu jednak powiedzieć o tym – a siedzę w tematyce jako uczestnik wielu wydarzeń z powojennej historii – że nie taję, iż przeżyłem wstrząs, gdy przeczytałem pracę Timothy'ego Snydera „Skrwawione ziemie”. Bo wiecie państwo, nie ma takiej publikacji w języku polskim, która by w tak bogaty sposób prezentowała losy tych skrwawionych ziem, a więc tych ziem, które znalazły się pod okupacją bolszewicką i niemiecką, i która jednocześnie pokazywałyby skalę ludobójstwa, jakiego dokonano na narodzie polskim. Wiele tych epizodów docierało, ale w epizodycznym kształcie. Tutaj zaś mamy wszechpanoramiczny przegląd wydarzeń dotyczących ludobójstwa – w znaczeniu zgodnym zresztą z definicją ludobójstwa – w latach 1937–1938 w Rosji, gdy to Polaków mordowano na zasadzie kontyngentów, a lokalni komisarze prześcigali się w tym, by te kontyngenty przekraczać.

A więc można powiedzieć tak: z uwagi na to, że dzisiaj trudno jest narzucić, konkurować... No, ja nie wiem, jak młode pokolenie zarazić chęcią wiedzy i tego, by formowało się ono do czynnego patriotyzmu. Czy to tylko nasze pokolenie tak bardzo przeżywa tę tematykę historyczną? Bo ja ciągle, gdy zaglądam na Discovery Historia czy na ten polski kanał, TVP Historia, mam wrażenie, że dotykam tego, co jest tętmem, biciem serca narodu.

(senator W. Sidorowicz)

Takiej szerokiej panoramy brakuje mi właśnie w tych naszych publikacjach, publikacjach IPN. Może jeszcze musimy trochę poczekać, bo, tak jak pan prezes zapowiadał, są plany i przygotowania dotyczące takich działań, także w tematach najtrudniejszych, związanych z naszymi relacjami z sąsiadami, z Żydami... Bardzo potrzebny jest nam taki głos obiektywizujący, rzetelny, oparty na głęboko zobiektywizowanych faktach historycznych. Dlatego też ja nie mam wątpliwości co do konieczności istnienia instytutu. To zaś, co musi martwić, to ta kwestia: czy w jakiś sposób potrafimy zarazić naszych następców potrzebą szerokiej wiedzy na temat naszej przeszłości, tych ciemnych kart, trudnych relacji z sąsiadami, oraz koniecznością budowania tożsamości narodowej – procesu, który wymaga głębokiego zaangażowania? Podsumowując dzisiaj sprawozdanie IPN, mam przekonanie, że w jakiejś mierze państwo stworzyło ramy, w których można próbować skuteczniej formować świadomość naszych obywateli.

Tak że jeszcze raz dziękuję panu prezesowi i życzę wszystkiego dobrego.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Piotr Łukasz Andrzejewski. Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Szanowni Państwo!

W dalszym ciągu jest tak, że trzecia formacja polityczna w Polsce kwestionuje istnienie IPN i jego dorobek. Oznacza to, że nie zakończyła się transformacja ustrojowa w Polsce. Odrzucenie – zresztą jedyne, które się udało – dwudziestu paru wet prezydenta Kwaśniewskiego dotyczyło właśnie ustawy o IPN – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Działalność IPN ciągle wpisuje się we front walki o właściwy kształt transformacji ustrojowej w Polsce. Dlatego wszyscy państwo, którzy tam pracujecie, musicie mieć poczucie ogromu zadań, które na was ciąży, i oczekiwań z tym związanych. Dorobek prezesów, jednego tu obecnego, drugiego poległego pod Smoleńskiem, wskazuje na ogromny zakres autorytatywnych i heroicznych zadań, które były i są realizowane. Chciałbym na wstępie powiedzieć, abyście państwo sprostali swoim poprzednikom.

Co jest dla mnie niezwykle ważnym elementem, co należy podnieść przy okazji omawiania tego sprawozdania, które należy podsumować jako bardzo dobre, rzeczowe, merytoryczne i dające powód do satysfakcji, jeśli chodzi o ocenę dokonania IPN? Mianowicie to, że nasza rzeczywistość

ciągle jest rzeczywistością – użyję tu sformułowania ironicznego – porozumienia i walki. To było porozumienie z okresu PRL. My ciągle jesteśmy w stadium, kiedy to, co reprezentuje IPN, jest powodem bulwersowania niektórych środowisk, które chciałyby grubą kreską oddzielić przeszłość albo nadać jej taki charakter: Kochajmy się. A tak nie było. Zgodność z prawdą i dochodzenie sprawiedliwości – to są podstawowe cechy, które IPN reprezentował i, mam nadzieję, będzie reprezentował, niezależnie od tego, czy to będzie się którymś politykom podobać, czy nie. Im mniej się podoba, tym lepszy IPN – wyznając taką zasadę. Oczywiście im mniej podoba się politykom.

Bardzo zainteresowała mnie sprawa dodatkowej aktywności IPN na tym etapie jego egzystencji. Wydaje mi się, że po haniebnej uchwale Sądu Najwyższego – o czym tu mówię przy okazji każdego sprawozdania Sądu Najwyższego – dotyczącej zadziwiającej solidarności obecnych sędziów w togach ze zbrodniarzami czy przestępcami w togach z okresu nie tylko stalinowskiego, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wyznacza nowy etap i upoważnia do podjęcia zawieszonych postępowań oraz do ponownego upomnienia się przez IPN o wznowienie postępowań zawieszonych z mocy uchwały Sądu Najwyższego. Jest upoważnienie ustawowe, jest orzeczenie Trybunału, w którym stwierdza się, że orzekali na podstawie prawa działającego wstecz – mówię o dekreście o stanie wojennym – uchylali się od ocen... Jestem jednym z żyjących świadków podnoszenia przed tymi polskimi sądami i sędziami – niektórzy pełnią dzisiaj najwyższe funkcje w państwie – tego, że mamy do czynienia z prawem nielegalnie uchwalonym, antydatowanym, na podstawie którego nie wolno sędziemu mającemu określony kręgosłup, jeśli chodzi o funkcjonowanie systemu prawnego, a nie tylko podlegającemu władzy politycznej, orzekać kary, nie wolno skazywać. I taki szereg... Zresztą później świadczyły o tym wyroki uniewinniające z rewizji nadzwyczajnych po 1989 r. Tak że bardzo proszę o podjęcie wysiłku i podjęcie tych postępowań.

Drugi problem to jest problem dokumentacji i śledztwa katyńskiego, szczęśliwie wznowionego przez pana senatora, wówczas prezesa IPN, Leona Kieresa. Wydaje się, że tok tego śledztwa jest asekuracyjny. Przepraszam, że o tym mówię, ale ponieważ interweniowałem swego czasu, gdy w 1993 r. to postępowanie zostało wytoczone, a później na polecenie ministra Jaskierni umorzona... Cały czas monitorowaliśmy z Wojciechem Ziemińskim, z panem Macedońskim, z Jackiem Trznadlem zakres tego śledztwa. To śledztwo, zanim zostało umorzona, miało kryptonim „Katyń”, ale tak naprawdę dotyczyło dokonania zbrodni na narodzie polskim przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. To, o czym mówił pan senator Sidorowicz w kontekście „Skrwawionych

(senator P. Andrzejewski)

ziem”, też było przedmiotem tego śledztwa. Apeluje o to, aby poza ten akt oskarżenia, postanowienie o wszczęciu... Znam to uzasadnienie i mam uznanie dla... Współdziałałem na bazie IPN, kiedy prezesem był pan Kurtyka, jeśli chodzi o tok tego postępowania. Chciałbym, aby ono teraz nie zwolniło i aby to nie było śledztwo, które w przyszłości zapewne będzie podlegało umorzeniu ze względu na śmierć osób, których dotyczy. Chciałbym też, aby program edukacyjny, program badawczy nie ograniczył się tylko do zbrodni katyńskiej, ale także do tego, co nazywamy kłamstwem katyńskim. Zostało ono niecznie wykorzystane przeciwko państwu polskiemu, czego efektem było wykreślenie Polski z listy sojuszników, wycofanie Polski z parady zwycięstwa w Londynie. To wszystko zaczęło się od zarzutu Józefa Stalina, że współdziałaliśmy z Niemcami przy oskarżaniu szlachetnej Rosji o popełnienie zbrodni katyńskiej. To jest mit założycielski aliantów z reżimem Stalina.

Myślę, że edukacja w tym zakresie w Europie, w Polsce jest na minimalnym poziomie. Dlatego też apeluję, aby wydawnictwa, które przynoszą zaszczyt – i tu wyrażam uznanie dla IPN, myślę, że ta działalność edukacyjna i wydawnicza będzie kontynuowana – uwzględniały i bardzo mocno akcentowały, czy to w porozumieniu z panią Hall, czy z następnym ministrem, konieczność edukacji polskiej i międzynarodowej w tym zakresie.

Życzę wszystkiego najlepszego zarówno panu dyrektorowi, jak i panu prezesowi. Myślę, że powinniśmy być w stałym kontakcie, tak jak to było dotychczas, dlatego że naszą aktywnością niewątpliwie wspieramy i będziemy wspierać to, co państwo robicie. Dziękuję za sprawozdanie, dziękuję za dotychczasową działalność i proszę pójść w kierunku jeszcze większej śmiałości. Macie za sobą ogromną liczbę ludzi, którzy przyczynili się do transformacji ustrojowej w Polsce, a dzisiaj pełnią te funkcje, które pełnią. Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Cichoń. Zapraszam.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Marszałku! Panie Prezesie! Wysoka Izbo!

Chciałbym zacząć od podziękowania panu prezesowi za bardzo obszerne i wyczerpujące sprawozdanie. Ono uprzytomnia ogrom pracy wykonywanej przez instytut. Przyznam, że pozostaję pod wrażeniem zwłaszcza ogromu publikacji, jakie zostały wydane przez instytut. Chciałbym wyrazić uznanie dla tej ogromnej pracy, która zmierza do zachowania czy też przywrócenia pamięci naszego narodu o historii z jednej strony tragicz-

nej, z drugiej strony bolesnej, a z trzeciej strony przypominającej również o godności naszego narodu. Jest to tu i teraz bardzo cenne, zwłaszcza że w wymiarze, można powiedzieć, ogólnoeuropejskim mamy w tej chwili do czynienia z próbami odwracania historii, z próbami uczynienia z kata ofiary i na odwrót, z ofiary kata. Mam na myśli różnego rodzaju historie pisane przez osoby niekompetentne, nieprzygotowane do tego zawodowo, które usiłują Polsce wmawiać, że naród polski dokonywał aktów, których powinien się wstydzić. Aktów pozbawiania życia w czasie okupacji ludzi bezbronnych, aktów, które dowodziłyby nienawiści do innej rasy czy innego narodu. I to, niestety, przejawia się również w używaniu określonej terminologii. Czasami terminologii, która miałaby wskazywać, że skoro zbrodni ludobójstwa Niemcy dokonywali na terenie Polski, to rzekomo były one wykonywane przez Polaków. Ja przypomnę te skandaliczne wypowiedzi prasowe w różnych dziennikach w Europie Zachodniej czy za oceanem, w których była mowa o polskich obozach koncentracyjnych. Na szczęście spotykało się to z odpowiednią reakcją, czasami niestety, moim zdaniem, zbyt słabą na szczeblu rządowym, ale wyraźną i dostatecznie mocną ze strony środowisk opiniotwórczych.

Wydaje mi się, że bezcenne są te publikacje, które wskazują na to, iż rola narodu polskiego w niesieniu pomocy Żydom w okresie okupacji była nie do przecenienia. Mam tutaj na myśli nie tylko przypomnienie o rodzinie Wysłouchów czy o innych wspaniałych postaciach, które coraz częściej odchodzą z naszego świata. Chciałbym przypomnieć chociażby postać już, niestety, od paru tygodni świętej pamięci księdza biskupa Albina Małysiaka z Krakowa, który też udzielił pomocy rodzinie żydowskiej. Te publikacje wskazują na to, że w Polsce Żydzi od wieków korzystali z wyjątkowej postawy Polaków, która się cechowała tolerancją religijną. Przypomnę chociażby ustanowienie przez króla Zygmunta Augusta słynnej konfederacji warszawskiej. W tym samym czasie, kiedy we Francji mieliśmy noc świętego Bartłomieja, król Polski powiedział: „Nie jestem i nie będę sumieniem moich poddanych”. I Polska była krajem o ogromnej tolerancji religijnej, do którego przybywali ludzie różnych nacji, ludzie innych wyznań religijnych i znajdowali tutaj swoje bardzo często poczesne miejsce. Dotyczyło to również społeczności żydowskiej.

Chciałbym również podziękować instytutowi za podejmowanie przez pion śledczy tych śledztw, które zmierzają do ustalenia i następnie pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób winnych zbrodni przeciwko ludzkości, w tym również do postawienia przed sądem zbrodniarzy w togach. Proszę państwa, jest to temat, który u mnie osobiście, jako prawnika, niestety budzi zażenowanie. Wydano kilka tysięcy wyroków sądowych na ludzi

(senator Z. Cichoń)

niewinnych, często zakończyło się to ich uśmierceniem. To nie tylko może najbardziej znana sprawa generała Fieldorfa „Nila”, na którym dokonano zbrodni sądowej i wykonano ją do samego końca, bo został zamordowany w wyniku wykonania stalinowskiego wyroku sądowego. I ta sprawa, niestety, nie doczekała się rozliczenia, nie doczekała się sprawiedliwego osądzenia. Z czego to wynika? Wynika to z tego, że niestety mamy bardzo słaby wymiar sprawiedliwości, o czym wspominał mój przedmówca, pan senator Andrzejewski. Usiłowania pionu śledczego IPN, zmierzające do pociągnięcia do odpowiedzialności owych sprawców między innymi mordów sądowych, spełniają na niczym w wyniku zajęcia przez Sąd Najwyższy stanowiska, które trzeba nazwać obstrukcyjnym. Przecież to nie jest kwestia tylko tej jednej uchwały, o której wspominał pan senator Andrzejewski, dotyczącej stanu wojennego, gdzie Sąd Najwyższy po bardzo sofistycznym rozumowaniu doszedł do wniosku, że nie można sędziów pociągać do odpowiedzialności za stosowanie retroaktywnego prawa karnego, czyli stosowanie ustawy, a właściwie dekretu o stanie wojennym, do stanów zaistniałych jeszcze przed ogłoszeniem owego dekretu, albowiem zabraniająca tego zasada nie była wpisana do konstytucji i w systemie totalitarnym nie była przestrzegana. No, nie można się pogodzić z takim poglądem. Właściwie nie musi być to wpisane do konstytucji, bo to jest podstawowa zasada naszej cywilizacji europejskiej, wynikająca jeszcze z czasów i prawa rzymskiego, i prawa włoskiego, bardzo postępowego i stanowiącego fundamenty prawa karnego, że nie można nikogo sądzić, jeżeli nie ma ustawy, która by określała, że dany czyn jest przestępstwem. No, stara zasada *nullum crimen sine lege*, czyli nie ma przestępstwa bez ustawy. W związku z tym odwoływanie się do pewnych luk w konstytucji jest tutaj absolutnie nie na miejscu.

Całe szczęście, można powiedzieć, że honor wymiaru sprawiedliwości uratował Trybunał Konstytucyjny, stwierdzając, że owa uchwała Sądu Najwyższego, rozumiana w taki sposób, że poza zasięgiem wymiaru sprawiedliwości pozostają czyny dokonywane przez takich sędziów, stanowi stanowisko sprzeczne wręcz z konstytucją.

Czy też inna uchwała, niestety, znowu Sądu Najwyższego. Muszę dzisiaj niestety dotykać Sądu Najwyższego w sposób dosyć krytyczny, no ale...

(Wicemarszałek Marek Ziółkowski: To jeszcze przez minutę, Panie Senatorze.)

...taki jest temat.

Przez minutę, wystarczy, bo ja jestem dosyć szybki.

(Wicemarszałek Marek Ziółkowski: Koniec potem.)

Mianowicie ta, która stwierdza, że ustawa o IPN w części karnej nie uchyla ogólnych reguł przedawnienia z kodeksu karnego, co zmusiło do umorzenia postępowań w ponad dwustu sprawach.

Niestety, takie stanowisko bardzo często ubezskutecznia działalność IPN. Ale pozostając z nadzieją, że to, co IPN czyni, czyni w sposób godny uznania i pochwały. Gratuluję IPN tej działalności i życzę, aby dalej był tak niezłomny, jak pod prezesurą pana prezesa Kurtyki. Życzę również nowemu panu prezesowi, po pierwsze, żeby doświadczał jak najmniej przykrości ze strony polityków za to, że spełnia swoją funkcję w sposób rzetelny, a po drugie, żeby działalność instytutu była w sposób właściwy oceniona i doceniona. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, pan senator Bender.

Senator Ryszard Bender:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Bardzo dobrze, że z następcą świętej pamięci pana prezesa, profesora Janusza Kurtyki spotykamy się ponownie, nie tylko w momencie objęcia przez niego tego znaczącego urzędu, ale i teraz, oraz że to sprawozdanie było tak zwarte i treściwe, o czym tu mówił mój przedmówca.

Szanowni Państwo, na czym rzecz polega? Rzecz polega, w moim przekonaniu, zarówno na tym bogactwie materiałów, jakie kryją jeszcze, bo tak trzeba powiedzieć, archiwa IPN, jak i na tym, żeby można było je z tego ukrycia wydobyć i uprzystępnąć. Przecież dzisiaj młodzież – ale nie tylko młodzież, bo nawet starsza generacja – nie wie tyle o najnowszych tragicznych i jakże często bohater-skich dziejach naszego narodu w latach ostatnich dwóch wojen, ile o historii starożytnej, średnio-wiecznej czy też historii epoki rozbiorowej. Dobrze, że w naszym szkolnictwie te wcześniejsze okresy są uwzględniane, ale nie można doprowadzić to odwrócenia sytuacji, do tego, żebyśmy byli ślepi i głusi, jeśli chodzi o najnowsze dzieje. I nie jest tak z naszej przyczyny, tylko z tej przyczyny, że organa państwowe, które są do tego przeznaczone, nie nadążają, czy też nie mogą, chociażby ze względów jurydycznych, tego uczynić.

Uprzysiężanie jest sprawą dosyć złożoną, dlatego że w grę wchodzi tutaj publikacje – jakże cenne, jakże ważne, prawda? – rozwinięte, ciągle to powtarzam, Panie Prezesie, w epoce – bo może już trzeba mówić o epoce – pana poprzednika. Mam jednak nadzieję, wierę, że będą one również oczkiem w pańskiej głowie – mam tu na myśli też podejście pańskiego zespołu – bo stanowią one wielkie osiągnięcie przy wcześniejszym pełnym głodzie tego typu materiałów i przy niewiedzy,

(senator R. Bender)

a ignorancja nigdy *docta* nie jest. Prawda? Tak więc powinniśmy o tym wiedzieć. Razem z panem senatorem marszałkiem Romaszewskim pańskiego poprzednika niejako przyciskaliśmy do ścian w jednej sprawie: inwentarzy. Tak, inwentarzy, bo przecież w archiwach nie można pracować, odnajdywać materiałów bez inwentarzy, w bibliotece nie można znaleźć książek bez katalogu. Wiem, że to nie była prosta sprawa. Świętej pamięci pan prezes profesor Kurtyka ujawniał nam, jak to idzie naprzód, i byłoby dobrze, gdyby ten kurs i pan, Panie Prezesie, w miarę możliwości trzymał i te możliwości od tych, którzy o tym decydują – tu przecież chodzi o finanse – jakoś otrzymywał, czego serdecznie panu życzę.

Sprawą następną jest udostępnienie tego, co macie, a czego nie pokazujecie. Chodzi o tak zwane zbiory specjalne – prawda? – czy zastrzeżone zbiory specjalne, które są w bibliotekach, te rękopiśmienne, zazwyczaj nazywane zbiorami zastrzeżonymi. Mianowicie do nich nie ma dostępu, a są w nich najistotniejsze sprawy dotyczące również najistotniejszych postaci, które niekiedy najgorzej zapisały w naszych powojennych dziejach. Przecież nie znajdzie się tych materiałów gdzieś indziej, nadal będzie się opisywało tylko to, co sama o sobie napisała Maria Turlejska, która z Generalnej Guberni umknęła pod okupację sowiecką po to, ażeby tam stać się obywatelką sowiecką i żeby młodzież zgrupować w pionierze, w komсомole i zakładać jej czerwone chusty. My wtedy się rozbiegaliśmy i nie mogła już tego uczynić. Mam w pamięci obraz, jak trzyma tę trójkątną szmatę czerwoną, a wszystkie dzieci się rozbiegają i ona nie może już tego uczynić... Jej mąż, Jan Turlejski, krzyczał wprost: śmierć Orłowi Białemu, koniec białej Polski! I tam te materiały znajdziemy. One dotyczą też wielu innych osób. Ot, chociażby taki Walenty Titkow, z mojej rodzinnej miejscowości, z polecenia dyrektora komitetu poszukiwał zaginionej w ruinach tablicy z nazwiskami osób, rodziców i dzieci, które były w jedenastolatce, żeby móc potem te osoby relegować ze szkoły. Tu chodzi też o inne postaci, związane z innymi obszarami, które spełniały pierwszorzędą rolę w zdradzieckiej wasalnej robocie, usłużnej względem władzy sowieckiej narzuconej na terenach zachodniej Ukrainy, zachodniej Białorusi, a którą to władzę, że tak powiem, podciągnięto aż pod Ostrów Mazowiecką i Ostrołękę. O tym jest cisza, a również do tego trzeba sięgać.

Chodzi o to, żeby nie było tak, że piszemy, mówimy o sprawach ważnych, o osobach, które nie powinny się dać złamać – prawda? – ale które ze względu na swoją pozycję nie mogły tyle zaszkodzić narodowi polskiemu co osoby wspomniane tutaj, czy też te, o których nawet tego nie wiemy, bo ich nazwiska są w zbiorach ukrytych. Często-

króć te osoby, które wyławiamy w tych aktach, też dzięki temu, że inwentarze stają się bardziej szczegółowe, załamały się wewnętrznie przy ogromnym nacisku tych właściwie ludobójczych władz sowieckich, które z wiele tych osób zamieniły, że tak powiem, w trzęsące się liście. Ktoś powiedział: być może starali się, kiedy wiał wicher dziejowy, zgiąć się tak jak wierzba, nie dać się złamać, ale siły perfidne, siły wrogie połamały im kręgosłup moralny, patriotyczny. Trzeba im nieraz współczuć i ich rozumieć, bo to były diaboliczne czasy.

W związku z tym, Panie Prezesie, trzeba tą drogą iść. Miejmy nadzieję – a mamy tę nadzieję, wielu Polaków ją ma – że będzie pan działania swojego poprzednika śmiało kontynuował, bo to jest potrzebne Polsce. To jest potrzebne następnemu pokoleniu, żeby było ono świadome swoich dziejów i żeby nie zostały one przed nimi ukryte przez ich własne, czyli istniejące w Polsce, instytucje. Wolność słowa jest rzeczywiście sprawą ogromnie ważną dla nas, bo chodzi o to, żebyśmy nie byli zagłuszani również we własnych sumieniach. Skończyłem. Dziękuję, Panowie Senatorowie. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Pan marszałek Romaszewski, proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Muszę w pełni zgodzić się z panem senatorem Ryszka, że nowa ustawa miała niewątpliwie charakter destrukcyjny i że rok 2010 był dla IPN rokiem bardzo trudnym. Jest to sprawozdanie za bardzo trudny rok, w którym zginął prezes Kurtyka i w którym powstała ustawa. Zresztą ustawa była częściowo sabotowana, bo nie było możliwości powołania zarządu, co po prostu było pomysłem całkowicie chybnym, ale za to stanowiącym bardzo daleko idącą przeszkodę w funkcjonowaniu instytutu. Niezależnie od tego – no cóż? – w roku 2010 nie odnotowaliśmy żadnego załamania w działalności instytutu. Jak wydawnictwa wychodziły, tak wychodzą. Może zmniejszyła się ich liczba, ale w dalszym ciągu stanowią one wynik rzeczywiście gigantycznej pracy IPN. Wystawy także jak były, tak są. I muszę powiedzieć, że moim zdaniem IPN trudno zniszczyć ustawami, bo IPN znalazł swoje bardzo silne założenia, bardzo silne, że tak powiem, uzasadnienie.

Ja muszę szczerze powiedzieć, że ustawę, na mocy której powstał IPN, uważam za jedną z bardziej udanych, a jego powstanie za jedno z lepszych wydarzeń w czasach naszej transformacji. Przygotowanie bazy materialnej, a także naukowej, i wyszkolenie ludzi, którzy się tym będą zajmować, to są, jak myślę, największe osiągnięcia

(senator Z. Romaszewski)

IPN – przede wszystkim chodzi o tych młodych ludzi, którzy tym się zajmują, którzy w IPN dostają ostrogi i rzeczywiście stają się związani z historią przede wszystkim; właśnie związani nie z koniunkturą czy poprawnością, ale w większości, można rzec: masowo, z poszukiwaniem prawdy historycznej. I to się rozprzestrzenia. Ten brak poprawności powoduje czasami, że na usta niektórych występuje piana. To stąd wynika na przykład taka furia wobec pana Zyzaka, który zresztą nigdy pracownikiem IPN nie był, a jedynie korzystał z archiwów instytutu i napisał pracę magisterską na sześćset stron w Uniwersytecie Jagiellońskim pod kierunkiem profesora Nowaka – daj Boże każdemu takiego promotora. Ale to jest to ziarno, które się po prostu rozsiewa.

Panie Prezesie, życzę panu i całemu zespołowi dalszych sukcesów i utrzymania tego trendu, który udało się wygenerować. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Marszałek Borusewicz, proszę bardzo.

Senator Bogdan Borusewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

IPN jest instytucją zakorzenioną... Ja mam nadzieję, że pod pana kierownictwem będzie to także instytucja, której badania będą dogłębne i wyważone. Mam też nadzieję, że ta grupa młodych historyków zostanie uzupełniona także o innych młodych historyków, o nieco innych poglądach, bo niestety aktualne poglądy historyków mają wpływ na pisanie przez nich historii, na tę narrację. Ja przeglądam publikacje IPN, przeglądałem też i czytałem „Encyklopedię »Solidarności«” – to jest oczywiście praca źródłowa o dużym znaczeniu, do której będą się odwoływali inni historycy w swoich badaniach. I chcę powiedzieć, że czytałem rozdział dotyczący regionu gdańskiego. Szczególnie interesujący może być, tak powiem, okres podziemia, a to było jednak kilka długich i dość trudnych w opisie lat, dlatego że dostępne są materiały SB, ludzie działający w podziemiu nie robili zaś notatek ani nie prowadzili pamiętników, więc jeśli takie źródła się pojawiają, to tylko w niewielkiej ilości. W związku z tym uzupełnieniem muszą tu być relacje ludzi, którzy brali udział w tych wydarzeniach, potrzebna jest także weryfikacja materiałów stworzonych przez służby, weryfikacja przez ludzi, których to dotyczyło. Bo bardzo często, kiedy czytam te materiały, ja wiem, co dopowiedzieć i w jakiej sytuacji one powstały. W związku z tym trzeba się starać o komentarz tych, którzy mogą tego komentarza udzielić. I wtedy można doprowadzić do pełnego

zobiektywizowania tych materiałów. Bo jakie one są i jakimi utrudnieniami są obciążone ze względu na swoją specyfikę, to każdy historyk wie. A więc niewątpliwie tam są wyeksponowane te elementy skłócające: co negatywnego jeden pan powiedział o drugim panu albo co negatywnego zrobił, albo też kto o kim powiedział, że tamten zrobił coś negatywnego. I jest jasne, że to krzywe zwierciadło. Niewiele zachowało się na przykład materiałów z podsłuchu, powstałych w wyniku spisania podsłuchu, takich *in extenso*. A można sądzić, że ktoś, kto nie wiedział o tym podsłuchu, wypowiadał się swobodnie.

Wracając do tego rozdziału dotyczącego regionu gdańskiego, muszę powiedzieć, że to jest rozdział bardzo słaby. Pisało to dwóch historyków: jeden z IPN i drugi spoza IPN. I ten spoza IPN, w mojej ocenie, pisał to, co pisał, bardziej rzetelnie. To słaby rozdział, słaba dokumentacja, jeżeli chodzi o tę stronę... A szkoda, dlatego że, jak mówię, to jest publikacja dość obszerna i będą się do niej odwoływali także inni historycy. Nie wiem, czy w innych miejscach to jest tak samo potraktowane, ale mam nadzieję, że nie.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Nawet gorzej!)

Jeżeli gorzej, jak mówi pan senator Romaszewski, to jeszcze gorzej.

Tak więc tutaj jest potrzebny wysiłek badaczy IPN. Naprawdę, jeżeli wydajecie tego typu publikacje, postarajcie się o komentarz do tych materiałów, do których przecież można go zrobić, przecież ci ludzie na szczęście jeszcze żyją. I to jest jedna moja uwaga.

Mam jeszcze drugą sprawę, która dotyczy zupełnie czegoś innego. Otóż śledztwa prowadzi się wtedy, kiedy można postawić komuś zarzuty.

(Senator Piotr Andrzejewski: Ja mam inne zdanie.)

Jeżeli wiadomo, że takich zarzutów postawić już nie można, to według mnie lepiej prowadzić badania historyczne. Weźmy na przykład śledztwo w sprawie zamordowania generała Grota-Roweckiego. No to jasne, że został zamordowany. Ale czy akurat propozycja śledztwa byłaby tutaj dobra? Wiadomo, że ludzie, którzy do tego doprowadzili, nie żyją, a koszty śledztwa są znacznie wyższe niż koszty badań. Strona formalna jest także znacznie, że tak powiem, bardziej ostra. Powiem nawet, że pomieszanie śledztwa z badaniem powoduje, według mojej oceny, iż proces w sprawie Grudnia '70 trwa tyle, ile trwa, dlatego że prokurator prowadzący przyjął zasadę, że trzeba maksymalnie udokumentować...

(Senator Zbigniew Romaszewski: I przesłuchać.)

...i przesłuchał parę tysięcy świadków. I właśnie to powoduje, że ten proces trwa tak długo. Zamiast wybrać świadków, którzy są najważniejsi dla oskarżenia, i przyspieszyć proces, zakończyć go w ciągu dwóch lat, to sąd musi teraz przesłu-

(senator B. Borusewicz)

chiwać wszystkich świadków. No, oczywiście okazuje się, że oskarżeni coraz bardziej się wykruszają, chorują i coraz więcej jest osób, dla których to nie są oskarżenia, tylko starzy ludzie, nad którymi trzeba się pochylić, którym trzeba dać spokój. Ja akurat nie należę do tej grupy. Pamiętam, co pisało w PRL o procesach starych ludzi, zbrodniarzy hitlerowskich, którzy byli sądzeni również w wieku podeszłym. W Niemczech nadal sądzi się zbrodniarzy – i słusznie – mających powyżej pięćdziesięciu lat, mających po pięćdziesiąt kilka lat. Tak więc w tej kwestii powinniśmy być konsekwentni.

Chcę także zwrócić uwagę panu prezesowi, że są także historycy, którzy prowadzą bardzo ciekawe badania poza IPN, dotyczące choćby II wojny światowej, działalności służb niemieckich, naszych kolaborantów, to jest bardzo ciekawe. Niedawno wyszła książka profesora Gąsiorowskiego z Gdańska. Jest to monografia na temat funkcjonariusza gestapo, niejakiego Kaszubowskiego vel Kassnera, osoby znanej na Pomorzu, który nie tylko rozpracował cały Gryf Pomorski, ale sam zabił dowódcę Gryfa, Dambka, a potem został przyjęty przez polskie służby komunistyczne i funkcjonował jako agent wywiadu w RFN. To na prawdę bardzo ciekawa postać, straszna, ale bardzo ciekawa, na przykładzie której pokazane są pewna ciągłość i korzystanie z tych najgorszych... Oczywiście podobna sytuacja była związana z aresztowaniem Grota-Roweckiego, wiemy, kto doprowadził itd., itd.... Wiemy, że to byli nasi renegaci. Ja oczywiście nie namawiam do śledztwa w tej kwestii, ale dobrze by było, żebyście panowie ewentualnie korzystali i zlecali badania historykom z zewnątrz, szczególnie jeżeli są to kwestie kontrowersyjne. Bo praca historyka z zewnątrz, nawet kontrowersyjna, nie obciąża IPN. Tak więc namawiam do tego, żeby korzystać z historyków z zewnątrz, tym bardziej że są właśnie tacy historycy – ja nie mówię, żebyście podpisali umowę akurat z profesorem Gąsiorowskim, absolutnie nie – którzy naprawdę są dobrymi historykami i mają olbrzymią wiedzę, jeżeli chodzi o okres okupacji hitlerowskiej. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Czy pan marszałek mógłby mnie na chwilę zastąpić?

(Senator Bogdan Borusewicz: Oczywiście.)

Chciałbym zmienić miejsce.

(Przewodnictwo obrad obejmuje marszałek Bogdan Borusewicz)

Wysoka Izbo!

Chciałbym powiedzieć o czterech kwestiach. Pierwsza. Ja bardzo wysoko cenię IPN. Od samego

początku uważam, że jest on niezmiernie ważny dla naszej transformacji. Oczywiście czasami przeżywał rozmaite trudności, ponieważ broniono się przed tym, co robił. Całą tę instytucję oceniam bardzo wysoko, wszystkie pionierzy, zwłaszcza badawczy i edukacyjny, to chyba najbardziej mnie interesuje.

Drużga kwestia. Bardzo wysoko oceniam sprawozdanie z tego trudnego roku 2010. I myślę, że to jest kontynuacja, mimo tych wszystkich zawirowań, które po prostu wydarzyły się z powodu katastrofy.

Trzecia kwestia. Mówimy o pamięci narodowej, ale pamiętajmy też o historii IPN. Tutaj wymieniono... To jest oczywiście sprawozdania z roku 2010, ale ja chciałbym, patrząc pozytywnie na historię IPN, wspomnieć o wszystkich trzech prezesach tego instytutu, o profesorze Kieresie, który nadał kierunek temu, co IPN potem robił, o prezesie Kurtyce i teraz... Mam nadzieję, że to będzie kontynuowane. To jest moja trzecia uwaga.

Czwarta sprawa to będzie pewien postulat. Wspominał o tym pan marszałek Romaszewski, jak również pan senator Sidorowicz. Czasami dobrze by było, żeby od elementów szczegółowych opracowań historycznych, w których się dokumentuje takie rzeczy jak na przykład rozmowy – chodzi o to, żeby to wszystko nie uleciało, i to trzeba robić – przejść, i to jest ważne, do pewnych elementów syntetycznych zawierających interpretacje, czyli takich elementów, które będą dawały szerszą panoramę. Oczywiście można to wszystko czytać, to są z punktu widzenia poszczególnych regionów, z punktu widzenia poszczególnych wydarzeń bardzo ważne rzeczy, ale taki szerszy obraz... Ja jako socjolog chciałbym czasami widzieć także takie opracowania IPN, które pokazują złożoność losów Polaków, zwłaszcza... No, jeżeli chodzi o okupację, to sprawa jest dosyć jasna, bo to była czarno-biała rzeczywistość, ale potem był PRL. Większość ludzi z jednej strony nienawidziła tego reżimu jako przyniesionego z zewnątrz, ale z drugiej strony cieszyła się, że Polacy wygrywali w Wyścigu Pokoju, że grały Czerwone Gitary, że działy się jakieś inne rzeczy. Ta pewna złożoność naszych losów i taka częściowa akceptacja tego systemu, czasami wbrew sobie – to wszystko jest niezmiernie złożone... Tak więc myślę, że wtedy otrzymalibyśmy prawdziwy obraz przeszłości.

W każdym razie, Panie Prezesie, życzę panu, żebyście w tym kierunku, kontynuując dzieło poprzedników, działali. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję panu marszałkowi Ziółkowskiemu.

Udzielam głosu panu senatorowi Piotrowiczowi.

(Senator Piotr Andrzejewski: A później ja, jeszcze pięć minut...)

Dziękuję, Panie Marszałku.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Serdecznie dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Prezesie! Panie Dyrektorze! Panie i Pannie Senatorowie!

Nie chciałbym powielać tych treści, które wygłosili moi przedmówcy w odniesieniu do roli, jaką odgrywa Instytut Pamięci Narodowej, ale skoro już się wypowiadam, to chciałbym podkreślić, przyłączając się do moich przedmówców, że niewątpliwie instytut odegrał i odgrywa istotną rolę w budowaniu naszej tożsamości narodowej, pokazuje naszą przeszłość. Jeżeli zważy się na to, że w otoczeniu Polski, w innych krajach, prowadzi się zakrojona na szeroką skalę politykę historyczną, to tym bardziej się zrozumie, że ta instytucja jest potrzebna. My nie możemy pozostawać w tyle, my też musimy dokumentować naszą przeszłość, z której możemy być dumni, mimo że w wielu ostatnich wystąpieniach próbuje się również w tym zakresie pozbawić Polaków powodów do dumy, powodów do szacunku dla dokonań naszych przodków, dla naszej przeszłości i dla naszego państwa. I właśnie dlatego tym bardziej zależy mi na dobrym funkcjonowaniu Instytutu Pamięci Narodowej. Chciałbym również odnieść się krytycznie do poglądu, jakoby historyków, badawczy dobierać pod kątem ich poglądów. Zakładam, że historyk to człowiek, który przede wszystkim docieka faktów, który chce pokazać fakty. Dopiero później z tych faktów można wywodzić pewne komentarze. Dla ustalania faktów, w moim przekonaniu, akurat poglądy nie odgrywają takiego znaczenia, liczy się zaś rzetelność warsztatu historycznego.

(Senator Ryszard Bender: Słusznie.)

I kolejna sprawa, o której tutaj słyszałem. Czy trzeba prowadzić śledztwa, czy też wystarczą badania historyczne? Otóż uważam, że kontynuowane powinny być obydwie formy. Czym innym są badania historyczne, innymi narzędziami dysponują historycy, a inne są możliwości w śledztwie. I dlatego nie można tutaj przenosić ciężaru i mówić, że rezygnujemy ze śledztw na rzecz badań historycznych. Prowadzący śledztwa mają takie możliwości, jakich nie mają historycy, dlatego te sprawy powinny być prowadzone dwutorowo. Ponadto śledztwa nie wszczyna się wtedy, kiedy istnieje przekonanie o możliwości postawienia zarzutów; zupełnie inna jest tu kolej rzeczy. Śledztwo wszczyna się wtedy, kiedy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. I celem śledztwa jest przede wszystkim ustalenie faktów, a dopiero później analiza, czy istotnie te fakty uprawniają do tego, by stawiać komuś jakiegokolwiek zarzuty. Zaczynanie śledztwa od pytań, komu można by postawić zarzuty i czy są podstawy do stawiania zarzutów, rzeczywiście postawiłyby to na głowie, odwróciłyby kolej rzeczy. Najpierw fakty, a później ocena zebranych

dowodów. I myślę, tak jak już powiedziałem, że w dalszym ciągu istnieje potrzeba prowadzenia śledztw. Jestem bardzo wdzięczny i tę moją wdzięczność chcę wyrazić obecnemu tutaj panu dyrektorowi Dariuszowi Gabrelowi, który kieruje pionem śledczym w Instytucie Pamięci Narodowej. Chcę wyrazić swoją wdzięczność za rzeczy już dokonane i za to, co aktualnie się czyni.

Padły tutaj słowa, jakoby – tak to przynajmniej odebrałem – sprawa Grudnia, osądzenia Grudnia wskazywała na to, że obrano złą metodę, że może niekoniecznie powinno być to śledztwo, bo w śledztwie nie możemy dojść do końca, a gdyby obrano inną metodę, na przykład, tak się domyślam, badawczą, to może by się udało to zrobić wcześniej. Trzeba tutaj jasno powiedzieć, że sprawa Grudnia, procesu grudniowego, sprawa dotycząca stanu wojennego... Tutaj nie chodzi o to, czy w tych sprawach powinno się prowadzić śledztwa, bo to jest poza wszelkim sporem, ale obecny sposób rozpoznawania tych spraw przez sądy po prostu kompromituje wymiar sprawiedliwości. Skoro pomimo upływu ponad dwudziestu lat nie udało się osądzić takich spraw, to jest to kwestia kompromitacji i niewydolności wymiaru sprawiedliwości. Czasem zastanawiam się, czy ci, którzy zajmują się tymi sprawami, rzeczywiście mają wolę dopięcia tych spraw do końca i czy mają wolę wyjaśnienia sprawy. Odnoszę wrażenie wręcz odmienne – nie ma takiej woli, żeby tę sprawę osądzić. Podkreślam: to jest kompromitacja polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję panu prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej za sprawozdanie. Dziękuję za to, co Instytut Pamięci Narodowej robi w zakresie dokumentowania naszych dziejów oraz naszej historii, i proszę o kontynuowanie tego dzieła. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Marek Ziółkowski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Pan senator Andrzejewski ma swoje pięć minut. Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Jako pełnomocnik „Solidarności”, związku zawodowego, od piętnastu lat występuję w procesie w sprawie Grudnia '70 jako przedstawiciel społeczny. I to, co powiedział pan marszałek Borusewicz odnośnie do postępowania i procesu w sprawie Grudnia '70, *mutatis mutandis* odnosi się do sprawy katyńskiej i śledztwa katyńskiego. Już dziś należy kończyć to śledztwo, nie czekać na żadne materiały. Niepotrzebne są te rosyjskie. Materiały niemieckie, amerykańskie, polskie, z obywateli wystarczy, żeby sformułować akt oskarżenia.

(senator P. Andrzejewski)

nia. A to jest ostatni moment, bo ci ludzie, którzy mogą być jeszcze postawieni przed sądem, mają już po dziewięćdziesiąt lat. Część z nich zmarła, a o części z nich nie wiemy, czy zmarła, więc są nieznani z miejsca pobytu. I akt oskarżenia powinien dotyczyć właśnie tych nieznanymi z miejsca pobytu. To jest ostatni moment, dlatego nie powinno się czekać, aż przesłucha się trzy, cztery tysiące świadków, aż spłyną akta każdego zamordowanego. Postawienie zarzutów i sformułowanie aktu oskarżenia nie wymaga tego. Wymaga tego zebranie materiału do dokumentacji i uczynienie zadość wymogom innych ról IPN.

Dlatego też chciałbym prosić – ta prośba współbrzmi z tym, co powiedział pan senator Piotrowicz – o kontynuowanie tych działań i wskazanie na taką konieczność. Jest to absolutnie niezbędne. Usiłuje się od dłuższego czasu, a może i od początku istnienia IPN, spychać Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu na drugi plan. Ja przeciwko temu protestuję. To jest ostatni moment, kiedy Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu może efektywnie zakończyć swoje postępowania. I ja jako senator Rzeczypospolitej Polskiej domagałem się i domagam się finalizacji działań i intensyfikacji działań Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwłaszcza w zakresie zbrodni popełnionych przeciwko narodowi polskiemu przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. Kognicja polskiego sądu istnieje, bo popełniono to... Początek tych zbrodni mieści się w ramach kognicji polskiego sądu i polskiego wymiaru sprawiedliwości. I na końcu chciałbym jeszcze powiedzieć, jako dochodzący praw człowieka, dochodzący sprawiedliwości: wydaje mi się, że nie zapobiegniemy takim zbrodniom w przyszłości, jeżeli dzisiaj nie będziemy potrafili skutecznie upominać się o sprawiedliwość. Dziękuję. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Informuję państwa, że lista mówców została wyczerpana.

Zamykam dyskusję.

Panie Prezesie, czy chciałby pan jeszcze zabrać głos i ustosunkować się do głosów w dyskusji?

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasz Kamiński:

Myślę, że ograniczę się tylko do podziękowań pod adresem tych wszystkich, którzy zgłosili uwagi dotyczące Instytutu Pamięci Narodowej. Wszy-

stkie uwagi krytyczne będziemy brali pod uwagę i będziemy starali się poprawiać w przyszłości naszą działalność.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo. Dziękuję prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej, panu Łukaszowi Kamińskiemu, za przedstawienie informacji.

Stwierdzam, że Senat zapoznał się z informacją prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o działalności Instytutu Pamięci Narodowej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r.

Proszę państwa, zamykam ten punkt.

Ogłaszam godzinę przerwy, czyli do godziny... (Głos z sali: 13.00.)

No, niech będzie 13.00. Wtedy rozpoczniemy głosowania. Dziękuję bardzo.

(Przerwa w obradach od godziny 11 minut 57 do godziny 13 minut 00)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Wznawiam obrady.

Proszę sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole przydzielonym.

(Rozmowy na sali)

Proszę o zajmowanie miejsc.

Panie i Panowie Senatorowie, informuję, że następne, osiemdziesiąte trzecie posiedzenie Senatu, planowane na 14 i 15 września, odbędzie się w dniach 13 i 14 września – powtarzam: 13 i 14 września – co podkreślam, ponieważ rozpoczyna się ono we wtorek, a nie w środę, co dla nas jest pewną nowością. Ale za to będziemy obradowali w szczególnych okolicznościach.

Proszę o zajmowanie miejsc...

(Senator Ryszard Bender: Można polegać jak na Zawiszy.)

Tak jest.

Powracamy do rozpatrywania punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Ustawodawczej, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 1301Z.

(Rozmowy na sali)

Proszę sprawozdawcę, senatora Zbigniewa Mersa, o przedstawienie sprawozdania komisji.

(Rozmowy na sali)

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Jednocześnie proszę o ciszę, bo to będzie bardzo utrudniało głosowanie, a rozumiem, że nam zależy na sprawnym przeprowadzeniu głosowań.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Meres:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Komisja Ustawodawcza, Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej na posiedzeniu w dniu 4 sierpnia 2011 r. rozpatrzyły wnioski zgłoszone w toku debaty w dniu 4 sierpnia 2011 r. nad ustawą o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw i przedstawiają Wysokiemu Senatowi następujące stanowisko.

Wysoki Senat raczy przyjąć następujące poprawki zawarte w punkcie oznaczonym rzymską dwójką: drugą, drugą z literą „a”, trzecią, czwartą, piątą, szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, jedenastą, siedemnastą, osiemnastą, dziewiętnastą i dwudziestą pierwszą.

Ponadto komisje informują, że na podstawie art. 52 ust. 4 Regulaminu Senatu następujący wnioskodawcy dokonali zmiany treści swoich wniosków. Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Ustawodawcza – w poprawkach drugiej i trzeciej w punkcie oznaczonym rzymską dwójką w zestawieniu wniosków; konsekwencją zmiany treści poprawki drugiej jest dodanie poprawki drugiej z literą „a” w punkcie oznaczonym rzymską dwójką w zestawieniu wniosków. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji dokonała zmiany treści poprawki dwunastej w punkcie oznaczonym rzymską dwójką w zestawieniu wniosków.

Na podstawie art. 52 ust. 7 Regulaminu Senatu senator Leszek Piechota wycofał swoje wnioski. Zostały one podtrzymane przez senatora Stanisława Piotrowicza.

Propozycja głosowania łącznego, omawiana na posiedzeniu wspólnym komisji, nad poprawkami zgłoszonymi do ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych i niektórych innych ustaw jest następująca. Głosowanie łączne dotyczyłoby poprawek: piątej, szóstej, siódmej, ósmej, dziewiątej, dziesiątej, jedenastej, siedemnastej, dziewiętnastej i dwudziestej pierwszej.

Panie Marszałku, Panie i Panowie Senatorowie, dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję.

Proszę sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji, senatora Zbigniewa Romaszew-

skiego, o przedstawienie wniosków popartych przez mniejszość połączonych komisji.

Państwo pozwolą, że ze względów praktycznych, będę mówił stąd.

Proszę państwa, poprawki, które zostały wniesione, dotyczą w zasadzie dwóch punktów.

Po pierwsze, wnosimy o skreślenie pktu 5 w art. 1. Uważamy, że legalizowanie w ustawie alkoholu na stadionach i promowanie poszczególnych producentów tych alkoholi – co właściwie dla każdego jest jasne, jak przeczyta dokładnie wymieniony artykuł – jest niegodne Senatu i łamie zasady pisania ustaw. Jest to po prostu napisane dla konkretnej firmy, i to jest problem. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa jest dużo głębsza. Ustawa, którą rozpatrujemy, w gruncie rzeczy jest ustawą o charakterze temporalnym, dotyczy bowiem mistrzostw Europy w roku 2012, w związku z tym podejmowane są szczególne środki ochrony bezpieczeństwa. Proszę państwa, w tym kontekście niedopuszczalne jest wprowadzanie do kodeksu postępowania karnego już na zawsze odmiejscowionego trybu postępowania sądowego. Ten tryb wprowadzania tak daleko idących zmian ustrojowych w sądownictwie karnym narusza podstawowe zasady legislacyjne i wymaga bardzo długiej i bardzo szczegółowej dyskusji, a w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych jest całkowicie nie na miejscu. W związku z tym proszę państwa o poparcie poprawki piątej i poprawki likwidującej art. 6.

(Oklaski)

Proszę sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji, senatora Stanisława Piotrowicza, o przedstawienie wniosków popartych przez mniejszość połączonych komisji.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Panie Marszałku! Panie, Panowie Senatorowie!

Jako przedstawiciel mniejszości i zarazem jako ten, który złożył tę poprawkę podczas posiedzenia komisji, proszę o przyjęcie poprawki pierwszej zawartej w zestawieniu wniosków. Do tego, co zostało powiedziane przez pana marszałka Romaszewskiego, chcę jeszcze dodać, że niezbędna jest konsekwencja. Skoro bowiem przepisy zakazują spożywania alkoholu w miejscach publicznych, zakazują wnoszenia na stadion napojów alkoholowych, zakazują wchodzenia na stadion w stanie nietrzeźwości, zakazują posiadania napojów alkoholowych na stadionie, po prostu niezrozumiały jest wyłom od tej zasady.

A jeśli chodzi o wprowadzanie do ustawy sądów odmiejscowionych, to kłóci się to z całym porządkiem prawnym, a w szczególności z zasadą bezpośredniości...

(Rozmowy na sali)

(senator S. Piotrowicz)

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Proszę o ciszę.)

...z prawem do sprawiedliwego osądzenia. Godzi to w podstawowe zasady wyrażane w prawie unijnym. Z tego względu, jak również z tego, że te przepisy nie będą mogły być zrealizowane w rzeczywistości, to jest po prostu fikcja... Ci, którzy łamią prawo na stadionie, są zazwyczaj pod wpływem alkoholu, a takich ludzi sądzić nie można, nie dopuszczają tego przepisy. Powoduje to nieważność zeznań i nieważność wyjaśnień. Dlatego rodzi się pytanie, w imię czego łamie się podstawowe zasady prawa po to, żeby one i tak nie zafunkcjonowały w rzeczywistości. Gdybyście państwo nie przyjęli – a z tym muszę się liczyć – poprawki dwunastej, najdalej idącej, zmierzającej do wykreślenia dopuszczalności tego trybu, to proszę o przyjęcie chociaż poprawki dwudziestej, która ten tryb wprowadza tylko na czas mistrzostw EURO 2012, jako przepisy epizodyczne.

Bardzo gorąco proszę o przyjęcie poprawek pierwszej, dwunastej i dwudziestej. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Jako kolejny przedstawiciel mniejszości – senator Cichoń. Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Apeluję o przyjęcie moich poprawek, które zmierzają do pogodzenia, powiem obrazowo, ognia z wodą – czyli tych, którzy chcą ten tryb wprowadzić, i tych, którzy są temu przeciwni. Mianowicie proponuję, żeby ten tryb był stosowany jedynie za zgodą oskarżonego. Wtedy nie będzie zarzutu, że są naruszane prawa człowieka i prawo do obrony, do rzetelnego, jawnego, publicznego procesu. W przeciwnym wypadku narażamy się na przegrane sprawy w Europejskim Trybunale Praw Człowieka w Strasburgu. Ja apeluję zwłaszcza do prawników i lekarzy. Proszę państwa, pierwszą zasadą i prawnika, i lekarza jest: *primum non nocere* – po pierwsze, nie szkodzić. Jeżeli ktoś się zgodzi na taki tryb, to proszę bardzo. Ale uważam, że jeżeli się nie zgadza, to nie powinniśmy tego narzucać i narażać się na przegrane w Strasburgu. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Proszę państwa...

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Która to poprawka, Zbyszek?)

(Senator Zbigniew Cichoń: Trzynasta i piętnasta.)

Proszę państwa, nim przystąpimy do głosowania chciałbym...

Aha, wnioski w trakcie dyskusji zgłosili senator Piotr Kaleta, senator Maciej Klima, senator Tadeusz Gruszka, senator Jerzy Chróścikowski, senator Zbigniew Cichoń i senator Stanisław Piotrowicz. Czy któryś z wymienionych senatorów chciałby jeszcze...

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Piotr Kaleta:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Usłyszałem przed chwilą, idąc na mównicę, coś, co świadczy o tym, że koledzy z Platformy Obywatelskiej już jak gdyby myślą, że będzie to takie wystąpienie, które będzie bardzo emocjonalne i będzie wzbudzało kontrowersje.

(Senator Mariusz Witczak: Nie, bezcenne.)

Senator Witczak mówi, że bezcenne. Jak zawsze będzie ono bezcenne.

Proszę państwa, ja chciałbym powiedzieć o jednym. Nie tak dawno rząd premiera Donalda Tuska przyjmował bardzo kontrowersyjną ustawę, ale w pełni przez nas popieraną, dotyczącą walki z dopalaczami. Ustawa ta balansowała na granicy prawa. Ale wiedzieliśmy, że sprawa jest tak ważna, że obiema rękami musimy ją poprzeć.

Proszę państwa, dzisiaj dochodzi do podobnej sytuacji: będziemy przyjmować ustawę bardzo ważną, przede wszystkim dla młodych obywateli naszej ojczyzny. Chciałbym się do was zwrócić z apelem, żebyśmy naprawdę ją dobrze przemyśleli. Bo można by podać przykład pewnej analogii. Jeżeli my dzisiaj pozwolimy na to, żeby alkohol był sprzedawany na stadionach, a z ust ministra Rapackiego słyszeliśmy o tym, że tak w dzisiejszych czasach powinno się postępować, to znaczy iść nie drogą zakazów, ale właśnie drogą jakiegoś przyzwolenia... W związku z tym chciałbym zwrócić na coś państwa uwagę. No co by stało na przeszkodzie, żebyśmy, walcząc z narkotykami, wprowadzili na przykład sprzedaż narkotyków w szkołach? Żebyśmy otworzyli sklep z dopalaczami w szkołach? Przecież to są jak gdyby te same argumenty. Moglibyśmy dojść do jakiegoś absurdu, do przekonania, że jeżeli chcemy walczyć z przestępczością, to powinniśmy otworzyć sklepy z bronią w więzieniach.

Proszę państwa, tak po prostu nie można. W związku z tym ja zwracam się do państwa z apelem o rozsądek, rozwagę, o to, abyśmy naprawdę zapisu o możliwości wprowadzenia sprzedaży alkoholu na stadionach nie przyjmowali. To jest zgubne dla naszego społeczeństwa. I państwo miejcie odwagę to zrobić, naprawdę jesteście w stanie to zrobić. Liczę na was. Dziękuję uprzejmie. (Oklaski)

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę bardzo, pan senator Gruszka.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.
Szanowni Senatorowie!

Będzie czymś – tak uważam – niestosownym przyjmowanie w miesiącu trzeźwości, jakim jest sierpień, zapisu legalizującego sprzedaży alkoholu i obrót nim na arenach sportowych. Dlatego proszę o przyjęcie poprawki pierwszej. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Komisje złożyły propozycję przegłosowania łącznie poprawek o charakterze legislacyjnym i redakcyjnym. Są to poprawki piąta, szósta, siódma, ósma, dziewiąta, dziesiąta, jedenasta, siedemnasta, dziewiętnasta, dwudziesta pierwsza.

Czy ktoś z państwa sprzeciwia się przegłosowaniu ich łącznie?

Skoro nie, to te poprawki przegłosujemy łącznie.

Wobec tego przystępujemy głosowania.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem senatora Piotra Kalety o odrzucenie ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 88 senatorów, 38 poparło wniosek o odrzucenie, 50 było przeciwnych. **(Głosowanie nr 1)**

Wniosek nie został przyjęty.

Wobec tego przystępujemy do głosowania nad poprawkami.

Poprawka pierwsza zmierza do usunięcia z ustawy przepisów zezwalających na sprzedaż i spożywanie na imprezie masowej napojów zawierających do 3,5% alkoholu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Poprawka pierwsza została poparta przez 50... W głosowaniu uczestniczyło 89 senatorów, 53 poparło poprawkę, przeciwnych było 36. **(Głosowanie nr 2)**

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawek drugiej, drugiej z literą „a” i trzeciej.

W art. 13 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych dodają one przepisy, które określają zasady współdziałania systemów identyfikacji ucze-

stników meczów, podmioty będące administratorami danych gromadzonych w systemach oraz zakres gromadzonych i przetwarzanych przez te systemy danych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Jeszcze chwilę czekamy...

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów, 90 senatorów poparło poprawki drugą, drugą z literą „a” i trzecią. **(Głosowanie nr 3)**

Poprawki zostały przyjęte.

Przechodzimy do poprawki czwartej, która upoważnia komendanta głównego Policji do gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących terminów i miejsc przeprowadzania imprez masowych innych niż masowe imprezy sportowe.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

90 senatorów uczestniczyło w głosowaniu i 90 senatorów poparło poprawkę czwartą. **(Głosowanie nr 4)**

(Rozmowy na sali)

Wobec tego poprawka została przyjęta.

(Rozmowy na sali)

Przystępujemy do głosowania nad blokiem poprawek o charakterze...

(Rozmowy na sali)

Ale czy ja mogę prosić o ciszę, bo to jednak bardzo przeszkadza?

Głosujemy nad poprawkami piątą, szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, jedenastą, siedemnastą, dziewiętnastą i dwudziestą pierwszą. Są to poprawki o charakterze formalnym, redakcyjne bądź czysto legislacyjne.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję bardzo.

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów, wszyscy senatorowie poparli przedłożone poprawki. **(Głosowanie nr 5)**

Poprawki zostały przyjęte.

Przechodzimy do poprawki dwunastej. Zmierzona ona do usunięcia z ustawy przepisów, które wprowadzają do procedury karnej instytucję rozprawy odmiejscowionej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję bardzo.

Głosowało 90 senatorów, poprawkę poparło 42 senatorów, 47 było przeciwnych, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 6)**

Poprawka nie została przyjęta.

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Przechodzimy do poprawek trzynastej i piętnastej, które uzależniają możliwość prowadzenia rozprawy w trybie odmiejscowionym od zgody sprawcy czynu zabronionego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów, 43 poparło poprawkę, 47 było przeciw. **(Głosowanie nr 7)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawki czternasta, szesnasta i dwudziesta zmierzają do tego, aby przepisy, które wprowadzają do procedury karnej instytucję rozprawy odmiejscowionej obowiązywały do dnia 31 grudnia 2012 r.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów, poprawki poparło 41 senatorów, 47 było przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 8)**

Poprawki nie zostały przyjęte.

Poprawka osiemnasta skraca do sześciu miesięcy termin określony dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania aktów wykonawczych określających warunki, jakim powinny odpowiadać różne pomieszczenia przeznaczone do przetrzymywania osób zatrzymanych, tak by te akty wykonawcze mogły wejść w życie przed turniejem UEFA Euro 2012.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów, 90 senatorów poparło przedłożoną poprawkę osiemnastą. **(Głosowanie nr 9)**

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie całej ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 89 senatorów, 78 senatorów poparło ustawę, przeciwny był 1 senator, 10 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 10)**

Ustawa została przyjęta.

Powracamy do rozpatrywania punktu trzeciego... A przepraszam, jeszcze musimy odczytać formułę.

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrywania punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Ustawodawczej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 1302Z.

Poproszę senatora sprawozdawcę Mariusza Witczaka o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Mariusz Witczak:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Komisje wnoszą o przyjęcie ustawy z poprawkami popartymi przez komisje. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy pan senator Gruszka, który zgłaszał wnioski, chciałby zabrać głos?

(Senator Tadeusz Gruszka: Dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

Wobec tego przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Nad poprawkami pierwszą i drugą należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką trzecią.

Poprawki pierwsza i druga zmieniają organ właściwy do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego i wójta, burmistrza, prezydenta miasta w przypadku prawomocnego pozbawienia praw publicznych, praw wyborczych, ubezwłasnowolnienia, skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego oraz orzeczenia sądu stwierdzającego utratę prawa wybieralności. Stwierdzenie wygaśnięcia mandatu w takich przypadkach będzie należało do komisarza wyborczego, a nie do rady.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 89 senatorów i 89 senatorów poparło poprawki pierwszą i drugą. **(Głosowanie nr 11)**

Poprawki zostały przyjęte. W związku z tym poprawka trzecia została wykluczona.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą, która zmierza do stosowania zmienio-

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

nych przepisów już w trakcie trwającej w dniu wejścia w życie ustawy kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów, poprawka została poparta przez 56 senatorów, 33 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 12)**

W związku z tym nie będziemy głosowali nad poprawką piątą.

Możemy przystąpić do podjęcia uchwały w sprawie przyjęcia ustawy wraz z poprawkami.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 89 senatorów i 89 senatorów poparło uchwałę w sprawie przyjęcia ustawy z załączonymi poprawkami. **(Głosowanie nr 13)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrywania punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o wprowadzenie poprawek do ustawy.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania.

Poprawka pierwsza łagodzi wymogi dotyczące niekaralności stawiane przed kandydatami do służby w Policji.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 89 senatorów, 85 poparło przedłożoną poprawkę, 2 głosowało przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 14)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka druga usuwa zbędne zastrzeżenie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Poprawka druga została przyjęta przez 90 senatorów, czyli wszystkich biorących udział w głosowaniu. **(Głosowanie nr 15)**

Tak że poprawka druga została przyjęta.

Poprawka trzecia ujednotacza terminologię ustawy.

Niestety przewodniczący nie dostarczył spisu poprawek, nad którymi można głosować łącznie. Ja jeszcze raz zwracam się do wszystkich przewodniczących komisji, tak na przyszłość, prosimy, żeby poprawki formalne były przedstawiane łącznie, w przeciwnym razie mamy zupełnie niepotrzebne głosowania. Tak że proszę przewodniczących o dopilnowanie, ażeby takie poprawki były wyłączone.

Poprawka trzecia ujednotacza terminologię ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów i 90 senatorów poparło przedłożoną poprawkę. **(Głosowanie nr 16)**

Tak więc terminologia została ujednotoczona, zgodnie z poprawką trzecią.

Poprawka czwarta wskazuje, który przepis ustawy będzie stanowił podstawę prawną odmowy prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego lub odstąpienia od jego prowadzenia w przypadku zatajenia lub podania nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 89 senatorów i 89 senatorów poparło poprawkę czwartą. **(Głosowanie nr 17)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka piąta usuwa z ustawy odesłania, które odnosiły się do treści ogłoszenia o postępowaniu kwalifikacyjnym, czyli do materii nieregulowanej w ustawie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 91 senatorów, wszyscy senatorowie poparli poprawkę piątą. **(Głosowanie nr 18)**

Przechodzimy do głosowania nad poprawką szóstą, która uściśla przepis przejściowy i stanowi, że w postępowaniach kwalifikacyjnych już rozpoczętych w zakresie wymogów dotyczących wykształcenia kandydata stosowane będą przepisy dotychczasowe, zaś w zakresie niekaralności stosowane będą przepisy nowe.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 90 senatorów i 90 senatorów poparło poprawkę szóstą. **(Głosowanie nr 19)**

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 89 obecnych senatorów ustawa została poparta przez 88 senatorów, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 20)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji.

Powracamy do rozpatrywania punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawiły jednoznaczne projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 91 senatorów, ustawa została poparta przez 53 senatorów, 37 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 21)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach.

Powracamy do rozpatrywania...

(Głos z sali: To już może...)

Już? Dobrze, nie mam nic przeciwko temu.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Marek Ziółkowski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Powracamy do rozpatrywania punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe.

Komisja Budżetu i Finansów Publicznych proponuje wprowadzenie poprawek do ustawy.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad poprawkami, a potem nad całością.

Nad poprawkami pierwszą i drugą należy głosować łącznie.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Poprawki – przepraszam, nie odczytałem – zmierzają do zapewnienia noweli zgodności z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Na 91 obecnych 90 głosowało za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 22)**

Poprawki zostały przyjęte.

I teraz, Wysoki Senacie, głosowanie nad podjęciem uchwały w całości.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 90 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 23)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe.

Powracamy do rozpatrywania punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Budżetu i Finansów Publicznych wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto jest za wnioskiem komisji?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych 61 głosowało za, 31 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 24)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do punktu ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe oraz ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za tym wnioskiem komisji?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych 91 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 25)**

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Stwierdzam zatem, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe oraz ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do punktu dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o wprowadzenie poprawek do ustawy – druk nr 1320A.

Najpierw oczywiście głosujemy nad poprawkami, a potem nad całością.

Przystępujemy do głosowania.

Poprawka pierwsza ma charakter redakcyjny.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych wszyscy za. **(Głosowanie nr 26)**

Przyjęta.

Poprawka druga zapewnia poprawność językową przepisów.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 90 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 27)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzecia. Jej celem jest umożliwienie dyrektorowi Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oddelegowania pracowników do wykonywania pracy w innej miejscowości w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy albo urzędzie obsługującym marszałka województwa.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych wszyscy za. **(Głosowanie nr 28)**

Poprawka przyjęta.

No i teraz głosujemy nad podjęciem uchwały w całości.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych wszyscy za. **(Głosowanie nr 29)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do punktu dziesiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej. Komisja przygotowała sprawozdanie – druk nr 1316Z, a sprawozdawcą jest senator Mieczysław Augustyn.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Mieczysław Augustyn:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Komisja poparła wniosek oznaczony rzymską dwójką, a konkretnie poprawki drugą i trzecią. Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy senatorowie wnioskodawcy chcą jeszcze zabrać głos? Nie słyszę zgłoszeń. Dziękuję.

Możemy przystąpić do głosowania. Pierwsze jest głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 3 głosowało za, 88 – przeciw. **(Głosowanie nr 30)**

Stwierdzam, że wniosek został odrzucony, więc możemy przystąpić do głosowania nad poprawkami.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem komisji... przepraszam, nad poprawką pierwszą.

Poprawka pierwsza rozszerza katalog podmiotów uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej o inne osoby sprawujące faktyczną opiekę nad osobą niepełnosprawną.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 40 głosowało za, 48 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 31)**

Poprawka została odrzucona.

Poprawka druga wskazuje, że zaświadczenie o dochodzie wydane przez naczelnika urzędu skarbowego zawiera informację o wysokości skła-

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

dek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, a nie od podatku.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 90 obecnych 56 głosowało za, 4 – przeciw, 30 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 32)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzecia zmierza do tego, aby uchylene decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy następowało w przypadku, jeżeli dłużnik alimentacyjny przez sześć miesięcy w każdym miesiącu wywiązywał się z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 75% ustalonych alimentów.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 90 obecnych 89 głosowało za, 1 – przeciw.

(Głosowanie nr 33)

Poprawka została przyjęta.

I teraz głosujemy nad całością.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 56 głosowało za, 35 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 34)**

Stwierdzam zatem, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Powracamy do punktu jedenastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Głosujemy zatem nad tym wnioskiem komisji.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 90 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 35)**

Stwierdzam zatem, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Powracamy do punktu dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Głosujemy zatem nad tym wnioskiem komisji.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 91 obecnych 90 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 36)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Powracamy do punktu trzynastego porządku obrad...

(Senator Sławomir Sadowski: Panie Marszałku, mam wniosek.)

Tak?

Senator Sławomir Sadowski:

Proponuję, aby nad poprawkami od pierwszej do szesnastej do ustawy o języku migowym głosować łącznie, ponieważ mają one na celu doprecyzowanie tej ustawy.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Ja miałem... Dobrze, w takim razie... Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Nie ma.

Bardzo dziękuję, Panie Profesorze... Panie Senatorze.

(Wesołość na sali) (Oklaski)

(Senator Sławomir Sadowski: Profesor w liceum.)

Tak, dobrze.

Proszę państwa, w takim razie jeszcze raz ten feralny punkt trzynasty.

Powracamy do rozpatrywania punktu trzynastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Rodziny i Polityki Społecznej proponują jednobrzmiące projekty ustaw, w których wnoszą o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Proszę państwa, Wysoka Izbo, zatem zgodnie z tą propozycją głosujemy nad poprawkami od pierwszej do szesnastej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych senatorów 91 było za. **(Głosowanie nr 37)**

Poprawki zostały przyjęte, czyli proszę państwa ustawa w całości.

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

W takim razie teraz ustawa w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę się nie ociągać. Dziękuję

Na 88 senatorów wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 38)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Powracamy do rozpatrywania punktu czternastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Komisja Obrony Narodowej i Komisja Rodziny i Polityki Społecznej przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Głosujemy nad tym wnioskiem.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 senatorów wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 39)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Powracamy do rozpatrywania punktu piętnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach.

Komisja Obrony Narodowej proponuje wprowadzenie poprawek do ustawy. Głosujemy zatem nad tymi poprawkami.

Poprawka pierwsza uwzględnia, że pamiątkowe odznaczenie wojskowe „Gwiazda” ma być nadawane członkom załóg statków powietrznych, a nie załogom statków powietrznych. Ma to być indywidualizowane.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 90 obecnych senatorów 89 było za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 40)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka druga uzupełnia przepis upoważniający do wydania rozporządzenia o brakujące wytyczne.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

(Senator Maciej Grubski: Panie Marszałku, czy nie dołączono do tego punktu poprawek z ustawy o obronie granic państwa?)

Ma być ono nadawane członkom załóg statków powietrznych, a nie załogom statków powietrznych.

(Rozmowy na sali)

Pamiątkowe odznaczenie wojskowe. Cały czas mówimy o orderach, gwiazdach i tym podobnych elementach.

Przepraszam, jesteśmy teraz w trakcie omawiania poprawki drugiej.

Rozumiem, że wszyscy głosowali.

Na 90 obecnych senatorów wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 41)**

Poprawka druga została przyjęta.

Poprawka trzecia koreluje przepis przejściowy z rozwiązaniami wpisanymi na trwałe do ustawy.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 90 obecnych senatorów 89 było za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 42)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czwarta pozwala na nadawanie Gwiazd do roku 2014 wszystkim żołnierzom pełniącym służbę w roku 2011.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 90 obecnych senatorów 89 było za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 43)**

Możemy przystąpić do głosowania nad przyjęciem całości uchwały.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 91 obecnych senatorów wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 44)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach.

Powracamy do rozpatrywania punktu szesnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Gospodarki Narodowej. Przygotowały one wspólne sprawozdanie, które przedstawi pan senator Jurcewicz.

Panie Senatorze, proszę.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Informuję, że połączone komisje nie poparły żadnego z przedstawionych wniosków. (*Wesołość na sali*)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Proszę sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji pana senatora Ortyla o przedstawienie wniosków popartych przez mniejszość.

Senator Władysław Ortyl:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Wnoszę w imieniu mniejszości połączonych komisji o poparcie poprawek: pierwszej, drugiej, trzeciej, czwartej, piątej, szóstej i siódmej.

Poprawki te zmierzają do wyrównania bonifikat między Skarbem Państwa a samorządem, a poprawki szósta i siódma powodują, że przekształca się z mocy prawa prawo użytkowania wieczystego w prawo własności, oczywiście w rozumieniu kodeksu cywilnego. Myślę że czas, aby już ta, że tak powiem, jedna z niewielu pozostałości po czasach słusznie minionych, czyli użytkowanie wieczyste, w końcu zniknęła z naszego kodeksu cywilnego.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przystępujemy najpierw do głosowania nad poprawkami, potem ewentualnie nad ustawą w całości.

Nad poprawkami pierwszą, drugą i siódmą głosujemy łącznie. Zmierzają one do przekształcenia z mocy prawa, z dniem wejścia w życie ustawy, prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości oraz do zniesienia instytucji użytkowania wieczystego.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 41 było za, 50 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 45**)

Odrzucona.

Poprawka trzecia usuwa z ustawy przepisy zmieniające dotychczasowe regulacje w zakresie aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 41 było za, 50 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 46**)

Odrzucona.

Poprawka czwarta obniża wymogi dotyczące wielkości sumy udziałów, warunkujące możliwość wystąpienia przez współużytkowników wieczystych z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 39 było za, 51 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 47**)

Odrzucona.

Celem poprawki piątej jest zrównanie wysokości udzielanych bonifikat niezależnie od tego, kto jest właścicielem nieruchomości na terenie gminy.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 42 było za, 49 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 48**)

Odrzucona.

Poprawka szósta wprowadza regulację przejściową, zgodnie z którą do wskazanych w przepisie wniosków, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosowane będą przepisy dotychczasowe, jeżeli będą korzystniejsze dla wnioskodawcy.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 42 było za, 50 – przeciw. (**Głosowanie nr 49**)

Poprawki zostały odrzucone.

Pan senator Jurcewicz – wniosek? Słucham.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Panie Marszałku, zgłaszam wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Wobec odrzucenia wszystkich poprawek podają pod głosowanie wnioski o podjęcie uchwały bez poprawek.

Obecność.

Kto jest za tym wnioskiem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 59 było za, 14 – przeciw, 19 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 50)**

Stwierdzam zatem, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrywania punktu siedemnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Komisja Gospodarki Narodowej przygotowała sprawozdanie, jest ono w druku nr 1307Z, a sprawozdawcą jest senator Owczarek.

Panie Senatorze, proszę.

Senator Andrzej Owczarek:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Na swym posiedzeniu w dniu wczorajszym komisja postanowiła rekomendować przyjęcie ustawy wraz z trzema poprawkami.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Nie chce pan zabrać głosu jako wnioskodawca? *(Senator Andrzej Owczarek: Nie.)*

Rozumiem.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę państwa, poprawki pierwszą i trzecią przegłosujemy łącznie.

Określają one zasady wyodrębnienia lokali wybudowanych na wynajem przez spółdzielnie mieszkaniowe.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych senatorów 91 głosowało za. **(Głosowanie nr 51)**

Przyjęta.

Poprawka druga usuwa z treści przepisu fragment niezawierający normy prawnej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 92 było za. **(Głosowanie nr 52)**

Przyjęta.

I teraz uchwała w całości.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 91 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 53)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Powracamy do rozpatrywania punktu osiemnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki oraz o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Komisja Gospodarki Narodowej oraz Komisja Środowiska przedstawiła projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Głosujemy nad tym wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 93 obecnych senatorów 63 było za, 30 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 54)**

Stwierdzam zatem, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki oraz o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Powracamy do rozpatrywania punktu dziewiętnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych.

Odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej, która po debacie przygotowała sprawozdanie – druk nr 1304Z. Senator Jan Wyrowiński przedstawia to sprawozdanie.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Jan Wyrowiński:

Komisja wnosi, aby Wysoki Senat przyjął wszystkie poprawki zawarte w sprawozdaniu, poza

(senator J. Wyrowiński)

drugą i czwartą. Jednocześnie proponuję, to już ja, Wysokiej Izbie, aby nad poprawkami dziewiątą, dwunastą, czternastą, piętnastą, dwudziestą i dwudziestą pierwszą głosować łącznie, gdyż wszystkie one korygują nieprawidłowe odesłania.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, czy ktoś jest przeciwny temu wnioskowi, żeby głosowanie było łączne?

Pan senator Wiatr nie jest przeciwny, w takim razie dobrze, możemy głosować nad tymi poprawkami...

(Wesołość na sali)

Czy senatorowie wnioskodawcy, Skorupa, Chróścikowski, Knosala i Gruszka, chcą zabrać głos? Nie chcą zabierać głosu.

Zatem możemy głosować nad poprawką pierwszą. Celem jej jest umożliwienie rolnikom przewozu towarów niebezpiecznych za pomocą ciągnika rolniczego z przyczepą.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 93 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 55)

Poprawka przyjęta, co wyklucza poprawkę drugą.

Poprawka trzecia precyzuje, że przepisy o przewozie kolejną towarów niebezpiecznych ustalone między stronami powinny zapewniać poziom bezpieczeństwa przewozów równoważny z tym, który wynika z regulaminu dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych RID.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 93 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 56)

Poprawka przyjęta.

Poprawka czwarta usuwa z treści przepisów przecinek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

(Rozmowy na sali)

Jakiś straszny ruch się tu odbywa. Wiele osób zmieniało decyzję w sprawie przecinka, proszę państwa.

Na 92 obecnych senatorów 44 głosowało za, 47 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 57)**

Poprawka została odrzucona, przecinek zostaje. (Wesołość na sali)

Poprawka piąta ujednocila terminologię.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Państwo Senatorowie, głosujcie. Niektórzy się tu ociągają.

Na 88 obecnych senatorów 85 głosowało za, 2 – przeciw, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 58)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka szósta określa zasadę przeprowadzania egzaminu kończącego kurs ADR.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 93 obecnych senatorów 92 było za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 59)**

Przyjęta.

Poprawka siódma precyzuje, że komisja przeprowadza egzamin, a nie test. Ponadto dookreśla, że koszty wynagrodzenia komisji ponosi podmiot prowadzący kurs, w którego ośrodku szkolenia przeprowadzono egzamin.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 93 obecnych senatorów wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 60)**

Przyjęta.

Poprawka ósma usuwa z ustawy zbędny przepis dotyczący problematyki uregulowanej już w ustawie.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 90 obecnych senatorów 89 było za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 61)**

Przyjęta.

Proszę państwa, nad poprawkami dziewiątą, dwunastą, czternastą, piętnastą, dwudziestą i dwudziestą pierwszą głosujemy łącznie. To są poprawki formalno-legislacyjne.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 62)**

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka dziesiąta. Jej celem jest zamieszczenie w ustawie przepisów regulujących warunki lokalowe, w jakich będzie przeprowadzany egzamin kończący kurs ADR.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 63)

Przyjęta.

Poprawka jedenasta zmierza do tego, aby w akcie wykonawczym do ustawy uregulowane zostały kwestie dotyczące składu komisji egzaminacyjnej, sposobu jej działania, trybu powoływania, kwalifikacji osób wchodzących w jej skład oraz ich wynagradzania.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 91 było za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 64)**

Przyjęta.

Poprawka trzynasta zmierza do uwzględnienia w treści przepisu faktu likwidacji opłaty za egzamin ADR.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 65)

Przyjęta.

Poprawka szesnasta poprawia redakcję przepisu.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów 91 było za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 66)**

Przyjęta.

Poprawka siedemnasta określa kary pieniężne, z tytułu których nałożenia wpływy stanowią dochód budżetu państwa.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 90 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 67)

Przyjęta.

Poprawka osiemnasta rozszerza zakres przedmiotowy przepisu.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 91 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 68)

Przyjęta.

Poprawka dziewiętnasta określa kategorię ciśnieniowych urządzeń transportowych, butli, których badania okresowe będą przeprowadzone przez prezesa dozoru technicznego.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 69)

Przyjęta.

No i teraz uchwała w całości.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 70)

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Kolejowym oraz ustawy o transporcie kolejowym.

Komisja Gospodarki Narodowej wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Głosujemy nad tym wnioskiem, Wysoki Senacie.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 90 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 71)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Kolejowym oraz ustawy o transporcie kolejowym.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym.

Komisja Gospodarki Narodowej wnosi o wprowadzenie poprawek do ustawy.

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Możemy głosować nad tymi poprawkami.

Poprawka pierwsza zmierza do zapewnienia ustawie spójności terminologicznej.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Na 91 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 72)

Przyjęta.

Poprawka druga uzupełnia przepis o brakujące odesłanie.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 89 obecnych senatorów wszyscy byli za.

(Głosowanie nr 73)

Przyjęta.

Poprawka trzecia wskazuje, że obowiązek zachowania w tajemnicy informacji handlowych uzyskanych od wnioskodawców dotyczy również właściciela dworca lub zarządzającego dworcem kolejowym.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Wyniki. Na 90 senatorów wszyscy głosowali za.

(Głosowanie nr 74)

Przyjęta.

Poprawka czwarta zmienia przepis określający jedną z przesłanek zastosowania kary pieniężnej w ten sposób, ażeby zapewnić mu zgodność z zasadami wymierzania kar w trybie administracyjnym.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 75)**

Przyjęta.

Poprawka piąta zmierza do tego, aby przepis nakładający na zarządcę infrastruktury kolejowej obowiązek podawania rozkładu jazdy dla przewozu osób do publicznej wiadomości w formie ogłoszenia na swojej stronie internetowej oraz na peronach nie później niż w terminie dwudziestu jeden dni przed wejściem w życie rozkładu był stosowany od dnia 1 listopada 2012 r.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 senatorów 91 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 76)**

Poprawka została przyjęta.

Teraz głosujemy nad uchwałą.

Proszę państwa, obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 92 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 77)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym.

Punkt dwudziesty drugi porządku obrad.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Grażyna Sztark)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych.

Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Gospodarki Narodowej przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o wprowadzenie poprawek do ustawy. To jest druk senacki nr 1310A.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania.

Poprawka pierwsza eliminuje przepis zmieniający, który dokonywał pozornej zmiany.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 78)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawki druga i piąta ujednolicają sposób sformułowania analogicznych przepisów w ustawie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 79)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawki trzecia i szósta ujednolicają terminologię ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

(wicemarszałek G. Sztark)

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 80)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czwarta modyfikuje błędne odesłanie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 93 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 81)**

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 82)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 93 obecnych senatorów 55 głosowało za, 38 – przeciw. **(Głosowanie nr 83)**

Uchwała została podjęta.

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 91 senatorów 60 głosowało za, 31 – przeciw. **(Głosowanie nr 84)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o scalanu i wymianie gruntów.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów 53 głosowało za, 1 – przeciw, 35 wstrzymało się od głosu, 3 nie głosowało. **(Głosowanie nr 85)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o scalanu i wymianie gruntów.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 1300Z.

Proszę sprawozdawcę, pana senatora Jerzego Chróścikowskiego, o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Jerzy Chróścikowski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Pragnę zarekomendować stanowisko komisji do ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Ob-

(senator J. Chróścikowski)

szarów Wiejskich oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Komisja przyjęła wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek, mimo że Ministerstwo Finansów zaproponowało te poprawki, które zgłosił senator Chróścikowski. Dziękuję.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Jeszcze momencik.

Czy pan senator chciałby zabrać głos jako senator wnioskodawca?

(Senator Jerzy Chróścikowski: ...już powiedziałem.)

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o przyjęciu ustawy bez poprawek, a następnie, w przypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawionymi poprawkami.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi popartym przez komisję o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 93 obecnych senatorów 5 głosowało za, 88 – przeciw. (**Głosowanie nr 86**)

Wobec odrzucenia wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Poprawki pierwsza i druga mają na celu poprawienie czytelności przepisu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 93 obecnych senatorów 91 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 87**)

Poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 93 obecnych senatorów 90 głosowało za, 3 – przeciw. (**Głosowanie nr 88**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu

Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 1321Z.

Proszę sprawozdawcę, senatora Zbigniewa Szaleńca, o przedstawienie sprawozdania komisji.

Bardzo proszę.

Senator Zbigniew Szaleniec:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

W imieniu połączonych komisji rekomenduję przyjęcie wszystkich poprawek, które zostały poparte przez komisje, a jednocześnie, zgodnie z apelem pana marszałka, wnoszę o to, aby nad poprawkami pierwszą, trzecią, czwartą, piątą, szóstą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, jedenastą, dwunastą, szesnastą, siedemnastą głosować łącznie, ponieważ wszystkie dotyczą poprawności legislacyjnej.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Zapytam o zgodę Wysoką Izbę. Jeżeli nie będzie głosów przeciwnych... Nie ma wniosków przeciwnych, jest zgoda.

W związku z tym przypomnę: nad poprawkami pierwszą, trzecią, czwartą, piątą, szóstą, siódmą... przepraszam, szóstą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, jedenastą, dwunastą, szesnastą, siedemnastą będziemy głosowali w bloku.

Czy pan senator Tadeusz Skorupa chce zabrać głos?

(Senator Tadeusz Skorupa: Dziękuję, nie.)

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania...

(Senator Kazimierz Wiatr: Przepraszam, ja mam...)

Proszę.

(Senator Kazimierz Wiatr: Ponieważ poprawka siódma nie jest do końca taka oczywista, prosiłbym o wyłączenie jej z tego bloku.)

Nie, ona nie jest w bloku.

(Głos z sali: Ona jest wyłączona.)

(Senator Kazimierz Wiatr: Nie jest.)

Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowanie nad przedstawionymi poprawka-

(wicemarszałek G. Sztark)

mi, a następnie nad podjęciem uchwały w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Poprawka pierwsza... To jest blok, to są poprawki w bloku, dotyczące uściślenia... W związku z tym głosujemy, przypomnę, nad poprawkami pierwszą, trzecią, czwartą, piątą, szóstą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, jedenastą, dwunastą, szesnastą, siedemnastą.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 89)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka siódma...

(Głos z sali: Teraz druga, trzynasta...)

Poprawki druga, trzynasta, czternasta i piętnasta zmierzają do utrzymania w systemie oświaty dwuletnich uzupełniających liceów ogólnokształcących i trzyletnich techników uzupełniających, dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 93 obecnych senatorów 41 głosowało za, 49 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 90)**

Poprawki zostały odrzucone.

Poprawka siódma formułuje przepis upoważniający zgodnie z zasadami techniki prawodawczej; poprawkę tę uznano między innymi, iż organizacje pracodawców nie mogą być podmiotami uprawnionymi do inicjowania procesu prawotwórczego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 93 głosujących senatorów 91 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 91)**

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 93 obecnych senatorów 57 głosowało za, 1 – przeciw, 35 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 92)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie

ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Administracji Publicznej.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawiła projekt uchwały, w którym wносиła o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 93)**

(Oklaski)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Administracji Publicznej.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwudziestego dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Komisja Nauki, Edukacji i Sportu przedstawiła projekt uchwały, w którym wносиła o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 91 obecnych senatorów 90 głosowało za, 1 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 94)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę... (oklaski) ...w sprawie ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Powracamy do rozpatrywania punktu trzydziestego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Malty o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Malty w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, sporządzonej w La Valetta dnia 7 stycznia 1994 r., podpisanego w Warszawie dnia 6 kwietnia 2011 r.

Komisja Spraw Zagranicznych oraz Komisja Budżetu i Finansów Publicznych przedstawiły

(wicemarszałek G. Sztark)

projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 91 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 95)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Malty o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Malty w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, sporządzonej w La Valetta dnia 7 stycznia 1994 r., podpisanego w Warszawie dnia 6 kwietnia 2011 r.

Powracamy do rozpatrywania punktu trzynastego pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Drugiego Protokołu do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r., sporządzonego w Hadze dnia 26 marca 1999 r.

Komisja Spraw Zagranicznych oraz Komisja Kultury i Środków Przekazu przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 92 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 96)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Drugiego Protokołu do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r., sporządzonego w Hadze dnia 26 marca 1999 r.

Powracamy do rozpatrywania punktu trzynastego drugiego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej.

Senat po przeprowadzeniu drugiego czytania projektu ustawy skierował projekt do Komisji Ustawodawczej oraz do Komisji Obrony Narodowej i zobowiązał te komisje do przedstawienia jeszcze na obecnym posiedzeniu Senatu dodatkowego sprawozdania. Znajduje się ono w druku nr 934X.

Przystępujemy do trzeciego czytania projektu ustawy.

Proszę sprawozdawcę senatora Macieja Grubskiego o przedstawienie dodatkowego sprawozdania komisji. Bardzo proszę.

Senator Maciej Grubski:

Szanowna Pani Marszałek!

Połączone komisje – Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Obrony Narodowej – wnoszą o przyjęcie poprawek pierwszej, drugiej, trzeciej, czwartej. Ponadto proszę o uwzględnienie wniosku o łączne przegłosowanie poprawek pierwszej, trzeciej i czwartej. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Czy senator Grubski chce jeszcze zabrać głos jako wnioskodawca? Nie. Dziękuję bardzo.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż jedną minutę zapytania do sprawozdawcy, a zarazem wnioskodawcy, w związku z przedstawionym dodatkowym sprawozdaniem.

Czy ktoś z państwa chciałby zadać takie zapytanie?

Pan senator Andrzejewski. Bardzo proszę.

Senator Piotr Andrzejewski:

Krótkie pytanie, o poprawkę pana senatora przyjętą przez komisje. Czy nie należy odrębnie głosować nad uprawnieniem Rady Ministrów do określenia, w drodze uchwały, organizacji i funkcjonowania Systemu Obrony Powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej? Taka uchwała to nie jest akt przewidziany konstytucją jako wiążący w systemie prawa. Jaki wobec tego charakter ma, w ramach źródeł prawa, moc wiążąca uchwały Rady Ministrów? Przy okazji dyskusowania o źródłach prawa była dyskusja i na ten temat, dlatego zadałem to pytanie, żeby... Bo to jest dosyć istotne.

(*Senator Maciej Grubski:* Pani Marszałek, przychyliam się do tego...)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie...

Senator Maciej Grubski:

Ja przychyliam się do tego, by przegłosować osobno ten element.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Aha, aby oddzielnie nad tym głosować. Dobrze, dziękuję bardzo.

(wicemarszałek G. Sztark)

Przystępujemy do...

Czy są jeszcze pytania?

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, po wyjaśnieniach... Pan mecenas wyjaśnił, że poprawka pierwsza jest konsekwencją poprawki drugiej. W związku z tym przedmiot tego wniosku jest chyba nieaktualny. Czy pan senator podtrzymuje...

Senator Piotr Andrzejewski:

...Odrębne głosowanie. Bo wstrzymam się – tyle przynajmniej – głosując nad tym. Mnie chodziło o ust. 5 w poprawce czwartej, żeby głosować nad tym odrębnie, żeby to wyodrębnić, potraktować jako oddzielny punkt.

(Senator Edmund Wittbrodt: Ale to nie jest jako punkt, poprawka...)

(Senator Władysław Ortyl: Przystępujemy, przystępujemy.)

(Rozmowy na sali)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Jeszcze moment... Musimy tu skonsultować... Jedna sekundka, bardzo proszę. Bardzo proszę wytrzymać.

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, naprawdę, po ponownych wyjaśnieniach z legislatorem... Jeżeli przegłosujemy poprawkę czwartą, to konsekwencją będzie... Zgłoszone poprawki pierwsza i trzecia...

Czy podtrzymuje pan w związku z tym... Panie Senatorze Sprawozdawco, czy pan podtrzymuje wniosek pana senatora... Możemy oczywiście głosować nad tym zgodnie z państwa sugestią, ale wynika...

Senator Maciej Grubski:

Pani Marszałek, zostaniemy przy wersji pierwotnej, czyli głosujemy nad poprawkami pierwszą, trzecią i czwartą łącznie.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Łącznie? Dobrze.

(Senator Marek Konopka: Przecież to nie ma znaczenia, jak będziemy głosować.)

(Senator Kazimierz Wiatr: Przepraszam, ja mam wniosek formalny.)

Proszę uprzejmie.

Senator Kazimierz Wiatr:

Ja stawiam wniosek, żeby rozdzielić te poprawki. Bo jaki ma związek tytuł ustawy z innymi poprawkami? Żaden. A tu mamy napisane, że trzeba

to przegłosować łącznie. Przecież widać, że to jest nadużycie.

(Senator Ryszard Bender: Pani Marszałek, senator ma prawo... Pan mecenas ma swoją opinię, a senator ma swoje zdanie.)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Ma prawo, ale nie musi... Ale, Panie Senatorze...

(Głos z sali: Ale głosujemy oddzielnie. Co za problem?)

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, bardzo proszę o spokój.

Panie Senatorze – kieruję swoje zapytanie do pana senatora Wiatra – czy podtrzymuje pan swój wniosek formalny?

Senator Kazimierz Wiatr:

Oczywiście, tak.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Podtrzymuje pan swój wniosek formalny. W związku z tym przystępujemy do głosowania. W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone...

(Głosy z sali: Nie, nie, nad wnioskiem formalnym.)

(Rozmowy na sali)

Przegłosujemy obecnie wniosek formalny...

(Senator Piotr Andrzejewski: Ale nie było sprzeciwu!)

Głosujemy nad wnioskiem formalnym, który zgłosił pan senator Wiatr...

(Senator Władysław Dajczak: Ale nie było sprzeciwu.)

(Senator Piotr Andrzejewski: Ale sprzeciwu nie było, więc głosowanie...)

Wniosek formalny zgłosił pan senator Wiatr...

(Głosy z sali: Nie było sprzeciwu!)

Głosujemy... Jeszcze raz powtarzam: głosujemy nad wnioskiem formalnym, który zgłosił pan senator Wiatr.

Kto jest za przyjęciem wniosku formalnego, żebyśmy nad każdą poprawką głosowali oddzielnie?

Bardzo proszę, przystępujemy do głosowania.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Na 89 głosujących 43 głosowało za...

(Głos z sali: Remis!) (Wesołość na sali)

...44 – przeciw, 2 się wstrzymało. (**Głosowanie nr 97**)

Wniosek formalny pana senatora Wiatra został odrzucony.

(Senator Czesław Ryszka: Była mała różnica.)

Porządek głosowania jest następujący...

(wicemarszałek G. Sztark)

(Rozmowy na sali)

Jeszcze raz... Przepraszam bardzo, bardzo proszę o...

(Głos z sali: Wniosek o przerwę...)

(Rozmowy na sali)

Ale bardzo proszę o spokój.

(Senator Mieczysław Augustyn: Reasumpcja, reasumpcja.)

Przeczytam... Na wypadek wątpliwości przeczytam art. 54 regulaminu. Ust. 1: Porządek głosowania jest następujący... I pkt 3: głosowanie nad poprawkami do poszczególnych artykułów lub ustępów, według kolejności przepisów ustawy. I w lit. c jest tak: poprawki pociągające za sobą zmiany w innych przepisach poddaje się pod głosowanie łącznie.

(Senator Czesław Ryszka: Była przewaga dwóch głosów.)

Czy wszystko jest wyjaśnione?

(Głos z sali: Głosujmy, głosujmy!)

Czy możemy przejść do głosowania?

(Rozmowy na sali)

Wniosek nie przeszedł, przechodzimy więc do głosowania. Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad poprawkami według kolejności przepisów projektu, a następnie – nad przyjęciem projektu w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Nad poprawkami pierwszą, trzecią i czwartą należy głosować łącznie. Poprawki pierwsza, trzecia i czwarta wprowadzają do porządku ustawowego pojęcie Systemu Obrony Powietrznej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 90 senatorów 78 głosowało za, 1 – przeciw, 11 wstrzymało się od głosu (**Głosowanie nr 98**).

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka druga skreśla zmianę tytułu nowelizowanej ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 89 senatorów 87 głosowało za, 2 się wstrzymało. (**Głosowanie nr 99**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem projektu ustawy w całości, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek, oraz nad projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Komisje proponują, aby Senat upoważnił senatora Macieja Grubskiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad projektem tej ustawy.

(Rozmowy na sali)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 89 obecnych senatorów 87 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 100**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

(Rozmowy na sali)

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił senatora Macieja Grubskiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem przedstawionego...

(Rozmowy na sali)

Przepraszam bardzo.

W związku z podjętymi uchwałami...

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, albo wyjdźcie, albo...

(Rozmowy na sali)

W związku z podjętymi uchwałami proszę senatorów sprawozdawców o reprezentowanie Senatu w toku rozpatrywania uchwał Senatu przez komisje sejmowe.

Informuję, że porządek obrad osiemdziesiątego drugiego posiedzenia Senatu został wyczerpany.

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Informuję państwa senatorów, że oświadczenia złożone do protokołu zostaną zamieszczone w urzędowej wersji sprawozdania stenograficznego.

Oświadczenia nie mogą trwać dłużej niż pięć minut, a przedmiotem oświadczenia mogą być sprawy związane z wykonywaniem mandatu, przy czym nie może ono dotyczyć spraw będących przedmiotem porządku obrad bieżącego posiedzenia Senatu.

Marszałek odmówi przyjęcia niewyłoszonych oświadczeń, których treści nie można ustalić lub których wygłoszenie przez senatora nie byłoby możliwe w przysługującym na to czasie, czyli w ciągu pięciu minut.

Nad oświadczeniem senatorskim nie przeprowadza się dyskusji.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos?

Proszę o wygłoszenie oświadczenia pana senatora Władysława Sidorowicza, a następnie pana senatora Zbigniewa Cichonia.

Bardzo proszę.

Senator Władysław Sidorowicz:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Chciałbym skierować oświadczenie do pani minister zdrowia w związku z sytuacją stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Po likwidacji zakładów budżetowych pieniądze za badania wykonywane przez sanepidy trafiają w tej chwili bezpośrednio do budżetu państwa, a nie na konto, z którego można by zasilać wydatki rzeczowe danej stacji. Powoduje to, że stacje sanitarno-epidemiologiczne, obciążone nowymi zadaniami związanymi, na przykład, z badaniem nowych substancji narkotycznych itp., itd., po wykonaniu takiego badania po prostu nie mają z czego finansować kolejnych badań. Ta sprawa wymaga dosyć pilnej regulacji i tego właśnie dotyczy moja prośba do pani minister. Dziękuję.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Zapraszam pana senatora Cichonia.

Senator Zbigniew Cichoń:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Kieruję swoje oświadczenie do ministra finansów i do prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Otóż zwrócił się do mnie pan Janeczek, który był, można powiedzieć, jednym z pionierów produkcji komponentów do paliw bioenergetycznych, tak zwanych biopaliw, i swoją działalność rozpoczął wiele lat temu. Na skutek błędnej informacji udzielonej mu przez urząd skarbowy w Częstochowie, że ma płacić wyższy podatek VAT, aniżeli by to miało wynikać z przepisów właściwie interpretowanych, pan Janeczek płacił podwyższony podatek. Następnie urząd skarbowy, zamiast zwrócić mu różnicę w opodatkowaniu – ta różnica wynosiła ponad 15%, bo płacił bodajże 23%, a miał płacić chyba 7% – przez wiele miesięcy pobierał ten podwyższony podatek, skutkiem czego wspomniany producent stracił płynność finansową i zbankrutował. Wszczęto przeciwko niemu różne postępowania, łącznie z postępowaniami egzekucyjnymi i komorniczymi. Pan Janeczek opisuje, że te postępowania były prowadzone przez komornika, który podobno był skazany, więc w ogóle nie powinien był już prowadzić tej działalności.

Ja oczywiście nie jestem w stanie sam dociec słuszności tych zarzutów. Dlatego zwracam się do ministra finansów, żeby zechciał wyjaśnić tę sytuację. Dlaczego w urzędzie skarbowym najpierw podejmowano błędne interpretacje, a następnie w sposób opieszale zmieniono decyzję co do właściwego opodatkowania, skutkiem czego wspomniany człowiek przez wiele, wiele miesięcy był wierzycielem urzędu skarbowego na ogromne

kwoty, których nie posiadał, popadł w długi wobec swoich kontrahentów i w końcu doszło do jego bankructwa?

Zwracam się także do prezesa NIK, aby i on ze swojej strony objął kontrolą prawidłowość działania urzędu skarbowego i instytucji nadrzędnych w zakresie rozliczania podatku VAT w stosunku do pana Janeczka. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Zapraszam pana senatora Woźniaka.

Senator Henryk Woźniak:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Chciałbym się zwrócić do ministra sprawiedliwości w kwestii wysokości kar za wykroczenia i przestępstwa popełnione w ruchu drogowym.

Otóż analiza orzecznictwa sądów pokazuje, że przeciętne kary za przestępstwa w ruchu drogowym, jakie są orzekane w polskich sądach, stanowią około 30% maksymalnych kar za przestępstwa w ruchu drogowym.

Jednocześnie w opinii publicznej coraz bardziej powszechny staje się pogląd, jakoby kary wymierzone za przestępstwa popełniane w ruchu drogowym były zbyt niskie. Z reguły takie opinie nasilają się wtedy, kiedy dochodzi do drastycznych sytuacji na drogach, kiedy w jednym wypadku ginie kilka osób, kiedy przestępstwo drogowe popełniane jest pod wpływem alkoholu.

W moim przekonaniu zaistniała sytuacja, trwająca już przecież od dłuższego czasu, skłania do refleksji i nakazuje stosowanie przepisów prawa w sposób zgodny z literą i duchem prawa, a więc orzekanie znacznie ostrzejszych kar w sytuacjach drastycznego naruszenia prawa, skutkiem którego są wypadki drogowe powodujące wiele ofiar śmiertelnych.

W związku z tym zwracam się do ministra sprawiedliwości z pytaniem, czy w polityce karnej ministra sprawiedliwości ta kwestia jest traktowana z taką powagą, jakiej wymaga liczba wypadków śmiertelnych na polskich drogach, która, zwłaszcza w ostatnim półroczu, wzrosła.

I druga kwestia. Przewidziane w polskim prawie kary za wykroczenia przeciwko przepisom ruchu drogowego w wysokości 500 zł należą do relatywnie najniższych – w odniesieniu chociażby do wysokości średniej płacy – w krajach Unii Europejskiej. Ta kwestia jest poddawana bardzo często krytyce. Uznaje się, że tak niska wysokość kary pieniężnej, zwłaszcza w połączeniu z możliwością redukcji liczby punktów poprzez udział w szkoleniach prowadzonych przez WORD, osoby majątne de facto wyjątkuje – w cudzysłowie – spod rygoru ścigania wykroczeń popełnianych w ruchu drogowym. Podkreślam: w cudzysłowie – bo oczy-

(senator H. Woźniak)

wiście formalnie te kary przez wszystkich, na których są nakładane, są płacone, ale de facto nie wywołują skutku prewencyjnego, nie wywołują tego efektu, którego się od stosowania prawa oczekuje. Można więc w nieskończoność płacić 500 zł chociażby za drastyczne naruszanie przepisów o ograniczeniu prędkości i jednocześnie redukować sobie ujemne punkty, biorąc udział w mało dolegliwym szkoleniu prowadzonym przez WORD.

Reasumując: wyrażam przekonanie, że wysokość kar za wykroczenia w ruchu drogowym powinna być w sposób istotny podniesiona w stosunku do obowiązującego prawa i kieruję do ministra spraw wewnętrznych i administracji pytanie, czy w tej kwestii prowadzone są jakiegokolwiek prace w resorcie spraw wewnętrznych i administracji.

Dziękuję, Pani Marszałek.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Jeszcze do ogłoszenia? Zapraszam. Myślałam, że raz pan senator nie zdąży...

Senator Piotr Andrzejewski:

Oświadczenie senatorskie skierowane do ministra spraw zagranicznych, pana Radosława Sikorskiego.

Szanowny Panie Ministrze!

W 2012 r. przypada siedemdziesiąta rocznica ewakuacji do Iranu żołnierzy tworzonej na terenie ZSRR armii polskiej oraz skupionych wokół niej polskich cywilów, w tym licznych osieroconych polskich dzieci. Zapytuję i proszę o odpowiedź, jakie przygotowania są podejmowane przez MSZ w związku ze zbliżającą się siedemdziesiątą rocznicą ewakuacji i zagospodarowania przez rząd Iranu uciekinierów, uchodźców i żołnierzy generała Władysława Andersa. W jakim zakresie Senat, Komisja Kultury i Środków Przekazu oraz Polsko-Irańska Grupa Parlamentarna mogą wspomóc MSZ w związku z tą rocznicą i jej obchodami?

Drugie oświadczenie jest skierowane do kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, pana Jana Ciechanowskiego.

Z uwagi na siedemdziesiątą rocznicę ewakuacji do Iranu żołnierzy utworzonej na terenie ZSRR armii polskiej oraz skupionych wokół niej polskich cywilów, uciekinierów i więźniów gułagów, w tym

licznych osieroconych na skutek zbrodniczej działalności Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich dzieci, zapytuję, jakie przygotowania są podejmowane przez Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w związku ze zbliżającą się siedemdziesiątą rocznicą ewakuacji armii generała Władysława Andersa wraz z ludnością polską do Iranu. Jaki jest zakres opieki urzędu nad tymi kombatantami i ich dziećmi, potomkami? Jakie uroczystości są planowane w 2012 r. w związku z tą rocznicą? Jakie działania podejmuje urząd do spraw kombatantów, jeśli chodzi o opiekę nad osobami, które w 1942 r. były ewakuowane z ZSRR do Iranu? W jakim zakresie możemy pomóc my w Senacie: Komisja Kultury i Środków Przekazu, senator Piotr Łukasz Juliusz Andrzejewski i Polsko-Irańska Grupa Parlamentarna? W jakim zakresie możemy świadczyć pomoc w związku z obchodami wymienionej rocznicy?

I wreszcie oświadczenie z tego samego tytułu kierowane do pana Andrzeja Kunerta, sekretarza Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Z uwagi na siedemdziesiątą rocznicę ewakuacji i przybycia do Iranu żołnierzy tworzonej na terenie ZSRR armii polskiej oraz skupionych wokół niej polskich rodzin cywilów, w tym licznych uciekinierów i osieroconych na skutek zbrodniczej działalności ZSRR dzieci polskich, zadaję pytanie, jakie przygotowania są podejmowane przez sekretarza Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i sam urząd w związku ze zbliżającą się siedemdziesiątą rocznicą tej ewakuacji, przejścia i przyjęcia w Iranie generała Władysława Andersa z żołnierzami i uciekinierami. Jaki jest stan przygotowań do uroczystości związanych z tą rocznicą, planowanych na 2012 r. w Polsce i na terenie Iranu? W jakim zakresie możemy wspomóc pana działania w związku z wymienioną rocznicą? Dziękuję.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Informuję, że protokół osiemdziesiątego drugiego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji zostanie udostępniony senatorom w terminie trzydziestu dni po posiedzeniu Senatu w Biurze Prac Senackich w pokoju nr 255.

Zamykam osiemdziesiąte drugie posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

Wyniki głosowań

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1 Ł.M. Abgarowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2 M. Adamczak	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
10 P.J. Błaszczuk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+
12 B. Borys-Damięcka	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 M.L. Boszko	-	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	#
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
25 R.J. Górecki	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
37 L. Kieres	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 K.M. Kleina	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44 B.J. Korfanty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 S. Kowalski	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
46 N.J. Krajczy	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	.	.	.	.	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.
52 Z.H. Meres	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53 T. Misiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
1 Ł.M. Abgarowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6 G.P. Banaś	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	-	-	?	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10 P.J. Błaszczuk	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	.	+	?	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
18 G. Czelej	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	+	.	?	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	-	.	.	+	+	+	+	.	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+
22 J. Duda	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
23 S. Gogacz	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 H. Górski	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31 W.L. Idczak	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
33 K. Jaworski	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35 P.M. Kaleta	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	-	+	+	+	+	+	.	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
37 L. Kieres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 M. Klima	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	-	+	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	+	?	?	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 S. Kogut	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	+	+	+	+	+	+	#	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44 B.J. Korfanty	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	.	+	+	+
45 S. Kowalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
46 N.J. Krajczyk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
47 W.J. Kraska	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 K. Majkowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
51 A. Massalski	-	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53 T. Misiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1 Ł.M. Abgarowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2 M. Adamczak	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	-	-	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	+	#	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	.	+	.	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
22 J. Duda	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	.	+	+
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	+	+	+	+	?	?	?	?	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
37 L. Kieres	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
44 B.J. Korfanty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
45 S. Kowalski	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
46 N.J. Krajczyk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 K. Majkowski	.	.	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
53 T. Misiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	-	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
54 A. Misiołek	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
55 A.A. Motyczka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56 R.K. Muchacki	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
57 I. Niewiarowski	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
58 M. Okła	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
59 J. Olech	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
60 W.Z. Ortyl	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
61 A. Owczarek	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
62 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
63 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
64 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
65 A. Person	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 A.K. Piechniczek	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
67 L.M. Piechota	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
68 K.M. Piesiewicz	+	.	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
69 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
71 J.W. Rachoń	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
72 M.D. Rocki	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
74 J. Rotnicka	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
75 J. Rulewski	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
76 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
77 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
78 J. Sepioł	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
79 W. Sidorowicz	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
80 T.W. Skorupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
81 W. Skurkiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	?	+	+	+	.	+	+
82 E.S. Smulewicz	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
83 H.T. Stokłosa	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
86 A. Szewiński	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	.	+	+
88 M. Trzciński	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+	+
89 P. Wach	+	+	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
91 M.S. Witczak	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+
94 M. Wojtczak	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+
96 J. Wyrowiński	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
97 A.M. Zając	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
100 M. Ziółkowski	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Obecnych	90	90	90	91	92	92	92	92	92	92	91	92	92	93	93	93	92	88	93	93
Za	90	89	89	91	41	41	39	42	42	59	91	92	91	63	93	93	44	85	92	93
Przeciw	0	0	0	0	50	50	51	49	50	14	0	0	0	0	0	0	47	2	1	0
Wstrzymało się	0	0	1	0	1	1	2	1	0	19	0	0	1	30	0	0	1	0	0	0
Nie głosowało	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
1 Ł.M. Abgarowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.
10 P.J. Błaszczuk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	.	+	+	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
22 J. Duda	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 H. Górski	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29 T.J. Gruszka	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
37 L. Kieres	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44 B.J. Korfanty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 S. Kowalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
46 N.J. Krajczy	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53 T. Misiak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	
54 A. Misiołek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
55 A.A. Motyczka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56 R.K. Muchacki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
57 I. Niewiarowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
58 M. Okła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
59 J. Olech	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	
60 W.Z. Ortyl	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
61 A. Owczarek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
62 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
63 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
64 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
65 A. Person	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
66 A.K. Piechniczek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
67 L.M. Piechota	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
68 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	
69 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
71 J.W. Rachoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
72 M.D. Rocki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	+	+	+	
74 J. Rotnicka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
75 J. Rulewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	
76 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
77 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
78 J. Sepioł	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
79 W. Sidorowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
80 T.W. Skorupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
81 W. Skurkiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
82 E.S. Smulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
83 H.T. Stokłosa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
86 A. Szewiński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
88 M. Trzciński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
89 P. Wach	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
91 M.S. Witczak	+	+	+	+	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
94 M. Wojtczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
96 J. Wyrowiński	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
97 A.M. Zając	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
100 M. Ziółkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Obecnych	90	92	92	92	92	92	90	91	92	92	90	91	89	90	92	92	92	92	92	92	
Za	89	92	92	91	92	91	90	91	92	92	90	91	89	90	92	91	92	92	92	92	
Przeciw	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wstrzymało się	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	

	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1 Ł.M. Abgarowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	-	-	?	-	+	-	+	?	?	?	+	+	+	+	+	?	?	+
8 J. Bergier	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	-	+	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	+	-	+	+	.	-	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	-	.	+	-	+	+	+	+	+	?	+	+	.	.	+	?	+	?
16 L. Cichosz	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?
18 G. Czelej	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	+	+	-	+	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
22 J. Duda	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	.	+	+	.	.	.	.	.
23 S. Gogacz	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	-	.	.	+
26 H. Górski	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	.	+
29 T.J. Gruszka	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	-	?	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
33 K. Jaworski	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
35 P.M. Kaleta	+	+	-	-	?	-	#	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	+	+	-	+	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+
37 L. Kieres	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
39 M. Klima	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	+	-	+	+	-	+	+	+	?	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
42 S. Kogut	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
44 B.J. Korfanty	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+
45 S. Kowalski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
46 N.J. Krajczyk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
47 W.J. Kraska	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 K. Majkowski	+	+	-	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.
51 A. Massalski	+	+	-	-	?	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
53 T. Misiak	+	+	+	+	#	-	+	+	+	-	+	+	.	.	+	+	-	+	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

Przemówienia senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 82. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Tadeusza Skorupy w dyskusji nad punktem dwudziestym dziewiątym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W dniu 29 lipca 2011 r. na dziewięćdziesiątym siódmym posiedzeniu Sejmu RP została przyjęta ustawa o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W myśl przegłosowanej przez Sejm RP ustawy uczelnia ta z dniem 1 października 2011 r., zatem od początku nowego roku akademickiego, nosić będzie nazwę Uniwersytet Jana Kochanowskiego.

Zmiana nazewnictwa nie jest nic nieniosącą korektą, lecz stanowi wyraz spełnienia przez dany podmiot ściśle określonych wymogów, co daje prawo do przyjęcia nazwy szkoły wyższej, akademii, uniwersytetu.

Podobnie było w przypadku kieleckiej uczelni. Została ona założona w 1969 r. na bazie studium nauczycielskiego funkcjonującego pod koniec II wojny światowej. Wyższa Szkoła Nauczycielska, jak ówczesnie się nazywała, została w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia przemianowana na Wyższą Szkołę Pedagogiczną. Starania podjęte przez władze uczelni, a ukierunkowane na podniesienie jej poziomu i rangi, zostały zwieńczone przyznaniem jej kolejnej, wyższej rangi i od 2000 r. nosiła ona nazwę akademii. Dalsze starania władz Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach sprawiły, że uczelnia stała się uniwersytetem, najpierw przymiotnikowym, stało się to 21 marca 2008 r., kiedy otrzymała nazwę Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach, a na mocy przegłosowanej niedawno przez Sejm RP ustawy stała się Uniwersytetem Jana Kochanowskiego.

Na uwagę zasługuje niezwykle krótki okres, w którym uczelnia zdołała spełnić wymogi konieczne do przemianowania z uniwersytetu przymiotnikowego, którym stała się w 2008 r., na uniwersytet klasyczny, którym staje się w 2011 r. Nie jest to proste, bowiem zgodnie z ustawą z 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym tytuł uniwersytetu przymiotnikowego może nosić uczelnia, której jednostki organizacyjne posiadają co najmniej sześć uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora, w tym co najmniej cztery w zakresie nauk objętych profilem uczelni, a tytuł uniwersytetu, czyli uniwersytetu klasycznego, uczelnia posiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora co najmniej w dziesięciu dyscyplinach, w tym przynajmniej po dwa uprawnienia w dziedzinach nauk humanistycznych, społecznych lub teologicznych, matematycznych, fizycznych, nauk o Ziemi lub technicznych, biologicznych, medycznych, chemicznych, farmaceutycznych, rolniczych lub weterynaryjnych.

Spełnienie w tak krótkim czasie wymogów koniecznych do tego, by kształcenie, jakie na uczelni mogą odebrać studenci, nie miało już charakteru profilowanego, ale powszechny, stanowi duże osiągnięcie władz uczelni i całej kadry naukowej, z którego niewątpliwie skorzysta wielu młodych ludzi, chcących zdobyć gruntowne wykształcenie w wybranych przez siebie dziedzinach.

Potwierdzeniem osiągnięć uczelni kieleckiej będzie zaliczenie jej w poczet uniwersytetów klasycznych, co umożliwi przyjęcie przez Senat RP przegłosowanej przez Sejm RP ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Dlatego też wnoszę o przyjęcie przez Senat RP ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Dziękuję za uwagę.

Treść

82. posiedzenia Senatu w dniu 5 sierpnia 2011 r.

Wznowienie posiedzenia	
Punkt dwudziesty dziewiąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach	
Sprawozdanie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu	
senator sprawozdawca	
Adam Massalski	3
Zapytania i odpowiedzi	
senator Józef Bergier	4
senator Stanisław Bisztyga	4
senator Janusz Rachoń	4
senator sprawozdawca	
Adam Massalski	5
senator Czesław Ryszka	6
senator Janusz Rachoń	6
senator sprawozdawca	
Adam Massalski	6
Otwarcie dyskusji	
senator Grzegorz Banaś	7
Zamknięcie dyskusji	
Punkt trzydziesty trzeci porządku obrad: informacja Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o działalności Instytutu Pamięci Narodowej w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.	
prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	
Łukasz Kamiński	7
Zapytania i odpowiedzi	
senator Jan Rulewski	9
senator Czesław Ryszka	9
senator Janusz Rachoń	9
prezes Łukasz Kamiński	9
prezes Łukasz Kamiński	10
dyrektor	
Główniej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	
Dariusz Gabrel	11
senator Stanisław Bisztyga	11
senator Jan Rulewski	11
senator Zbigniew Romaszewski	12
prezes Łukasz Kamiński	12
senator Władysław Sidorowicz	13
senator Adam Massalski	13
senator Zbigniew Cichoń	14
prezes Łukasz Kamiński	14
senator Bogdan Borusewicz	15
senator Stanisław Gogacz	15
prezes Łukasz Kamiński	15
senator Zbigniew Romaszewski	16
senator Piotr Andrzejewski	16
senator Władysław Sidorowicz	17
prezes Łukasz Kamiński	17
dyrektor Dariusz Gabrel	18
senator Bogdan Borusewicz	19
dyrektor Dariusz Gabrel	19
senator Bogdan Borusewicz	19
Otwarcie dyskusji	
senator Czesław Ryszka	19
senator Jan Rulewski	21
senator Władysław Sidorowicz	22
senator Piotr Andrzejewski	23
senator Zbigniew Cichoń	24
senator Ryszard Bender	25
senator Zbigniew Romaszewski	26
senator Bogdan Borusewicz	27
senator Marek Ziółkowski	28
senator Stanisław Piotrowiczowi	29
senator Piotr Andrzejewski	29
Zamknięcie dyskusji	
prezes	
Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	
Łukasz Kamiński	30
Wznowienie obrad	
Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)	
Sprawozdanie połączonych Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Ustawodawczej	

senator sprawozdawca Zbigniew Meres	31	rium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach	
Sprawozdanie mniejszości połączonych komisji		Punkt szósty porządku obrad (cd.)	
senator sprawozdawca mniejszości Zbigniew Romaszewski		Głosowanie nr 22	36
Sprawozdanie mniejszości połączonych komisji		Głosowanie nr 23	36
senator sprawozdawca mniejszości Stanisław Piotrowicz.	31	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe	
Sprawozdanie mniejszości połączonych komisji		Punkt siódmy porządku obrad (cd.)	
senator sprawozdawca mniejszości Zbigniew Cichoń.	32	Głosowanie nr 24	36
senator Piotr Kaleta	32	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw	
senator Tadeusz Gruszka	33	Punkt ósmy porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 1	33	Głosowanie nr 25	36
Głosowanie nr 2	33	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe oraz ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw	
Głosowanie nr 3	33	Punkt dziewiąty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 4	33	Głosowanie nr 26	37
Głosowanie nr 5	33	Głosowanie nr 27	37
Głosowanie nr 6	33	Głosowanie nr 28	37
Głosowanie nr 7	34	Głosowanie nr 29	37
Głosowanie nr 8	34	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw	
Głosowanie nr 9	34	Punkt dziesiąty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 10	34	Sprawozdanie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw		senator sprawozdawca Mieczysław Augustyn	37
Punkt trzeci porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 30	37
Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej		Głosowanie nr 31	37
senator sprawozdawca Mariusz Witczak	34	Głosowanie nr 32	38
Głosowanie nr 11	34	Głosowanie nr 33	38
Głosowanie nr 12	35	Głosowanie nr 34	38
Głosowanie nr 13	35	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw		Punkt jedenasty porządku obrad (cd.)	
Punkt czwarty porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 35	38
Głosowanie nr 14	35	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	
Głosowanie nr 15	35	Punkt dwunasty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 16	35	Głosowanie nr 36	38
Głosowanie nr 17	35	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	
Głosowanie nr 18	35	Punkt trzynasty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 19	35	Wniosek formalny o przeprowadzenie łącznego głosowania nad grupą poprawek senator Sławomir Sadowski	38
Głosowanie nr 20	36	Przyjęcie wniosku formalnego	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji		Głosowanie nr 37	38
Punkt piąty porządku obrad (cd.)			
Głosowanie nr 21	36		
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na teryto-			

Głosowanie nr 38	39	niu morza przez statki oraz o zmianie	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o języ-		ustawy o odpowiedzialności podmiotów	
ku migowym i innych środkach komuni-		zbiorowych za czyny zabronione pod groź-	
kowania się		bą kary	
Punkt czternasty porządku obrad (cd.)		Punkt dziewiętnasty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 39	39	Sprawozdanie Komisji Gospodarki Naro-	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		dowej	
nie ustawy o powszechnym obowiązku		senator sprawozdawca	
obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz		Jan Wyrowiński	41
ustawy o kombatanach oraz niektórych		Głosowanie nr 55	42
osobach będących ofiarami represji wo-		Głosowanie nr 56	42
jennych i okresu powojennego		Głosowanie nr 57	42
Punkt piętnasty porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 58	42
Głosowanie nr 40	39	Głosowanie nr 59	42
Głosowanie nr 41	39	Głosowanie nr 60	42
Głosowanie nr 42	39	Głosowanie nr 61	42
Głosowanie nr 43	39	Głosowanie nr 62	42
Głosowanie nr 44	39	Głosowanie nr 63	43
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Głosowanie nr 64	43
nie ustawy o orderach i odznaczeniach		Głosowanie nr 65	43
oraz zmieniającej ustawę o zmianie usta-		Głosowanie nr 66	43
wy o orderach i odznaczeniach		Głosowanie nr 67	43
Punkt szesnasty porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 68	43
Sprawozdanie połączonych Komisji Sa-		Głosowanie nr 69	43
morządu Terytorialnego i Administracji		Głosowanie nr 70	43
Państwowej, Komisji Gospodarki		Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o prze-	
Narodowej oraz Komisji Praw Człowieka,		wozie towarów niebezpiecznych	
Praworządności i Petycji		Punkt dwudziesty porządku obrad (cd.)	
senator sprawozdawca		Głosowanie nr 71	43
Stanisław Jurcewicz	40	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-	
Sprawozdanie mniejszości połączonych		nie ustawy o Funduszu Kolejowym oraz	
komisji		ustawy o transporcie kolejowym	
senator sprawozdawca mniejszości		Punkt dwudziesty pierwszy porządku obrad	
Władysław Ortyl	40	(cd.)	
Głosowanie nr 45	40	Głosowanie nr 72	44
Głosowanie nr 46	40	Głosowanie nr 73	44
Głosowanie nr 47	40	Głosowanie nr 74	44
Głosowanie nr 48	40	Głosowanie nr 75	44
Głosowanie nr 49	40	Głosowanie nr 76	44
senator Stanisław Jurcewicz	41	Głosowanie nr 77	44
Głosowanie nr 50	41	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		o zmianie ustawy o transporcie kolejow-	
nie ustawy o gospodarce nieruchomo-		wym	
ściami oraz niektórych innych ustaw		Punkt dwudziesty drugi porządku obrad	
Punkt siedemnasty porządku obrad (cd.)		(cd.)	
Sprawozdanie Komisji Gospodarki		Głosowanie nr 78	44
Narodowej		Głosowanie nr 79	44
senator sprawozdawca		Głosowanie nr 80	44
Andrzej Owczarek	41	Głosowanie nr 81	45
Głosowanie nr 51	41	Głosowanie nr 82	45
Głosowanie nr 52	41	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-	
Głosowanie nr 53	41	nie ustawy – Kodeks spółek handlowych	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Punkt dwudziesty trzeci porządku obrad	
nie ustawy o niektórych formach popiera-		(cd.)	
nia budownictwa mieszkaniowego oraz		Głosowanie nr 83	45
ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych		Podjęcie uchwały w sprawie ustawy	
Punkt osiemnasty porządku obrad (cd.)		o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy –	
Głosowanie nr 54	41	Kodeks postępowania karnego oraz ustawy	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		o odpowiedzialności podmiotów zbioro-	
nie ustawy o zapobieganiu zanieczyszcza-		wych za czyny zabronione pod groźbą kary	

Punkt dwudziesty czwarty porządku obrad

(cd.)

Głosowanie nr 84 45

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich**Punkt dwudziesty piąty porządku obrad**

(cd.)

Głosowanie nr 85 45

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów**Punkt dwudziesty szósty porządku obrad**

(cd.)

Sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

senator sprawozdawca

Jerzy Chróścikowski. 45

Głosowanie nr 86 46

Głosowanie nr 87 46

Głosowanie nr 88 46

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz o zmianie niektórych innych ustaw**Punkt dwudziesty siódmy porządku obrad**

(cd.)

Sprawozdanie połączonych Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu

senator sprawozdawca

Zbigniew Szaleniec 46

Głosowanie nr 89 47

Głosowanie nr 90 47

Głosowanie nr 91 47

Głosowanie nr 92 47

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw**Punkt dwudziesty ósmy porządku obrad**

(cd.)

Głosowanie nr 93 47

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Administracji Publicznej**Punkt dwudziesty dziewiąty porządku obrad**

(cd.)

Głosowanie nr 94 47

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o nadaniu nowej nazwy Uniwersytetowi Humanistyczno-Przyrodniczemu Jana Kochanowskiego w Kielcach**Punkt trzydziesty porządku obrad (cd.)**

Głosowanie nr 95 48

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rządem Rzeczypo-

spolitej Polskiej a Rządem Malty o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Malty w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, sporządzonej w La Valetta dnia 7 stycznia 1994 r., podpisanego w Warszawie dnia 6 kwietnia 2011 r.

Punkt trzydziesty pierwszy porządku obrad

(cd.)

Głosowanie nr 96 48

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Drugiego Protokołu do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r., sporządzonego w Hadze dnia 26 marca 1999 r.**Punkt trzydziesty drugi porządku obrad**

(cd.)

Przystąpienie do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej**Sprawozdanie** połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Obrony Narodowej

senator sprawozdawca

Maciej Grubski 48

Zapytania i odpowiedzi

senator Piotr Andrzejewski 48

senator sprawozdawca

Maciej Grubski 48

senator Piotr Andrzejewski 49

Wniosek formalny o przeprowadzenie oddzielnych głosowań nad poprawkami pierwszą, trzecią i czwartą

senator Kazimierz Wiatr 49

Głosowanie nr 97 49

Odrzucenie wniosku formalnego

Głosowanie nr 98 50

Głosowanie nr 99 50

Głosowanie nr 100 50

Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej**Oświadczenia**

senator Władysław Sidorowicz 51

senator Zbigniew Cichoń 51

senator Henryk Woźniak 51

senator Piotr Andrzejewski 52

Zamknięcie posiedzenia**Wyniki** głosowań**Przemówienia** senatorów

przekazane do protokołu, niewyłoszone podczas 82. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Tadeusza Skorupy w dyskusji nad punktem dwudziestym dziewiątym porządku obrad 67

Opracowanie: Dział Stenogramów
Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu
Łamanie i druk: Dział Edycji i Poligrafii
Biura Informatyki Kancelarii Senatu
Nakład: 155 egz.